

ΕΞΟΡΙΑ

Θεατρικό ἔργο σέ δύο μέρη

Ο ΧΩΡΟΣ

Λαϊκή αὐλή, μέ ισόγειες κατοικίες γιά τρεῖς οἰκογένειες. Σέ σχῆμα Π.

Ἀριστερά (ἀπό τή μεριά τοῦ θεατῆ), ἡ 1η κατοικία. Παράθυρο στή φάτσα, πόρτα στό πλάι.

Δίπλα, ἡ δεύτερη κατοικία: ἀποτελεῖται ἀπό ἓνα δωμάτιο. Μέ πόρτα καί παράθυρο στή φάτσα.

Στή συνέχεια, ἡ τρίτη κατοικία: ἀπό δύο δωμάτια, καθένα μέ πόρτα καί παράθυρο στή φάτσα.

Δεξιά, τό πλυσταριό. Μέ παραθυράκι στή φάτσα (χωρίς τζάμι, μόνο μέ σιδερένιο κάγκελο σέ σχῆμα σταυροῦ), καί πόρτα στό πλάι. Ἡ πόρτα τοῦ πλυσταριοῦ εἶναι κομμένη στή μέση (μισοπόρτι).

Κολλητά στήν πρώτη κατοικία, γκρεμισμένος τοῖχος ἄλλης οἰκοδομῆς.

Στή 2η κατοικία, ἀγγελτήριο κηδείας. Καί λίγο πιό πάνω στήν πόρτα, ταμπέλα ΕΝΟΙΚΙΑΖΕΤΑΙ.

Ἀγγελτήριο κηδείας ὑπάρχει καί στόν γκρεμισμένο τοῖχο ἀριστερά.

Τήν αὐλή τή διασχίζει (ἀρκετά ψηλά, νά μήν κόβει τήν ὀρατότητα) ἓνα συρματόσκοινο, τάχα σχοινί μπουγάδας. Στό συρματόσκοινο ὅμως θά ἔρχονται, κρεμαστά σέ κρικέλια, τά διάφορα σπετσάτα πού, ὅπως θά δοῦμε παρακάτω, ἀποτελοῦν τό σκηνικό γιά ἄλλες σκηνές, καί θά φεύγουν πρὸς τή δεξιά κούντα (ἢ θά τά βγάξουν τραβώντας οἱ ἥθοισοί).

Τό σκηνικό δέν ἔχει καμία γραφικότητα. Τίποτα τό «καλό-
γούστο» ἢ φολκλорικό, καί, φυσικά, τίποτα «ταρτουχικό»,
ἤδη, κάθε προσθήκη ἢ επισκευή ἔγινε γιά νά μπαλωθεῖ μιά
ἀνάγκη, μέ φτωχά ὑλικά, ἕνα χτίσμα ποῦ ποτέ δέν θά κριθεῖ
«διατηρητέο». Τά χρώματα, σέ πόρτες καί παράθυρα, θά
ἐπηρεστοῦν τή θεατρική ἀναγκαιότητα καί καθόλου τό «ἀλά-
θητο λαϊκό γούστο». Οἱ μογιές μπεῖχαν γιά νά προφυλά-
ξουν τό χτίσμα ἀπό φθορά - ὅχι ἀπό μεράκι.
Τά παράθυρα μποροῦν νά εἶναι ἀπό τό πολύ παλαιό εἶδος: αὐτά
ποῦ ἔχουν τά τζαμόφυλλα ἀπέξω, καί τά παντζούρια ἀπό
μέσα.

Τό πλυσταριό, κοινό καί γιά τίς τρεῖς κατοικίες, χρησιμεύει καί
γιά λουτρό - καί καμπινές γιά τίς κατοικίες Νο 1 καί 3.
Ἡ αὐλή θά ἔχει πεζοδλές, σκαλοπάτια, κλπ. ὄγκους, θεατρικά
χρήσιμους, γιά νά κάθονται ἢ ν' ἀποθέτουν ἀντικείμενα οἱ
ἡθοποιοί. Ἀκόμη, καί ὅσα ἀντικείμενα χρειαστοῦν γιά τή
δράση, κατά τήν κρίση τοῦ σκηνοθέτη καί τοῦ σκηνο-
γράφου.

ΟΙ ΚΑΤΟΙΚΟΙ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

Στήν Πρώτη Κατοικία, μένουν ὁ ΘΑΝΑΣΗΣ καί ὁ γιός του
ΘΑΝΟΣ.

Στή Δεύτερη Κατοικία, κενή στήν ἀρχή τοῦ ἔργου (ἔμενε ἡ
Κυρία Ἑλένη), θά μείνει ἀργότερα ὁ ΙΩΣΗΦ.
Στήν Τρίτη Κατοικία, ζοῦν ἡ ΜΑΡΙΑ (ΜΑΡΘΑ) καί ὁ γιός της
ΜΙΜΗΣ.

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

- 1-ΜΑΡΙΑ (ΜΑΡΘΑ) - Έλληνο-Ρουμάνα. Μιά γυναίκα πάνω από 50, γερή. Έχει κάνει στο πρώτο καί στο δεύτερο άντ-
τάρτικο. Έχει περάσει στρατοδικείο, στρατόπεδα έξο-
ρίας, Χίος, Τρίκερι, Μακρόνησος.
- 2-ΘΑΝΑΣΗΣ - 65 χρονών. Έλασίτης. Έχει κάνει 22 χρόνια
φυλακή. Άθνηαίος. Τώρα έχει ένα μικρό μπακάλικο.
- 3-ΜΙΜΗΣ - Γιός τής Μαρίας. Υπάλληλος σέ βενζινάδικο.
Τά βρεφικά του χρόνια τάχει περάσει σέ στρατόπεδο
συγκεντρώσεως.
- 4-ΝΑΣΟΣ - Περίπου συνομήλικος τού Μίμη. Έργάτης σέ
έργοστάσιο υποδημάτων.
- 5-ΙΩΣΗΦ ΜΑΡΚΑΚΗΣ - 25-26 χρονών, τελειόφοιτος Νομι-
κής. Αρχαγγελικός, όλος ζωή, αγαπητός. Πολιτικοποιη-
μένος, άριστερός.
- 6-ΝΥΦΗ - Υποψήφια γιά τόν Μίμη. Πάνω από 30, υπάλ-
ληλος σέ Έφορία. Σκληρή.
- 7-ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΗΣ - Ένας.
- 8-ΕΣΑΤΖΗΣ ΜΑΚΡΟΝΗΣΟΥ - Όπως περιγράφεται στο
έργο.
- 9-ΜΑΝΟΥΣΟΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ - Πατέρας τού Έωσήφ. Ό-
πως τόν περιγράφουν οί άλλοι.
- 10-ΜΙΑ ΠΟΥΤΑΝΑ
- 11-ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΟΥΤΑΝΑ - Οί δύο πουτάνες καλό είναι νά
παιχτούν από άντρες.
- 12-ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΓΕΡΑΚΑ - Ωριμη ναικοκυρά μέ φιλέ.
Γεμάτη. Βουτυράτη.

ΑΚΟΜΗ:

είσπρακτορας λεωφορείου

2 νοσοκόμοι

Ένας άστυφύλακας

Ένας μυστικός

ΑΡΧΙΖΕΙ ΤΟ ΕΡΓΟ

Σκοτάδι. Μουσική (Σούμαν, 5 κομμάτια σέ λαϊκό ύφος, τό σόλο του βιολοντσέλου τό 3^ο κομμάτι)

ΜΑΡΙΑ —(off) 'Ο πρώτος ήχος πού θυμάμαι στή ζωή μου, είναι θροΐσμα... δέντρα σέ δάσος. Καί μετά, ή φωνή τής μάνας μου: Μάρθα... Μάρθα... (Μία ντουφεκιά μέ echo)

Φώς. Καλοκαίρι, σήμερα, 30 Αυγούστου, Κυριακή, του 'Αγίου 'Αλέξανδρου.

'Ηχοι από συγκοινωνία, κάπως μακριά. Ταυτόχρονα, ήχος από πλατσούρισμα: κάποιος πλένεται στό πλυσταριό.

'Η αύλή άδεια.

Βγαίνει άπ' τό σπίτι του ό ΘΑΝΑΣΗΣ, άφίνει Ένα προσόψι στήν πόρτα του πλυσταριού. Ξαναπάει μέσα, ένω:

ΜΑΡΙΑ —(off) Μίμη! Μίμη!

—(Δυνατή, προσταχτική, άρχηγός οίκογένειας) Θά νυχτωθείς εκείμέσα!!!

—Θά χάστε τό λεωφορείο — Θανάση!!!

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Βγαίνει στήν πόρτα του). Έλα.

ΜΑΡΙΑ —(off) Τόν εξύπνησες τό δικό σου;

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Μπαίνοντας πάλι μέσα) Ντένεται... Νάσο.

Τό μαγιό σου.

—Μαρία! Φαί μήν του βάλεις, κανόνισα εγώ και γιά τούς δύο.

ΜΑΡΙΑ —(off) Μίμη!... Πούναι τό μαγιό σου μωρέ — θεμά τή μάνα σου... όλα εγώ θά στά βρίσκω — (καί βγαίνει στήν πόρτα της. Κρατεί ρούχα, Ένα μαγιό, πετσέτα, πάει στό πλυσταριό, άνοίγει τό πάνω μισοπόρτι, επιθεωρεί)

Πλύσου καλά... τρίψου και στην πλάτη... (Δίνοντάς του το)

—Τό φανελάκι σου. (Τῆς φέρνουν αντίρρηση) Θά τό φορέσεις καί θά σκάσεις — κρατάει τόν ιδρώτα, δέν ἔχω ὄρεξη γιά κρυολογήματα καί γιατροσόφια — πάρτο. (Τό ἀποθέτει στην πόρτα) Πάρε καί πετσέτα... (Βλέπει ὁμως τήν ἄλλη πού ἔχει φέρεi ὁ Θανάσης. ξαναπαίρνει τή δικιά της, ἀπλώνει τήν ἄλλη μέσα)
"Ας εἶναι βρεγμένη --ὁ Νάσος ἐσφουγγίστηκε --νά λερώσεις κι' ἄλλη!!!

—(Σέ ὅλη τή διάρκεια παρακολουθεῖ τό Μίμη πού πλένεται) Καί τ' αὐτιά σου! Γερά!!! Στά μπούτια σου ἔχει σαπουνάδα --τί τό θές τό σώβρακο, βγάλτο ἀμέσως! Βγάλτο μή σοῦ --νά! (Τοῦ ἀπλώνει τό μαγιό) Νά βάλεις τό μαγιό κατευθεῖαν --ἀδειάζω νά πλένω σώβρακα γιά χάρη γούστου!!!... Κοίτα νά ξεγβαλθεῖς ἐκεῖ... (δείχνει) ἐκεῖ!!! (Νευριάζει)

—'Εκεῖ --μωρέ ἄχρηστο πράμα, στάσου... (Μπαίνει στό πλυσταριό, ἤχοι νεροῦ, τό μάλωμα της, αὐτοσχεδιαστικό, μαλώνει παιδάκι. Βγαίνει ὁ Θανάσης, κρατεῖ ψαροπέδιλα, φαγητό τυλιγμένο σέ ἀσημόχαρτο, τ' ἀπιθώνει κάπου)

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μαρία. Τό φαῖ τους.

ΜΑΡΙΑ —(Ἐρχεται στην πόρτα τοῦ πλυσταριοῦ) Στά' νά ξεβγάλω τόν προκομμένο μου... στην κουζίνα τούς ἔχω καί μιὰ γκοφρέτα, βάλτη μαζί.
(Ξαναχώνεται στό πλυσταριό)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Στό μεταξύ μπαίνει στην κουζίνα τῆς Μαρίας, παίρνει τή γκοφρέτα, τήν ἀφίνει δίπλα στό φαῖ, ἐνῶ:)
Καί μήν ἀργήστε, Νάσο! Στίς πέντε ἐδῶ!

ΜΑΡΙΑ —(Βγαίνει) Τί ὥρα πῆγε;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Πάει δέκα.

ΜΑΡΙΑ —Ἐρέ! "Αντε ξεκουνηθεῖτε! "Αλαλα πράματα! Πότε θά πᾶτε, πότε θά μπανιариστεῖτε, πότε θά γκομενιάσετε --θά μοῦρθουνε μεσάνυχτα πάλι καί τό πρωί δέ θάχουν ξυπνημό γιά τή δουλειά-- Νάσο!!!

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἐρχεται.

ΜΑΡΙΑ —(Πάει στην πόρτα τοῦ πλυσταριοῦ, κοιτάζει μέσα)
—'Ενεργήθηκες;

—Νά ἐνεργηθεῖς πρώτα! (ἀντιρρήσεις) 'Ακοῦς τί σοῦ λέω!... Εἶναι ἡ ὥρα σου --ἄντε, μήν ἔρθω μέσα καί σέ ξεβρακώσω ἐγώ. (Ξανακλείνει τήν πόρτα, πάει στό παράθυρο τοῦ Θανάση)

—Νάσο! Κακομοίρη μου, σέ καθιστῶ υπεύθυνο, τό παιδί καί τά μάτια σου! "Οχι τό ἄσπρο πουκάμισο!!! (τῆς ἀντιμιλᾶνε) «Γιατί»; Γιατί...

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Πρός τά μέσα, τόν βρίζει, παίρνει τό μέρος τῆς Μαρίας, ξέρεi τό τροπάρι) "Ακου «γιατί»; Γιατί ἐτοῦτη τά πλένει!!

ΜΑΡΙΑ —(Τόν ἀποπαίρνει κι' αὐτόν) Στόμα ἔχω!

—(Πρός τά μέσα) Καί μήν ξανοιχτεῖτε ἅπατα καί σᾶς φάει κάνα κρις-κράφτ. Τά λέω σέ σένα ἐπειδή εἶσαι τό μεγαλύτερο -- εἰδαλλιῶς ἀπό μυαλό εἶσατε τά ἴδια σκατά. Καί ὅ,τι κεφτέδες περσέψουν, πετάτε τους μή χαλάσουν -- ΜΙΜΗ!!! Ξεκουμπίσου!!!

—(Στό Νάσο, πρὸς τά μέσα πάντα) Καί μόλις βγεῖ ἀπό τό νερό νά τότε σκουπίσεις... ἄντε μπράβο...

—(Στήν πόρτα τοῦ πλυσταριοῦ) "Αντε, ἄντε, δέν πᾶτε καί γιά γαμποῖ.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Σήμερα τουλάχιστον.

ΜΑΡΙΑ —(Τόν σιγάει, λαθραῖα) Σςςςςςς!

—(Κοιτάζει μέσα) "Ετοιμος. 'Εδέησε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Βγαίνει) Πάω γιά ἐφημερίδα. Βάλε καφέ.

ΜΑΡΙΑ —Νάσο, ἄντε, σέ πρόλαβε ὁ μικρός.

—(Μπαίνει σπίτι της, off) Μίμη!!

(Από το πλυσταριό, βγαίνει ο ΜΙΜΗΣ. Κοντά 35 χρονών άντρας, δεμένος, όχι αθλητικός, λίγο στομάχι, άραιά μάλλον μαλλιά, παιδικά μάτια. Φοράει παντελόνι - μπλούζα, κρατεί πετσέτα. Διάθεση, στάση παιδιού γειτονιάς, 15 χρονών)

ΜΙΜΗΣ — "Ετοιμος, Μαμά! Νάσο;

ΝΑΣΟΣ —(Βγαίνει από το σπίτι του. Σουλούπι αντίστοιχο, ανάλογο με του Μίμη, καί περίπου ίδια ηλικία. Λίγο πιο αποφασιστικός αυτός.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: ή μικρή σκηνή που ακολουθεί, είσοδος καί expositioη των δύο «παιδιών», να πάρει αργότερο ρυθμό από την προηγούμενη. Νά διαψεύσουμε την προσδοκία του θεατή που, από τα λόγια των δύο γονέων, θά περίμενε να δει δύο παιδιά 13 χρονών)

ΝΑΣΟΣ —(Τόν επιθεωρεί, σά μεγάλος αδερφός, ή άρχηγός)
Νά σέ δώ.

ΜΙΜΗΣ —Καλός είμαι;

ΝΑΣΟΣ —Καλός, 'Εγώ;

ΜΙΜΗΣ —(Αυτόνόητο πώς ο Νάσος είναι «καλός». "Ινδαλμα του Μίμη) 'Εσύ Νάσο μου!!...

ΝΑΣΟΣ —"Ωρα.

ΜΙΜΗΣ —(Κοιτάζει τό ρολόι του) Παρά δέκα.

ΜΑΡΙΑ —(Βγαίνει μέ μπρίκι καφέ, κοιτάζει, επιδοκιμάζει)
Μπράβο τά παιδιά μου — (άλλά κάτι βλέπει, όρμάει στό Μίμη, παλεύει νά του βγάλει τό ρολόι από τό χέρι) Τό ρολόι που τό πᾶς — βγάλτο!

ΝΑΣΟΣ —Γιατί καλέ μαμά καί σεΐς!

ΜΑΡΙΑ —Βγάλτο -- θές νά τό χάσεις;

ΜΙΜΗΣ —Καλέ μαμά καί σεΐς (ζητάει βοήθεια) Νάσο...
—(στή μάνα του) Πώς θά ξέρουμε την ώρα! Θ' άργήσω καί θά μέ μαλώστε!

ΜΑΡΙΑ —Γιά φιγούρα τό θές, ἄστα. Νά ρωτήσεις. Κάποιος θάχει ρολόι.

(Ο Μίμης όλο παράπονο πάει μέσα ν' αφήσει τό ρολόι)

ΜΑΡΙΑ —Κοίτα πές του καί σύ μιά κουβέντα... νά τό πάρει σοβαρά. Άμα του πείς έσύ ότι καί σένα σοῦ άρέσει...

ΝΑΣΟΣ —'Αφού δέν την έχω δεί.

ΜΑΡΙΑ —"Αμα λέω γώ είναι καλή -- τέρμα. Καιρός του νά παντρευτεί, νά φύγει από την πλάτη μου --καί τή δικιά σου. (Κολλητά, γιά τή μάσκα) Αυτό τί τό θές! (Τού την παίρνει, έκείνος προσπαθεί, μάταια, νά την ξαναπάρει. Μπαίνει ο Θανάσης μέ έφημερίδα, που δέν βλέπουμε άκόρη τόν τίτλο της. Παίρνει, όπως πάντα, τό μέρος της Μαρίας)

ΘΑΝΑΣΗΣ —Τι της έκανες πάλι!

ΝΑΣΟΣ —Δέ μ' αφήνει νά πάρω τή μάσκα.

ΜΙΜΗΣ —(Έχει έρθει) 'Αφού τόσον καιρό τή φοράμε...

ΝΑΣΟΣ —'Αφού ρε πατέρα έσεΐς μοῦ την αγοράσατε--

ΜΑΡΙΑ —Κι' αν πάθεις τίποτα;

ΜΙΜΗΣ —'Ο Νάσος! Είναι ἄσος.

ΘΑΝΑΣΗΣ —"Αστους.

ΜΑΡΙΑ —Πάρτη, αλλά (στό Νάσο) ὅ,τι σοῦ εἶπα! Δρόμο, θ' άργήστε.

ΜΙΜΗΣ —'Εσεΐς μᾶς άργείτε, καλέ μαμά. Λοφά.

ΜΑΡΙΑ —(Τού δίνει) 'Ορίστε. Είσιτήρια, δύο πορτοκαλάδες --έσύ νά βάλεις τά έξοδα, όχι πάλι ο Νάσος.

ΝΑΣΟΣ —Γιατί;

ΜΑΡΙΑ —Τσιγάρα. (Ψάχνει τίς τσιπες τους, σάν νά τους βιάζει) Έχετε. Φαΐ έχετε (τούς δίνει τό πακετάκι) άντε, καλή διασκέδαση.

ΜΙΜΗΣ —"Ελα. Γειά σας.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Στό καλό.

ΜΑΡΙΑ —(Στό Νάσο) Νά τό προσέχεις. Καί ὄχι ζούργλιες
— ἄντε, ξεκολλᾶτε.

ΜΙΜΗΣ —Καλέ μαμά... εἶναι σωστό... νά πᾶμε μπάνιο...
τώρα;

ΜΑΡΙΑ —(ἐπιθετική) Ἄργεῖτε.

ΜΙΜΗΣ —(Κοντά στό ἀγγελτήριο κηδείας) Ἄφου... προχτές
εἴχαμε κηδεῖα...

ΜΑΡΙΑ —Καί; Συγγενής μας ἦτανε; Νοικάρισσα ἦτανε,
τήν κηδέψαμε, πάει -- ἔτσι εἶναι. Χτές κηδεῖες, αὔριο
γάμοι...

(Τά παιδιά ἔρχονται στή στάση, προσκύνιο, περιμένουν
λεωφορεῖο. Ἡ Μαρία πάει μέσα μέ τό μπρίκι)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ὁ καφές;

ΜΑΡΙΑ —(Τσαντίλα) Νά τόν ζεστάνω!

(Ὁ Θανάσης φέρνει φορητό ραδιόφωνο, κάθεται, ἀνοίγει
τήν ἔφημερίδα· βλέπουμε πώς εἶναι Ριζοσπάστης)

ΜΙΜΗΣ — Ἔρχεται.

(Νεύματα σέ λεωφορεῖο νά σταθεῖ.

Μπαίνει ἀπό ἀριστερά τό «λεωφορεῖο». Εἶναι σπετσάτο,
ὅπου εἶναι ζωγραφισμένο λεωφορεῖο μέ λαδομπογιά, μέ
ἐπιβάτες καί ὁδηγό. Δύο «παράθυρα» εἶναι κομμένα. Τό
λεωφορεῖο, πού τσουλάει στό συρματοσκόινο, τό τραβάει ὁ
ΕΙΣΠΡΑΚΤΟΡΑΣ. Σταματάει μπροστά στούς δύο φίλους,
πού μπαίνουν. Τούς βλέπουμε στά δύο κομμένα παράθυρα.
Μπαίνει καί ὁ εἰσπράκτορας, τόν χάνουμε ὅμως)

ΣΚΗΝΗ ΜΕΣΑ ΣΤΟ ΛΕΩΦΟΡΕΙΟ.

(Στό μεταξύ ὁ Θανάσης διαβάζει, παλεύει τό ραδιόφωνο)

ΜΙΜΗΣ —Ποῦ προτιμᾷς νά πᾶμε, Νάσο μου;

ΝΑΣΟΣ —Πάλι «ποῦ προτιμᾷω ἐγώ»;

ΜΙΜΗΣ —Γιατί Νάσο μου -- πάντα δέ --

ΝΑΣΟΣ — Ἐσύ, δέν ἔχεις γοῦστα δικά σου;

ΜΙΜΗΣ — Ἐπειδὴ νευριάζεις, Νάσο μου... ἄμα πᾶμε
σέ μέρος πού δέ σ' ἀρέσει. Ἐγώ, βολεύομαι

ΝΑΣΟΣ — Ἐπειδὴ πάντα πᾶμε ἐκεῖ πού ἀρέσει ἐμένα.
— Γριάντα καλοκαίρια ἀργίες πᾶμε μπάνιο ρέ Μιμη.
μία φορά δέν εἶπες «πᾶμε ἐκεῖ». Πάντα σέ μένα ρί-
χνεις τήν εὐθύνη.

ΜΙΜΗΣ — Ἐγώ, Νάσο μου!

ΝΑΣΟΣ — Καί κόψε αὐτό τό «μοῦ». Νάσο μου καί Νάσο
μου! Ἐγώ σέ λέω «Μιμη μου»!

ΜΙΜΗΣ — Παραπονέθηκα ποτέ -- Νάσο μου;

ΝΑΣΟΣ — Κόφτο, ἀκοίει κι ὁ κόσμος. Λές καί εἴμαστε
χριστιανοῦλες. Ἄντι. Ἄντρας τῆς παντρειάς.

ΜΙΜΗΣ — Ἐ, ἐσύ εἶσαι πιό πολύ... τῆς παντρειάς.

ΝΑΣΟΣ — Ναί, ἀλλά ἐμένα προξενεῖουν.

ΜΙΜΗΣ — Ἐλα! Ποιός!!!

ΝΑΣΟΣ — Σοῦ φέρανε προξενιό.

ΜΙΜΗΣ — Ἐλα!

ΝΑΣΟΣ — Δέν ξέρεις τίποτα;

ΜΙΜΗΣ — Στή ζωή μου.

ΝΑΣΟΣ — Ἐστεῖλαν καί... ζήτησαν τό χέρι σου.

ΜΙΜΗΣ — Ἀπό σένα;

ΝΑΣΟΣ — (Ἐλπιόζ) Μάνα σου εἶμαι!!!

—(Μετά) Ἀπό τή μάνα σου. Καί μὴ μοῦ λείψεις τήν
παρθένα.

ΜΙΜΗΣ — Ἐγώ! Στή ζωή σου. (Παύση, μετά δειλά) Καλή
εἶναι;

ΝΑΣΟΣ — (Προδομένος) Ἄ, Σοῦ καλαρέσει.

ΜΙΜΗΣ — Ἐμένα! (Μετά, σιμναύλης) Ἐμένα... ποιά θά
μέ λιμπιστεῖ...

ΝΑΣΟΣ — (ἀγρυπνία) Μὴν εἶσαι βόδι! Μιά χαρά εἶσαι.

ΜΙΜΗΣ — Ναί, μία χαρά εἶμαι, ἀλλά... γιὰ γάμους εἴμαστε

τώρα! Ν' ἀφίσουμε τά δικά μας... ἔπειτα... προηγεῖσαι ἐσύ.

ΝΑΣΟΣ —Γιατί, ἀδερφάδες εἴμαστε; Γερωντοκόρες; (Παύση) Δέ γουστάρω γάμο ἐγώ.

ΜΙΜΗΣ —(Δειλά) Μοῦ... ὀρκίζεσαι;

ΝΑΣΟΣ —(Θιμῶντι) Δέ στόχω ἐξηγήσει;

ΜΙΜΗΣ —(Νά προλάβει τήν ὀργή του) Πῶς, δύο φορές... ἀλλά δέν τόχω καταλάβει. (Παύση) Δηλαδή, οὔτε κι' ἐγώ θέλω γάμο. Τί νά τότε κάνω... "Όλα δέν τάχω; (Διορθώνει)... τάχουμε; Καί τά σπίτια μας... τίς δουλειές μας... τή μάνα μου νά μᾶς πλένει... τήν παρέα μας... (σεξουαλικός) ἔχουμε καί τή Μανουέλα...

ΝΑΣΟΣ —"Άλλο ἡ γυναίκα, ἄλλο ἡ πουτάνα.

ΜΙΜΗΣ —Δέν εἶναι πουτάνα. Ἐπειδή τήν πληρώνουμε;

ΝΑΣΟΣ —Μισοτιμῆς. Ἐπειδή πᾶμε κι οἱ δύο.

ΜΙΜΗΣ —Μᾶς βολεῦει. Ἐχουμε γυναίκα ὅποτε μᾶς ἔρθει ὀρεξη. Δίχως νά τήν ἔχεις φορτωθεῖ σπίτι σου. Δέν εἶναι πουτάνα — μόνο ἐμᾶς τούς δύο παίρνει... νά συμπληρώνει τά ἔξοδα τοῦ σπιτιοῦ.

ΝΑΣΟΣ —"Άσε πού νομίζω πῶς ὁ ἄντρας της τά ξέρει. Γιά μᾶς.

ΜΙΜΗΣ —"Άποκλείεται. Ἐφ'οὗ μέ καλημερίζει —(στόν ὁδηγό) στάση, στάση!... "Έλα... "Έλα.

(Κατεβαίνουν. Κατεβαίνει καί ὁ Εἰσπράχτορας, τραβάει ἔξω δεξιά τό λεωφορεῖο)

ΜΙΜΗΣ —Καλά εἶν' ἐδῶ;

ΝΑΣΟΣ —Ἐσύ ΔΕΝ ξέρεις ἂν εἶναι καλά; Ποῦ προτιμᾶς;

ΜΙΜΗΣ —"Όπου προτιμᾶς... ἀλλά νά ἔχει χαλικάκι. Καί κάνα δεντράκι. Καί καμιά γυναίκα. Νάσο μου.

ΝΑΣΟΣ —(Δούλεμα) Μάλιστα. «Μίμη μου».

ΜΙΜΗΣ —(Παίρνει εἰσπνοές) Γειά σου ρέ ἀθάνατη ἐξοχή. Ἐκεῖ πᾶμε.

(Βγαίνουν. Ἐνῶ ὁ Μίμης βγάζει τρανζιστοράκι καί τό ἀνοίγει, τήν ἴδια στιγμή πού στήν αἰλή ἀλλάζει σταθμό ὁ Θανάσης. Ἀκοῦμε τήν ἐκπομπή «Ἀναζητήσεις μέσω τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ»)

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ —Ἀναζητήσεις μέσω τοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ... Ἡ Μαρία Καπερώνη ἀναζητεῖ τήν θεία της Ἑλένη Κόκαλη. Ἡ Ἑλένη Κόκαλη... (μπαίνει ἡ Μαρία, πηγαινόρχεται μέ μπρίκι, φλιτζάνια, νερά, γλυκό τοῦ ταψιοῦ)

ΜΑΡΙΑ —Μὴν ξεχάσω. Τό νοῖκι. (Τοῦ δίνει τά λεφτά, κλείνει τό ράδιο)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Τά μετράει, τά βάνει στήν τσέπη του) Στήν ὥρα. Νά μπαλώσω κάτι τρύπες... τά χρειάζομουν.

ΜΑΡΙΑ —(Κοιτάζει στή γωνία) Τόν εἶδες τό χαφιέ; Πάλι κόβει βόλτες... στή γωνία.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἐφ'οὗ δέ βαριέται. Μάρθα;

ΜΑΡΙΑ —(Φοβισμένη) Σσσσσ... «Μαρία». (Ἀνοίγει τό ραδιόφωνο, οἱ ἀναζητήσεις συνεχίζονται, ἐνῶ πίνουν καφέ)

ΡΑΔΙΟΦΩΝΟ —Ἡ Ἑλένη Γέρακα ἀναζητεῖ τόν υἱόν της Ἰάκωβο. Τά ἔχνη τοῦ Ἰάκωβου Γέρακα ἐξηφανίσθησαν τό 1948. Μετά τό πέρας τοῦ Ἐμφυλίου Πολέμου—

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Κλείνει τό ράδιο) Ἐ, τώρα πάει. Ἡ Ἑλένη Γέρακα ἔπαψε πιά ν' ἀναζητεῖ τόν υἱό της. Νά εἰδοποιήσουμε τόν Ἐρυθρό Σταυρό πῶς ἡ κυρ-Ἑλένη πέθανε... καί δέν ἀναζητεῖ πιά τίποτα.

ΜΑΡΙΑ —"Άστονς, θά τό μάθουν — ἐμεῖς τί ἀνακατενόμαστε. Μονάχα, βγάλε κείνα τά χαρτιά τῆς κηδεῖας, νά χαρεῖς.

(Ἁ Θανάσης ξεκολλάει τά ἀγγελτήρια τῆς κηδεῖας ἀπό τήν πόρτα καί τόν τοῖχο)

ΘΑΝΑΣΗΣ —Κακομοίρα κυρά-Έλένη. Καλύτερα ποῦ δὲν τῆς τό εἶπαμε ποτέ.

ΜΑΡΙΑ —Καί φχαριστημένη νάσαι. Τό παιδί τῆς τό θάψαμε. Τουλάχιστον αὐτουνού ξέρουμε ποῦ εἶναι τὰ κόκαλά του.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μὴν ξαναρχίζεις.

ΜΑΡΙΑ —Δὲν ξαναρχίζω. Ξέρω πιά: τὰ κόκαλα εἶναι κόκαλα. Πράμα. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι ἄνθρωπος ὅσο ζεῖ. Μετά, εἶναι... πράμα. Ἀντικείμενο -- μου εἶπες.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Τό λές. Δὲν τό πιστεύεις.

ΜΑΡΙΑ —Θά... τό πιστέψω. Κοντεύω. Βέβαια. Καλά κάναμε καί τῆς τό κρύψαμε. Δὲν εἶχε τὴν ἀντοχή τῆ δικῆς μας. Πέθανε μὲ τὴν ἐλπίδα.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Δὲν πέθανε. (ἑρωτηματικὴ παύση τῆς Μαρίας) Αὐτοκτόνησε.

—(Τό κοιτάζει) "Εφτιαξες καί γλυκό;

ΜΑΡΙΑ —Ἡ κυρά-Έλένη;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Θά στό μαρτύραγα. Τόκρυσα νά μὴν ἔχουμε φασαρίες, ἀνακρίσεις... "Ετσι κι' αὐτοκτονήσεις, δὲν σοῦ κάνουν κηδεῖα, ἔχει μπελά. Εἶπαμε, ἀτύχημα. Καί τό φάγαμε.

ΜΑΡΙΑ —Αὐτοκτόνησε;

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Βγάζει χαρτί) "Αφισε γράμμα.

—(Διαβάζει) Προσφιλεῖς μου κύριε Θανάση καί κυρία Μαρία.

Ζητῶ προκαταβολικῶς συγνώμη διότι σᾶς ἐπιβαρύνω μὲ τὸν θάνατόν μου, ἀφοῦ τόσα ἔτη σᾶς ἐπεβάρυνα μὲ τὴν ζωὴ μου. Κατόπιν σκέψεως, τό ἀπεφάσισα. "Εφτιασα τὰ 84. Τὰ τελευταῖα τρία ἔτη πιασμένη στό κρεβάτι. Ἐπιπλέον ἡ σύνταξις ΤΕΒΕ μηδαμινή. Ἰσα τό ἐνοίκιο. Ἐπιπλέον, μάθετε ὅτι τελευταίως δὲν ἐλπίζω πλέον πὼς τό παιδί μου Ἰάκωβος εἶναι ἐν ζωῇ.

Ὡσαύτως, τό μυαλό μου ἔχει ἀρχίσει νά ἀπουσιάζει, καί φοβοῦμαι πὼς θά ἔλθει στιγμή ὅπου θά ζῶ, ἀλλὰ δὲν θά εἶμαι εἰς θέσιν νά συλλογίζομαι τὸν υἱό μου. Καί τό ἀπεφάσισα. Εἶχα τό μπουκάλι μὲ τὴ βενζίνη, ἐπιπλέον τό πετρέλαιο τῆς σόμπας. Αὔριο ἐσεῖς θά πᾶτε στό Σπάτα διὰ λάδι. Ἐλπίζω νά μὴ μὲ βρεῖτε ζωντανή. Σᾶς εὐχαριστῶ διὰ ὅλα ὅλους.

Ἐλένη Γέρακα

Υ.Γ. Ζητῶ συγνώμη καί διὰ τό θέαμα ποῦ θά παρουσιάζω. Ἄλλος τρόπος δὲν ἦτο.

—(Παύση) Πάρτο. Κάφτο.

ΜΑΡΙΑ —(ἀναδῶν) Θά... βασανίστηκε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἡ αὐτοκτονία, εἶναι δύσκολο πράμα γιὰ γυναῖκα πιασμένη... τί ἀγῶνα θάκανε μέχρι νά πιάσει τὴ βενζίνη... τὰ σπέρτα... νά πετάξει τό γράμμα πέρα μὴν καί -- τί γλυκό εἶναι τοῦτο;

ΜΑΡΙΑ —Καί παχιά γυναῖκα... δυσκολοκίνητη. Μόλις καί τὴν κάνανε ζαφτι τὰ δύο παιδιά, γιὰ νά τῆς ἀλλάξω τὰ σεντόνια.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καλά ποῦ δὲν ἔπαθε μεγάλη ζημιὰ τό ὀσμήτιο.

ΜΑΡΙΑ —Πὼς δὲν ἔπαθε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μικροπράματα. Τόπλινα, ὁ Νάσος τό μερμέτισε, τό σοβάντισε... τώρα εἶναι κοῦκλα. Οὔτε μπουρούδι, οὔτε τίποτα.

ΜΑΡΙΑ —Λέω... νά μου τό νοικιάσεις ἐμένα.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἐσένα! Ἀλλά πάλι! Τί τό χρειάζεσαι;

ΜΑΡΙΑ —Ν' ἀπλωθοῦμ λίγο. Ἐκεῖνο τό παιδί, εἶναι κοτζάμ ἄντρας. Γιὰ ν' ἀλλάξω, βγαίνει στὴν αὐλή... τριάντα χρόνια τό καφερό κοιμάται στὴν κουζίνα.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἀφοῦ... ἀφοῦ τὸν προξενεύεις, Σώγαμπρος δὲν θά πάει; Ἄν στρέξει τό προξενιό;

ΜΑΡΙΑ — "Ε, τό θέλω! Γιά πολυτέλεια!

— "Όλη μου τή ζωή, ξέρεις τί μου έλλειψε; Τί λιμπίστηκα; Ένα δωμάτιο δικό μου. Παιδί, στή Ρουμανία, κοιμόμαστε όλοι στρωματσάδα. Στό βουνό, αντίσκηνο, όπου λάχει, όλοι μαζί. Στρατόπεδο, αντίσκηνο. Φυλακή, όλοι μαζί, κοπάδι. Μιά ζωή πολέμηση, φυλακίστηκα... Ξέρεις τί ζητάω πληρωμή; Ένα δωμάτιο δικό μου. Κι' έναν καμινέ δικό μου. "Ε, τά δικαιούμαι. Νά μπώ στόν καμινέ μου, τό δικό μου, βρέ άδερφέ, όταν μουρθεί! "Όχι νά καρτερῶ πότε θά λείπετε άπ' τήν αύλή έσεις οί άντρες... και νά μπαίνω μέσα μέ τήν ψυχή στά δόντια, και τό βρακι μισοκατεβασμένο μπάς και μου ξεμπουκάρει κανένας από σās! Μιά ζωή πολέμηση! "Η Πολιτεία μου χρωστάει τουλάχιστον ένα δωμάτιο κι' έναν καμινέ. "Αντί γιά παράσημο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Καλά, νά τό πάρεις. "Ελεγα μωρέ νά τδδινά άλλου... νά βγάλω και κάνα φράγκο. Γιατί έσένα θά στό νοικιάσω κοψοχρονια. (Παύση) Δέν θ' άγριευτείς νά κοιμάσαι κεί μέσα;

ΜΑΡΙΑ — (Γελάει) "Εγώ! Μιά φορά στή Μακρόνησο, μέ είχανε πάει γιά ξύλο... όταν συνήρθα, σκοτάδι. Μισοβλέπω δίπλα μου ένα πόδι. Τό σκουντάω νά πάει παρέκει, τίποτα αύτό. Τό τσιμπάω, τίποτα. "Όπου λέω, κάποιονε φουκαρά λιανίσανε. Και κάνω νά σπρώξω τό πόδι παραπέρα. Τό σπρώχνω, τό βαράω γροθιά, τίποτα. "Όπου καταλαβαίνω: τό πόδι ήτανε δικό μου... αλλά δέν τδνιωθα, άπ' τό ξύλο. Και θ' άγριευτώ!... (γελάει)

— Πάρε γλυκό.

(Σερβίρει κομμάτι γλυκό, ανάβει τσιγάρο)

(Δεξιά, μπαίνουν Μίμης - Νάσος κουβαλώντας σπετσάτο, ένα παραθαλάσσιο τοπίο μέ πεύκο)

ΝΑΣΟΣ — Μέ ξεποδάριases.

ΜΙΜΗΣ — Βρήκαμε όμως πεύκο. Δικό μας. Νά γδυθώ;

ΝΑΣΟΣ — Τήν άδεια μου παίρνεις;

ΜΙΜΗΣ — Λέω. "Αν αποφάσεις νά μείνουμε δώ.

ΝΑΣΟΣ — Καλά είναι. (Άρχίζει νά γδύνεται)

ΜΙΜΗΣ — Πολύ καλά. (Δειλά, δείχνει) "Εκειπέρα, είναι καλύτερα. "Εχει και κάτι ξένες. Αυτές κάνουν μπάνιο δίχως τό σουτιέν. (Ο Νάσος τόν άγριοκοιτάζει και συνεχίζει τό γδύσιμο) "Όπως θέλεις. (Κοιτάει πάντα πέρα) άμάν νάτη! Βγάνει και τό σουτιέν — πάμε.

ΝΑΣΟΣ — Κρατήσου, νά ξεβρακωθώ. "Ασε τό μάτι. Δηλαδή, τό βράδι είμαστε γιά Μανουέλα.

ΜΙΜΗΣ — Πάλι!!

ΝΑΣΟΣ — "Ετσι πού θά φτιαχτούμε εδώ, μέ τίς ξεβράκωτες — δε θέλεις;

ΜΙΜΗΣ — Θέλω μωρέ, αλλά... τόσα λεφτά πάλι... πάλι Μανουέλα;

ΝΑΣΟΣ — Γιατί — ξέρεις έσύ άλλη λύση;

ΜΙΜΗΣ — (Βασανισμένος) Στήν ηλικία μας... δέν επιτρέπεται άλλη λύση. "Ε ρε βάσανο κι' αύτό τό πράμα... (ένω βγαίνουν, τραβώντας μαζί και τό σπετσάτο) Μέχρι πότε θά μάς πιλατείει... ξέρεις, λένε, μετά τά πενήντα δέν... (έχουν βγει)

(Στήν αύλή, Θανάσης - Μαρία. Τό ραδιόφωνο έχει τραγούδια)

ΜΑΡΙΑ — Τά παιδιά μας τήν αγαπούσανε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — "Ε. Για νά τήν πιθωσκηκόνουνε τρία χρόνια, νά τής κουβαλάνε τό κατουρλοκάνατο...

ΜΑΡΙΑ — "Εκείνη τ' ανάστησε. Τόσα πλεχτά τούς έπλεξε. Τά χρόνια πού δούλευα στό εργοστάσιο, εκείνη

(Πρός τά ἔξω) "Ελα νά σέ τρατάρω ἓνα γλυκό ἄνθρωπε,
νά πείς χρόνια πολλά... (γυρίζει, κάθεται)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Πάντως, καλυτέρεψε τό σύστημα. Πρῶτα,
πηγαίναμε μεῖς στήν 'Ασφάλεια, δίναμε τό παρών.
Τώρα, μᾶς ἔρχονται ἐκεῖνοι. Πολιτισμένα πράματα.

ΜΑΡΙΑ — Τουλάχιστον ἐμεῖς θά πεθάνουμε σπίτι μας.
Θά μᾶς κλείσουν τά μάτια τά παιδιά μας. "Οχι ὁ
ὑπάλληλος τοῦ Νεκροτομείου — ἔλα, τό γλυκό σου.
Τριάντα Αὐγούστου σήμερα. (Τήν κοιτάζει ἐρωτηματικά)
Γιορτάζει ὁ 'Αλέξαντρος. 'Ο ἀδερφός μου.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τό κρατᾶς.

ΜΑΡΙΑ — "Ε. 'Αντί νά τοῦ κάνω κόλλυβα... τοῦ κάνω
γιαουρτόγλυκο πού τοῦ ἄρεσε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Πόσα χρόνια πάει;

ΜΑΡΙΑ — Πεθαμένος; Εἰκοσιοχτώ. Τό μόνο, δέν τόν κα-
λοθυμᾶμαι. Ξέρω πώς ἦτανε ξανθός... ἄλλα δέ θυμᾶμαι.

ΘΑΝΑΣΗΣ — "Αμα εἶσαι μικρός, δέν εὐκαιρεῖς νά κοι-
τάξεις τό πρόσωπο τοῦ δικοῦ σου... τά μάτια του.

ΜΑΡΙΑ — Δέν πρόλαβα. "Αμα τόν εἶδα, τοῦ τᾶχανε κλεί-
σει. "Ηρθαμε ἀπό τή Ρουμανία παιδάκια, μᾶς ἔφερε ὁ
πατέρας μου, σάν ἄκουσε ὅτι φτιάχτηκε τό ἀντάρτικο.
Στά 41-42. 'Η μάνα μου πεθαμένη, ποῦ νά μᾶς ἄφινε στή
Ρουμανία. Μπήκαμε λαθραῖα. Μᾶς παίρνουν εἶδηση
στά σύνορα, ἀρχίζουνε τά σμπάρα. Μάρθα, μοῦ κάνει ὁ
πατέρας μου, χτυπήθηκα. Πάρ' τό παιδί καί τρέχα.
Λιγίτωστε. Φιλάει τόν 'Αλέξανδρο, φιλάει καί μένα...
καί τόν ἀφίσαμε. Τώρα, πέθανε, γλίτωσε, ποτέ δέν
ἔμαθα. Ζαλώθηκα τόν 'Αλέξανδρο, 15 χρονῶ γυναίκα
ἐγώ, ὀχτώ τό παιδί, καί λάκισα. Σταμάτησα μόνο σά
λιγοθύμησα ἀπ' τήν πείνα. Πέσαμε σέ μιά στάνη, μᾶς
δῶκανε γάλα, στυλωθήκαμε, μᾶς δείξανε τό δρόμο,
βρῆκα τήν ὁμάδα: ὅπως μοῦχε πει ὁ πατέρας μου. Καί

βγήκα στ' αντάρτικο. Τό παιδί τό άφισα σέ καταυλισμό. Τά φροντίζανε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καί... δέν τόν ξανάδεσ;

ΜΑΡΙΑ —Πώς. Τέσσερα χρόνια μετά — δώδεκα χρόνων άγοράκι πιά. Δέ μέ γνώρισε. Είμαι ή άδερφή σου, του κάνω. Του χάρισα ένα περιστροφo, σφαίρες, έφυγα. Μετά, μέ πιάσανε. Στρατόπεδα, φυλακή, έξορία. Συγγενείς έχεις; Είναι σκοτωμένοι όλοι τους, έλεγα. Μήν κάνουνε ζημιά του παιδιού. Βλέπεις, είχαν ξαναέρθει στά πράματα στό μεταξύ.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Είχανε μείνει στά πράματα, θές νά πεις.

ΜΑΡΙΑ —Μετά, ειρήνη, δημοψήφισμα. Μακρόνησος, 'Αβέρωφ. 'Όπου, βγαίνει νόμος, οί γκαστρωμένες απολύονται. Γκαστρώθηκα στη φυλακή μ' ένα φύλακα, γιά νά μέ βγάλουν. Μόλις βγήκα, έριξα τό παιδί — πέντε μηνών έγκυος. Θά σέ σακατέψω, μου λέει ο γιατρός. Παιδί δέ θά ξανακάνεις, δέν θάσαι γυναίκα. Σακάτεψέ με, του λέω, μόνο πάρτο από πάνω μου. Καί μιά μέρα, λαβαίνω ειδοποίηση. Καλοκαίρι. (φοράει γυαλιά του ήλιου)

Πάνε... είκοσιοχτώ; Ναί. Είκοσιοχτώ χρόνια. (Βγάζει την άσπρη περούκα)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Κεδρηνού Μάρθα.

ΜΑΡΙΑ —Μαρία. Παρούσα (Σηκώνεται)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —(Της δίνει χαρτί) Είδοποιητήριο.

ΜΑΡΙΑ —(Διαβάζει) Νεκροτομείον 'Αθηνών. (Τόν κοιτάζει)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —'Ελα. Διά πιστοποιήσιν ταυτότητος.

ΜΑΡΙΑ —Ταυτότητος;

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Συγγενοϋς.

ΜΑΡΙΑ —(Άμεση, τυφή αντίδραση) Δέν έχω.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —(Ξαναδιαβάζει τό χαρτί) Κεδρηνού; Μάρθα;

ΜΑΡΙΑ —'Εγώ... δέν ξέρω πού είναι τό νεκροτομείο.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —'Εντός της πρωίας. Διά πιστοποιήσιν ταυτότητος. Καί παραλαβήν του νεκρού. (Βγαίνει απότομα)

ΜΑΡΙΑ —('Αρπάζει μιά σκούρα κόκκινη, μπαμπακερή, κλαρωτή ρόμπα του σπιτιού, παίρνει ένα χειροποίητο, χειροκίνητο καρότσι, καμωμένο από κιβώτιο κι' ένα ρουλεμάν μπροστά, καί περιφέρεται ψάχνοντας γιά τό νεκροτομείο. 'Ενώ από δεξιά βγαίνουν, μετωπικά, δύο ΝΟΣΟΚΟΜΟΙ, τραβώντας έξω ένα σπετσάτο, μία ψυχή, άσπρόγκριζα νεοκλασική πόρτα, ψευδομάρμαρο, μέ δύο δωρικές κολόνες εκατέρωθεν, καί πάνω μιά επιγραφή ΝΕΚΡΟΤΟΜΕΙΟΝ ΑΘΗΝΩΝ. 'Η πόρτα είναι ζωγραφιστή, μέ μιά σχισμή στη μέση γιά νά περνούν οί ήθσοιοί. Στό μεταξύ, μιλάει στό Θανάση)

ΜΑΡΙΑ —Δύο μήνες είχα στην 'Αθήνα, πού νάξερα εγώ δρόμους καί διευθύνσεις...

ΝΟΣΟΚΟΜΟΣ —'Εδω είναι.

('Η Μάρθα μέ τό καρότσι χάνεται πίσω από τό σπετσάτο. Σέ λίγο ξαναβγαίνει από την πόρτα-σχισμή μέ τό καρότσι. Τό άφίνει. Είναι ή σημαντικότερη στιγμή της στο έργο. Μεταρσιωμένη, θαμπωμένη. 'Αν ήταν χριστιανή, θά λέγαμε πώς είχε δει μέ τά μάτια της την άνάληψη. Σά νάχει παραστεϊ σέ θαύμα πού έχει ή ίδια κατασκευάσει. Κυρίως: περήφανη, μέ καμάρι. 'Αφού τή δοϋμε καλά, πίσω της βγαίνει οϋδέτερα ο 'Αστυφύλακας)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —'Ο άδερφός σου δέν είναι ο πεθαμένος; (Παύση)

ΜΑΡΙΑ —'Εγινε κοτζάμ παληκαράκι.

(Προχωράει μπροστά, μόνη)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —(Ουδέτερος) Μία υπογραφή έδω, πα-
ρακαλῶ. Διά τήν παραλαβήν.
ΜΑΡΙΑ —Συγνώμη, κύριε Πόλισμαν... είχα νά τόν δῶ
ἀπό δώδεκα χρονῶν πού ήταν καί... (παίρνει τό καρότσι)
ἔφερα μικρό καρότσι... καί...
ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Καλά, καλά. Πήγαινε σπίτι σου κο-
πέλα μου. Τή μεταφορά θά τήν ἐπιβαρυνθεῖ τό κράτος.
ΜΑΡΙΑ —Σᾶς εὐχαριστῶ πολύ. (Στό Θανάση) Ἔτσι, πρω-
τοεῖδα τόν ἀδερφό μου ὁλόγουμο. Ἔδεσε, λέω. Τό
κορμί του ὅλο χνούδι. Ὡραῖο χνούδι. (Κινάει νά φύγει)
ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Τό καρότσι.
ΜΑΡΙΑ —(Στόν Ἀστυφύλακα) Μέ συγχωρεῖτε.
(Παίρνει τό καρότσι, ἐνῶ ὁ Ἀστυφύλακας μπαίνει πάλι
στό Νεκροτομεῖο, οἱ νοσοκόμοι ξαναβάζουν ἔξω τό
σπετσάτο, ἡ Μαρία ξαναφοράει τήν περούκα, καί, στόν
Θανάση πού τρώει τό γλυκό)
—Μόλις τόν εἶδα πάνω στό μάρμαρο, ξέρεις τί μ'
ἔπιασε; Μιά περηφάνια. Ὁλόκληρος ἄντρας, δέν τόν
χώραγε τό τραπέζι. Ὁ Ἀλέξαντρος. Πού τόν κου-
βάλαγα στήν πλάτη μου δύο μέρες πάνω στά βουνά
—σ' ἀρέσει τό γλυκό;
ΘΑΝΑΣΗΣ —Γειά στά χέρια σου.
ΜΑΡΙΑ —Ἄμα τόν ξεσκεπάσανε, πῆγα νά βάλω τά
χάχανα. Ὅριστε, λέω, ὁ Ἀλέξαντρος τό παρλιακό
ἔβγαλε μουστάκι... καί... μουτρωμένο!...
ΘΑΝΑΣΗΣ —Πολύ ὠραῖο τό γλυκό.
ΜΑΡΙΑ —Νά σοῦ φέρω κι' ἄλλο, στάσου. (Πάει μέσα,
βγάζοντας τή ρόμπα)
ΘΑΝΑΣΗΣ —Νά πετάξω μωρέ τό γκιουβέτσι στό φούρνο,
ξεχάστηκα. (Πάει σπίτι του, βγαίνει μέ ταψί, φεύγει)
ΜΑΡΙΑ —(off) Κρασί μή φέρεις. Ἔχω ἐγώ.
(Μπαίνει ὁ ΙΩΣΗΦ. Κρατεῖ ἀφίσες ρολό στήν ἀμασχάλη,

καί μία ἀνοιχτή στό χέρι. Παιδί 25-26 χρονῶν, ὅλο ζωή.
Καλοφτιαγμένος. Κάποιος πού ν' ἀξίζει νά ζήσει. Ὁ-
μορφόπαιδο.

Κοιτάζει πίσω του, βεβαιώνεται πώς δέν τόν βλέπουν, πάει
στόν γκριμισμένο τοῖχο δεξιά, κολλάει τήν ἀφίσα. Πρό-
κειται γιά ἀφίσα διαμαρτυρίας, ἢ γιά πορεία, ἢ συγ-
κέντρωση. Καθώς εἶναι ἀπασχολημένος μέ τό κόλλημα τῆς
ἀφίσας, βγαίνει ἡ Μαρία μέ τό γλυκό, ἀθόρυβη. Τρώει.
Μόλις τόν βλέπει, κοντοστέκει. Ἐνα εἶδος γνωριμίας.
Σάν νά τόν ξέρι. Ἡ νά τόν ἐγκρίνει. Τόν παρακολουθεῖ μέ
καριάρι, μέ ὑποψία χαμόγελου. Αὐτός, ἀπασχολημένος μέ
τήν ἀφίσα, δέν τήν ἔχει δεῖ ἀκόμη. Μόλις τελειώσει καί
σηκώσει τό κεφάλι του, τή βλέπει μιά ἀκαριαία ἐπαφή, κι'
ἐμπιστοσύνη. Τῆς χαμογελάει. Ἐκείνη ἀβέβαιη, ἀλλά σάν
κάπου νά τόν ἔχει γνωρίσει. Προχωράει ἀργά κοντά του,
μετά κοιτάζει τήν ἀφίσα, τήν ἐγκρίνει μέ κίνημα τοῦ
κεφαλιοῦ, μετά τόν ξανακοιτάζει, ἐνῶ ἐκεῖνος μένει νά τήν
κοιτάζει μέ χαμόγελο. Κάπου τήν ἐγκρίνει. Μετά.)

ΜΑΡΙΑ —Ποιός εἶσαι σύ, ἄγγελέ μου;

ΙΩΣΗΦ —Γειά. Κόλλησα μιά ἀφίσα — πειράζει;

ΜΑΡΙΑ —Δέν τήν κόλλησες ἴσια. (Φτιάχνουν μαζί τήν
ἀφίσα) Ἔτσι. (Ἔχει μπεῖ ὁ Θανάσης, τοῖς κοιτάζει)

—(Στόν Ἰωσήφ) Δικός μας εἶναι, ἔνοια σου.

ΙΩΣΗΦ —(Στόν Θανάση) Καλημέρα σου.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καλῶστονε.

ΙΩΣΗΦ —(Στή Μάρθα) Νά... καθήσω λίγο; Μπορῶ;

ΜΑΡΙΑ —Στρώσου. (Τοῦ παίρνει τίς ἀφίσες) Φέρτες... νά
τίς ἀσφαλίσω... (τίς πάει μέσα)

ΙΩΣΗΦ —(Κάθεται. Στόν Θανάση) Κάποιος μ' ἔχει πάρει
ἀπό---

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἐνας μέ ριγέ κοστοῦμι λές. Καί μαῦρα
γυαλιά σάν ἀόματος. Ἐμᾶς παραφυλάει. Μέ κοστοῦμι

καί γραβάτα καλοκαιριάτικο, ὁ φουκαράς... κάνει ὅ,τι
μπορεῖ νά τόν πάρει εἶδηση ὅλος ὁ γλόμπος... (Ἡ
Μαρία ἔχει γυρίσει)

ΜΑΡΙΑ — Καί νάρθει, τί; Δικός μας εἶσαι, ἤρθες ἐπίσκεψη.
ΙΩΣΗΦ — (Βλέπει τὸ Ριζοσπάστη, τὸν παίρνει) Ὁ ἄνθρωπος
δικός μας.

ΜΑΡΙΑ — Θές ἕνα γλυκό;

ΙΩΣΗΦ — Ἕνα νερό κρύο, ἂν σὰς βρίσκεται. Κόλλησε
τὸ στόμα μου.

ΜΑΡΙΑ — Νά φέρω. (Πάει μέσα)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ζέστη.

ΙΩΣΗΦ — Ὁχι. Φόβος. Ξέρετε... δέν ἔχω φάει ξύλο —
ἀκόμη. Καί, μόλις τόν εἶδα, ὀτέγνωσε τὸ στόμα μου.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Θά συνηθίσεις.

ΙΩΣΗΦ — Λένε, ἅμα φᾶς μία φορά ξύλο, μετὰ εἶσαι ἐν-
τάξει. Μόνο ἡ πρώτη φορά εἶναι ἡ ζόρικη... λένε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Καί ἡ δευτέρα. Καί ἡ τρίτη... καί ἡ τρια-
κοστή... Τό ξύλο εἶναι παραφύσιν.

ΙΩΣΗΦ — Σκέψου δηλαδή ἐκείνους πού... πού... ἐκτελέ-
στηκαν... ὅταν τοὺς πηγαίνανε. Τί νά ἔλεγαν...

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν ἔλεγαν. Ὅταν σέ πᾶνε γιά ἐκτέλεση, δέ
μιλᾷς, τί νά πεῖς; Ἡρωικά πράματα; Τάχεις κάνει
τά ἡρωικά πράματα. Εἶσαι ἡρωικό πρᾶμα.

ΜΑΡΙΑ — (Γυρίζει μὲ γλυκὸ καὶ νερό) Πάρε. Ἀλλά νά
φᾶς καί τὸ γλυκό.

ΙΩΣΗΦ — Ἄν τὸ φάω λέει!! Γλιτώνω μισή μερίδα φαί ἀπ'
τὸ μεσημεριανό. Ἀπ' τὰ χέρια σου εἶναι; (Τρώει,
πίνει)

ΜΑΡΙΑ — Πῶς εἶναι τ' ὄνομά σου, ἄγγελέ μου;

ΙΩΣΗΦ — Ἰωσήφ.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ἐμένα, Θανάσης.

ΙΩΣΗΦ — Καί ἡ... κυρά σου;

ΜΑΡΙΑ — (Γελάει) Κυρά του... γειτόνοι εἴμαστε, ὄχι κυρά
του — πού τέτοια τύχη. Μαρία μὲ λένε. Γειτόνοι
εἴμαστε. Μόνο. Γειτόνοι καί χηρευμένοι.

ΙΩΣΗΦ — Χηρευμένοι! Καί καθόσαστε! (Γελάει)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Πές τῆς τα!

ΜΑΡΙΑ — Αὐτοῦν! (Αἰχμαλωτίζει τὸν Θανάση) Πές τοῦ τα.
Εἰνάντια χρόνια τοῦ τὰ ρίχνω... πού αὐτός!

ΘΑΝΑΣΗΣ — (Γελάει) Δέ μοῦ δίνει τὸ χέρι τῆς ὁ γιός τῆς.

ΜΑΡΙΑ — Ἐμένα δέ μοῦ δίνει τὸ χέρι σου ὁ δικός
σου ὁ γιός. (Στὸν Ἰωσήφ) Ἀλλά πού θά μοῦ πᾶει, θά
τόνε κλέψω. Ἄσε νά σιτέψουμε λίγο...

ΙΩΣΗΦ — Μπαρβό, νάρθω κουμπάρος. Ὡραῖο τὸ γλυκό
— ἀπὸ τὴν Κρήτη εἶσαι;

ΜΑΡΙΑ — Ὁχι. Γιατί;

ΙΩΣΗΦ — Τὸ γλυκό ἐτοῦτο εἶναι κρητικό — τῷφτιαχνε
ἡ μάνα μου. Θά τὸ φτιάχνει ἀκόμη, δηλαδή.

ΜΑΡΙΑ — Κρητικός εἶσαι, ἄγγελέ μου;

ΙΩΣΗΦ — Ναι.

ΜΑΡΙΑ — Χαρά σὲ γλυκό. Μπουρδουκλώνεις δύο-τρια
ἐλικά... σπιτικό.

ΙΩΣΗΦ — Ἦ τοι ἔ -- δίν σὰς δίνουν ἄδεια τὰ παιδιά σας.
Γιὰ φίρτα νά τοὺς κάνω ἐγὼ μιὰ διαφώτιση...

ΜΑΡΙΑ — Μοιρὲ μακάρι νά τοὺς διαφωτίσεις -- νά παν-
τρεπτοῦν ἐκείνοι. Ὁ δικός μου. Τόν λένε Μιμή. Τοῦ
Θανάση. Θάνο.

ΙΩΣΗΦ — Θάνο, δηλαδή Θανάση καί τὸ γιό σου;

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ἦ. Ὅταν γεννήθηκε, μὲ εἶχαν γιά ἐκτέ-
λεση. Ἡ μακαρίτισσα τὸν βάπτισε μὲ τ' ὄνομά μου,
νά μὲ θυμῶνται. Ἀλλά μετὰ, κατὰ βασιλείας παντρεύ-
τηκε, ἡ πέθανε...

ΜΑΡΙΑ — ...γεννήθηκε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Καί μοῦ δώσανε χάρη.

ΙΩΣΗΦ —Καί σέ βγάλανε;
ΘΑΝΑΣΗΣ —Ναί. Είκοσιδύο χρόνια ἀργότερα.
ΜΑΡΙΑ —Τό παιδί ἐγώ τό εἶπα Νάσο, νά μὴ μπερδεύω
πατέρα μέ γιό. Νά ξέρουνε ποιόν ἀπό τοὺς δύο βρίζω.
ΙΩΣΗΦ —Ἐ ρε κυρά-Μαρία, κρίμα.
ΜΑΡΙΑ —Τί πράμα κρίμα, ἀγγελέ μου;
ΙΩΣΗΦ —Ποῦ εἶσαι λεύτερη, καί γώ τόσο νέος. Δέκα
χρόνια μεγαλύτερος νᾶμουνα, σ' ἐκλεβα.
ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄμ ἂν ἦσουνα δέκα χρόνια μεγαλύτερος,
ἀγόρι μου, δέν θά πρόφταινες νά τήν κλέψεις — θά σ'
ἐκλεβε ἐτούτη.
ΜΑΡΙΑ —Σηκωτόν. Μ' ἀρέσουν οἱ ἄντρες. Ὅλη μου τή
ζωή τοὺς ἐδόξασα.
ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄκου ἐμένα, μωρέ Ἰωσήφ, μὴν τήν παίρ-
νεις, εἶναι πολυέσθη. Πῶς θά τή θρέψεις — δουλεύεις;
ΙΩΣΗΦ —Φοιτητής εἶμαι ... τελειόφοιτος.
ΜΑΡΙΑ —(Στό Θανάση) Καλά, ἄς μέ πάρει, καί θά μᾶς
θρέφεις ἐσύ. (Στόν Ἰωσήφ) Ἐξόν ἂν μᾶς θρέφει ὁ
πατέρας σου.
ΙΩΣΗΦ —Ὁ πατέρας μου δέν θρέφει ἐμένα. Δουλεύω.
ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄ. Δέν ἔχει;
ΙΩΣΗΦ —Ὁ πατέρας μου; Δύο μαγαζιά, στό Ἡράκλειο.
Ἐγώ δέ θέλω. Ἐχουμε διαφορές πολιτικές. Ἀνατολή
μέ Δύση (τό θέμα τόν ἐ'σχλει λίγο). Μοῦ εἶπε, γιά νά σέ
σπουδάσω, ἄλλαξε μυαλά. Ἐγώ τοῦ εἶπα τά λεφτά του
νά τά βάλει ἐκεῖ πού ξέρει, κι ἔφυγα ἀπ' τό σπίτι.
Ἐξάρτηση ἀπό λεφτά πού δέν ἐγκρίνω, δέ θέλω.
Κόψαμε. Ἐχω ἔξι χρόνια νά τότε δῶ. Νά μιλήσουμε.
ΜΑΡΙΑ —Κρητικοί. Ζουρλοί. Ἡ δόλια ἡ μάνα σου;
ΙΩΣΗΦ —Παλιά γυναίκα. Τόν ἀκούει. Τῆς τηλεφωνάω
καμιά φορά, στά κρυφά. Νά δοῦμε. Τώρα πάω γιά
πτυχίο, καί πρέπει νά σταματήσω τή δουλειά, νά σφι-

χτῶ οἰκονομικά δηλαδή, γιατί — ἄστα. Νά προχω-
ράω τώρα... Ἐχω τίς ἀφίσεις.
ΜΑΡΙΑ —Νά στίς φέρω. (Πάει μέσα)
ΙΩΣΗΦ —Ναί μπράβο.
ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἐδῶ στή γειτονιά θά τίς κολλήσεις;
ΙΩΣΗΦ —Ναί. Δέν ξέρω καλά καί τοὺς δρόμους.
ΘΑΝΑΣΗΣ —Πάμε μαζί. Θά σοῦρθω τσιλιαδόρος. (Ἡ
Μαρία ἔχει γυρίσει μὲ τίς ἀφίσεις) Ἐμεῖς πάμε.
ΜΑΡΙΑ —(Στόν Ἰωσήφ) Ἄσε δῶ τή τσάντα σου. Τήν
παίρνεις γυρίζοντας... ἀποδῶ δέ θά γυρίσεις;
ΙΩΣΗΦ —Ἀμὴ! Ἄντε, γειά κυρά-Μαρία.
ΘΑΝΑΣΗΣ —(Τοῦ δείχνει) Ἀποδῶ πρώτα.
(Βγαίνουν. Ἡ Μαρία μπαίνει μέσα)
(Μπαίνουν Μιμῆς - Νάσος μὲ τό σπετσάτο τῆς ἀρμονιᾶς.
Βαριῆθοι. Ντιμένιοι. Κάθονται. Τσιγάρο. Μετά.)
ΝΑΣΟΣ —(Ὁ πῶς βαριῆθος) Τό μούλο...
ΜΙΜΗΣ —Μὴν κάνεις ἔτσι. Δέν ἔπρεπε νά τότε βαρέσεις...
ΝΑΣΟΣ —Νά μᾶς χαλάσει τό κέφι!... ἄντε νά κάνεις
μπάνιο τώρα!...
ΜΙΜΗΣ —Ἐγὼ ἔφταιγα.
ΝΑΣΟΣ —Πλάκωσα ἐκείνον, γιά νά μὴ χέσω ἐσένα.
ΜΙΜΗΣ —Φταίω. Μόλις ἔβγαλες τό παντελόνι, σοῦ τό
πῆρα --
ΝΑΣΟΣ —...καί τό ἔβαλες μέ τήν τσάκιση!!!
ΜΙΜΗΣ —Ἐσχάστηκα. Ἐκεῖ ἀρχίσανε τό χάχανο.
(Τόν παρηγορεῖ) Ἐσχάστηκα.
ΝΑΣΟΣ —Στραβώθηκες. Ἀφοῦ μᾶς κοίταζαν!
ΜΙΜΗΣ —Ὅχι -- τότε. Μετά, πού σοῦβαλα τήν καρ-
μέλα στό στόμα.
ΝΑΣΟΣ —Τότε μᾶς ξεφώνισαν.
ΜΙΜΗΣ —(τόν παρηγορεῖ - νομίζει) Ἐμένα ξεφώνισαν.

Ξεχάστηκε. Ήταν καί καρAMEλα τῆς κανέλας... πού
δέν σ' ἀρέσει.

ΝΑΣΟΣ — Αὐτός δέν ἦταν λόγος νά μᾶς ποῦν ἀδερφεῖς!

ΜΙΜΗΣ — Δέν εἶπαν «ἀδερφεῖς»: «ἀδερφή» εἶπε. Ἐμένα.

Νά ἔλεγε ἐσένα, θά τοῦχυνα τό μάτι.

ΝΑΣΟΣ — (ἀγριεύει) Δηλαδή, γιά σένα δέν σέ νοιάζει!!

ΜΙΜΗΣ — Καλά. Ἐμένα, ἄς λένε. (Παύση) Μ' ἔχουνε
ξυναπεῖ.

ΝΑΣΟΣ — Δέν σέ πειράζει!!!

ΜΙΜΗΣ — Τούς δίνω καί πάτημα ἐγώ. Εἶμαι μαλακός.

ΝΑΣΟΣ — Ἀδερφή, εἶσαι μωρέ;;

ΜΙΜΗΣ — Ὅχι.

ΝΑΣΟΣ — Δέν πειράζεσαι ἅμα σέ λένε;

ΜΙΜΗΣ — Ἀφοῦ δέν εἶμαι. Γιά σένα πειράζομαι.

ΝΑΣΟΣ — Γιατί; Ἐγώ δηλαδή εἶμαι ἀδερφή!!!

ΜΙΜΗΣ — Ὅχι. Ἀλλά εἶσαι ἀδύνατος χαρακτήρας. Καί
ἀρπάζεσαι.

ΝΑΣΟΣ — Καί σύ, εἶσαι δυνατός!!

ΜΙΜΗΣ — Ἐσύ μοῦ τό ἔχεις πεῖ.

ΝΑΣΟΣ — Ἀφοῦ εἶσαι μαλακός!

ΜΙΜΗΣ — Ἄλλο αὐτό.

ΝΑΣΟΣ — Μιά φορά, κάπου ἔχουνε δίκιο. Τριάντα χρό-
νια πιασμένοι χεράκι-χεράκι μπάνιο, γήπεδο — (ξε-
σπάει) μέ τό τσαντάκι ἐσύ! Σάν κοκώνα!!

ΜΙΜΗΣ — Τί τό ἐπιλήψιμο — ἐσύ μοῦ τῶχεις κάνει δῶρο.

ΝΑΣΟΣ — Γιά νᾶχεις νά κρατεῖς κάτι. Νά μή μοῦ πιάνει
τό χέρι!!

ΜΙΜΗΣ — Ξεχάστηκε. Δέκα χρόνια εἶχα νά στό πιάσω.

Θυμᾶσαι τότε; Μικρά; Ὅλο χεράκι-χεράκι.

ΝΑΣΟΣ — «Μικρά»! Εἰκοσιοχτῶ χρονῶν τό κόψαμε.

ΜΙΜΗΣ — (Θλίψη) Πότε πέρασαν...

ΝΑΣΟΣ — Ἐπειδή καί τότε μᾶς εἶχαν ξεφωνίσει.

ΜΙΜΗΣ — Ἐ, αὐτά πᾶνε πιά.

ΝΑΣΟΣ — Δηλαδή, θές νά πηγαίνουμε καί τώρα χερά-
κι-χεράκι;

ΜΙΜΗΣ — (Τό θέλει: θλίψη) Μπά.

ΝΑΣΟΣ — (Πειράζεται) Ἄ, δέν θέλεις!

ΜΙΜΗΣ — Θέλω! Θέλω Νάσο μου.

ΝΑΣΟΣ — (Οὐρλιάζει) Κόψε αὐτό τό «μου»!

ΜΙΜΗΣ — ...ἀλλά δέν κάνει. Γιά τόν κόσμο.

ΝΑΣΟΣ — Καί γιά μᾶς. Νά βάλουμε τέρμα στά παιδικά.
Γέρασαμε.

ΜΙΜΗΣ — Νά μοῦ κάνεις τή χάρη!! Γέρασα ἐγώ! Ἐσύ,
εἶσαι παιδί ἀκόμη.

ΝΑΣΟΣ — Κοντεύω τά σαράντα.

ΜΙΜΗΣ — Κι' ἐγώ. Ἀλλά δέν—

ΝΑΣΟΣ — Δέν πάει ἄλλο!! Μπάνια οἱ δύο μας, γήπεδο οἱ
δύο μας, σινεμά οἱ δύο μας, γκόμενα μισακή. Τέρμα!!

ΜΙΜΗΣ — (Κάνει πῶς δέν τό πιάνει) Ἐ, τά μπάνια, ὅπου
νᾶναι, τέρμα. Μπαίνει Σεπτέμβρης.

ΝΑΣΟΣ — Δέ λέω γιά τά μπάνια μόνο! Δέν πάει ἄλλο.
Οἱ δύο μας... σάν μποῦφοι... σάν ἀνύπαντρες κόρες ἀξιω-
ματικοῦ... νά μᾶς περιγελάει ὁ κόσμος. Νά μᾶς
ὑποψιάζονται ἄδικα τῶν ἀδίκων. (Παύση) Νά πονη-
ρεύεσαι ἅμα βλέπεις δύο ἀγόρια ὅλο μαζί, πάει κι'
ἐρχεται. Ἀλλά δύο ἄντρες πού πᾶνε γιά σύνταξη...
εἶναι θλίψη. (Παύση)

ΜΙΜΗΣ — Βλέπεις ἐσύ λύση; (Δέν τοῦ ἀπαντάει) Νά τούς
κλείσουμε τό στόμα;

ΝΑΣΟΣ — Ναί. Ἄν παντρευτῶ ἐγώ τή μάνα σου. (Παύση)
— Ἡ λύση... ἐγώ, μία λύση βλέπω: τό γάμο.

ΜΙΜΗΣ — (Τά χάνει. Νομίζει ὅτι τοῦ προτείνει γάμο) Νο-
μίζεις;

ΝΑΣΟΣ — Ἀπόλυτα.

Ξεχάστηκα. Ήταν καί καραμέλα τῆς κανέλας... πού
δέν σ' ἀρέσει.
 ΝΑΣΟΣ — Αὐτός δέν ἦταν λόγος νά μᾶς ποῦν ἀδερφές!
 ΜΙΜΗΣ — Δέν εἶπαν «ἀδερφές»: «ἀδερφή» εἶπε. Ἐμένα.
 Νά ἔλεγε ἐσένα, θά τοῦχυνα τό μάτι.
 ΝΑΣΟΣ — (ἀγριεύει) Δηλαδή, γιά σένα δέν σέ νοιάζει!!
 ΜΙΜΗΣ — Καλά. Ἐμένα, ἄς λένε. (Παύση) Μ' ἔχουνε
ξαναπεῖ.
 ΝΑΣΟΣ — Δέν σέ πειράζει!!!
 ΜΙΜΗΣ — Τούς δίνω καί πάτημα ἐγώ. Εἶμαι μαλακός.
 ΝΑΣΟΣ — Ἀδερφή, εἶσαι μωρέ;;
 ΜΙΜΗΣ — Ὅχι.
 ΝΑΣΟΣ — Δέν πειράζεσαι ἅμα σέ λένε;
 ΜΙΜΗΣ — Ἀφοῦ δέν εἶμαι. Γιά σένα πειράζομαι.
 ΝΑΣΟΣ — Γιατί; Ἐγώ δηλαδή εἶμαι ἀδερφή!!!
 ΜΙΜΗΣ — Ὅχι. Ἀλλά εἶσαι ἀδύνατος χαρακτήρας. Καί
ἀρπάζεσαι.
 ΝΑΣΟΣ — Καί σύ, εἶσαι δυνατός!!
 ΜΙΜΗΣ — Ἐσύ μοῦ τό ἔχεις πεῖ.
 ΝΑΣΟΣ — Ἀφοῦ εἶσαι μαλακός!
 ΜΙΜΗΣ — Ἄλλο αὐτό.
 ΝΑΣΟΣ — Μιά φορά, κάπου ἔχουνε δίκιο. Τριάντα χρό-
νια πιασμένοι χεράκι-χεράκι μπάνιο, γήπεδο — (ζε-
σπάει) μέ τό τσαντάκι ἐσύ! Σάν κοκώνα!!
 ΜΙΜΗΣ — Τί τό ἐπιλήψιμο — ἐσύ μοῦ τῶχεις κάνει δῶρο.
 ΝΑΣΟΣ — Γιά νᾶχεις νά κρατεῖς κάτι. Νά μή μοῦ πιάνεις
τό χέρι!!
 ΜΙΜΗΣ — Ξεχάστηκα. Δέκα χρόνια εἶχα νά στό πιάσω.
Θυμᾶσαι τότε; Μικρά; Ὅλο χεράκι-χεράκι.
 ΝΑΣΟΣ — «Μικρά»! Εἰκοσιοχτῶ χρονῶν τό κόψαμε.
 ΜΙΜΗΣ — (Θλίψη) Πότε πέρασαν...
 ΝΑΣΟΣ — Ἐπειδή καί τότε μᾶς εἶχαν ξεφωνίσει.

ΜΙΜΗΣ — Ἐ, αὐτά πᾶνε πιά.
 ΝΑΣΟΣ — Δηλαδή, θές νά πηγαίνουμε καί τώρα χερά-
κι-χεράκι;
 ΜΙΜΗΣ — (Τό θέλει θλίψη) Μπά.
 ΝΑΣΟΣ — (Πειράζεται) Ἄ, δέν θέλεις!
 ΜΙΜΗΣ — Θέλω! Θέλω Νάσο μου.
 ΝΑΣΟΣ — (Οὐρλιάζει) Κόψε αὐτό τό «μου»!
 ΜΙΜΗΣ — ...ἀλλά δέν κάνει. Γιά τόν κόσμο.
 ΝΑΣΟΣ — Καί γιά μᾶς. Νά βάλουμε τέρμα στά παιδικά.
Γεράσαμε.
 ΜΙΜΗΣ — Νά μοῦ κάνεις τή χάρη!! Γέρασα ἐγώ! Ἐσύ,
εἶσαι παιδί ἀκόμη.
 ΝΑΣΟΣ — Κοντεύω τά σαράντα.
 ΜΙΜΗΣ — Κι' ἐγώ. Ἀλλά δέν—
 ΝΑΣΟΣ — Δέν πάει ἄλλο!! Μπάνια οἱ δύο μας, γήπεδο οἱ
δύο μας, σινεμά οἱ δύο μας, γκόμενα μισακή. Τέρμα!!
 ΜΙΜΗΣ — (Κάνει πῶς δέν τό πιάνει) Ἐ, τά μπάνια, ὅπου
νάναι, τέρμα. Μπαίνει Σεπτέμβρης.
 ΝΑΣΟΣ — Δέ λέω γιά τά μπάνια μόνο! Δέν πάει ἄλλο.
Οἱ δύο μας... σάν μποῦφοι... σάν ἀνύπαντρες κόρες ἀξιο-
ματικού... νά μᾶς περιγελάει ὁ κόσμος. Νά μᾶς
ὕποψιάζονται ἄδικα τῶν ἀδίκων. (Παύση) Νά πονη-
ρεύεσαι ἅμα βλέπεις δύο ἀγόρια ὅλο μαζί, πάει κι'
ἔρχεται. Ἀλλά δύο ἄντρες πού πᾶνε γιά σύνταξη...
εἶναι θλίψη. (Παύση)
 ΜΙΜΗΣ — Βλέπεις ἐσύ λύση; (Δέν τοῦ ἀπαντᾷ) Νά τούς
κλείσουμε τό στόμα;
 ΝΑΣΟΣ — Ναί. Ἄν παντρευτῶ ἐγώ τή μάνα σου. (Παύση)
— Ἡ λύση... ἐγώ, μία λύση βλέπω: τό γάμο.
 ΜΙΜΗΣ — (Τά χάνει. Νομίζει ὅτι τοῦ προτείνει γάμο) Νο-
μίζεις;
 ΝΑΣΟΣ — Ἀπόλυτα.

MIMΗΣ — "Ονειρα. (Παύση. Μετά, καθώς αρχίζει νά τό βλέπει κατορθωτό;) Δέν άστειεύεσαι;

ΝΑΣΟΣ — "Οχι. Καθόλου. "Ενας γάμος θά μās άποκαταστήσει. (Παύση)

MIMΗΣ — Μά... κάνει;

ΝΑΣΟΣ — ('Αγριεύει) Σου κακόρχεται!!! Καποιανού χαρίζαν γάϊδαρο...

MIMΗΣ — "Εγώ Νάσο μου—

ΝΑΣΟΣ — Κόψε αυτά τά «μου»!!!

MIMΗΣ — Μά... έν τοιαύτη περιπτώσει... γιατί νά τό κόψω;

ΝΑΣΟΣ — Γιατί μέ εκθέτεις! Μέ ρεζιλεύεις! Νάσο μου, μου, μου!... Γκόμενά σου είμαι;

MIMΗΣ — Καλά, νά τό κόψω. "Αφού... θέτεις καί θέμα γάμου. (Παύση) Δέν άναιρείς... γιά τό γάμο; "Επιμένεις;

ΝΑΣΟΣ — "Επιμένω. "Εχεις άντίρρηση;

MIMΗΣ — "Οχι, δέν έχω, γιά νά μή σέ νευριάσω. (Παύση)

"Ομως... γίνεται;

ΝΑΣΟΣ — Τί;

MIMΗΣ — "Ο Νόμος... τό... επιτρέπει;

ΝΑΣΟΣ — Ποιό;

MIMΗΣ — Νά... παντρευτούμε.

ΝΑΣΟΣ — (Τώρα καταλαβαίνει την παρεξήγηση. Του τραβάει σπρωξιά, τόν πετάει κάτω. Πρίν ό άλλος άντιδράσει, του βουτάει τό τσαντάκι καί τό πετάει)

— Δέ μου λές, τόσο βόδι είσαι!!

— Είπα έγώ νά παντρευτούμε έμείς! Οί δύο! Μεταξύ μας!!!

MIMΗΣ — "Οχι... μεταξύ μας;

ΝΑΣΟΣ — Δηλαδή δίκιο έχει ή μάνα σου, είσαι τόσο μαλακισμένο;

MIMΗΣ — "Οχι.

ΝΑΣΟΣ — Τότε, γιατί σου πέρασε τέτοια ιδέα;

MIMΗΣ — "Εσύ μου τό ζήτησες; Ένας γάμος θά μās άποκαταστήσει.

ΝΑΣΟΣ — Δηλαδή, καθένas μοναχός του. Νά παντρευτεί.

MIMΗΣ — Τι μοναχός του;

ΝΑΣΟΣ — Μοναχός του. Χωριστά. Θέλω νά πώ, μέ νύφη.

MIMΗΣ — ('Ανακούφιση, καί άπογοήτευση) "Α. (Παύση)

Λάθος έκατάλαβα.

ΝΑΣΟΣ — "Ετοιμος όμως νά πείς τό ναί.

MIMΗΣ — Για νά μή σέ στενοχωρήσω.

ΝΑΣΟΣ — Μά γίνεται μωρέ! Παντρεύονται άντρες μεταξύ τους; Τό επιτρέπει ό νόμος;

MIMΗΣ — "Εσύ, όλα τά καταφέρνεις.

ΝΑΣΟΣ — Αυτό, ΟΧΙ. (Παύση)

MIMΗΣ — Καί... άμα παντρευτούμε (βιαστικά) καθένas χώρα... σταματάει τό κουτσομπολιό;

ΝΑΣΟΣ — Πρέπει. (Παύση) Είναι καί πιό συμφετικό. Τέρμα τό έπίδομα στή Μανουέλα.

MIMΗΣ — Καί (Έτοιμος γιά κλάμα) σοί άρέσει ό γάμος;

ΝΑΣΟΣ — "Άλλο νά πηγαίνεις μπάνιο μέ τή γυναίκα σου... κι' άλλο μέ μένα.

MIMΗΣ — (Περίεργος) Τελείως άλλο. (Παύση) Θά τό κόψω τό μπάνιο. (Εμπνεύσει) Καί... είναι άνάγκη νά παντρευτούμε καί οί δύο. Δέ φτάνει ό ένας;

ΝΑΣΟΣ — Μπαβo — πώς τό σκευηθεύεις;

MIMΗΣ — "Εξυπνος δέν είμαι έσύ μου! Τόχεις πεί — Τότε (σαν τίς Σοκκοτισσες) ποί αντι μολάσαι τό «ήχι» ή καμιά κόσμηση... θά παντρευτώ μοναχα έγώ.

ΝΑΣΟΣ — Σ' άκούω! Άπο τή φάση! Μη σοί σπάσει τό κερανό! Σ' έχω νά χαλαρώσω ένω! Έγώ θά παντρευτώ!

MIMHS — Γιατί, σ'έχω εγώ για χαράμισμα; 'Εγώ θά παντρευτώ. Μοῦ φέρανε καί τό προξενιό... περιπλέον, ἐμένα μοῦ βγαίνει τ' ὄνομα πιό εύκολα. 'Εγώ εἶμαι πιό... χαριτωμένος.

ΝΑΣΟΣ — Δηλαδή ἐγώ εἶμαι ἄχαρος;

MIMHS — "Οχι! Λιγάκι ἄγαρμπος. Μόνο. (Παύση)

ΝΑΣΟΣ — 'Αφοῦ τό θέτεις ἔτσι... νά ὑποχωρήσω. Παντρέψου ἐσύ.

MIMHS — 'Αφοῦ τό ἐγκρίνεις καί σύ... (Μεγάλη παύση)
— Δηλαδή... καί ἂν τά εἶχαμε... κακό εἶναι;

ΝΑΣΟΣ — Τά ἔχουμε;

MIMHS — Λέω. Θεωρητικῶς. Κακό εἶναι;

ΝΑΣΟΣ — Γιά κακό τόχει ὁ κόσμος.

MIMHS — Κοίτα, νά παντρευτώ, ἐντάξει, δέν... παίρνω τό λόγο μου πίσω. "Ομως... δέ μοῦ λές; Τόσα χρόνια μαζί... γιατί δέν τά φτιάξαμε;

ΝΑΣΟΣ — 'Αεὶ χάσου.

MIMHS — "Οχι. Μοῦ ἀρέσεις. Σοῦ ἀρέσω... δέν σοῦ ἀρέσω;

ΝΑΣΟΣ — Ψυχικῶς.

MIMHS — Δηλαδή, οὔτε καί τό σκέφτηκα ποτέ νά τά φτιάξω μαζί σου... προτίμησα τή Μανουέλα.

ΝΑΣΟΣ — 'Αεὶ χάσου.

MIMHS — Σέ ἐθίξα;

ΝΑΣΟΣ — Εἶπα: ἄει πνίξου. (Παύση)

MIMHS — 'Εχεις πάει ποτέ... μέ ἄντρα;

ΝΑΣΟΣ — "Οχι!! (Μετά) Μία φορά. Στό στρατό. Δέν εἶχα νά πάω στίς γυναῖκες. Ζορίστηκα.

MIMHS — Καί γιατί δέν μοῦ τό εἶπες ποτέ;

ΝΑΣΟΣ — Σκηνή θά μοῦ κάνεις; Ζορίστηκα, εἶπαμε.

MIMHS — Μοῦ τό ἔκρυψες.

ΝΑΣΟΣ — 'Από ντροπή. Μήν ξεπέσω στά μάτια σου.

MIMHS — Γιατί νά ξεπέσεις;

ΝΑΣΟΣ — Αὐτά τά πράματα... ἐσύ τά καταδικάζεις.

MIMHS — 'Αφοῦ κι ἐγώ ἔχω πάει.

ΝΑΣΟΣ — Ρέ!!!

MIMHS — Μία φορά. Δεκάξι χρόνων. Δέν εἶχα γιά γοναίκα.

ΝΑΣΟΣ — Καί γιατί δέ μοῦ τό μαρτύρησες;

MIMHS — Νά μή σέ κομπλεξάρω. Φοβήθηκα μήν πιάς, ὠραίος φίλος; μέ ἄλλον πῆγε, ἐμένα οὔτε μέ σκέφτηκε. Καί εἶπα, ἄσε, μήν τότε κομπλεξάρω.

ΝΑΣΟΣ — Καί τόχει δηλαδή σιγουρο πῶς θά σοῦ λεγαί τό ναι; 'Αν μοῦ τό ζήτηγες;

MIMHS — Γιατί Νάσο μου... μοῦ χιλις χαλάσει ποτέ χατήρι;

ΝΑΣΟΣ — Εἶσαι ζωντόβολο. (Παύση) Καί... σοῦ ἀρέσει;

MIMHS — Ποῦ νά θυμῶμαι. (Παύση) 'Εσένα;

ΝΑΣΟΣ — Τό θέμα εἶναι ἄλλο: ὁ γάμος. Σου.

MIMHS — Μάλιστα.

ΝΑΣΟΣ — 'Η κοπέλα ἐνδιαφέρεται γιά σένα (Παύση) Κι' ὡς εἶχε δεῖ πρώτα ἐμένα.

MIMHS — 'Ε, δέν εἶμαι καί γιά πέταμα (σβέλλα) ἐσύ τό εἶπες.

ΝΑΣΟΣ — Σοβαρή, ἄνω τῶν τριάντα, μέ σπίτι.

MIMHS — 'Εσένα, σοῦ ἀρέσει;

ΝΑΣΟΣ — Μοῦ ἀρέσει.

MIMHS — Τότε... νά πῶ τό ναι. (Παύση)

ΝΑΣΟΣ — (Περμαζόντι τό τσαντάκι) Ἀντιπάρ' τό τσαντάκι σου. (Παύση) Τι λές... πέρτοι με γιά μπανιο;

MIMHS — (Σκεπτικῶς) Μπά... πᾶνε τά μπάνια... Γυρίζουμε (Μαζεύει τά πράγματα του. Βγαίνουν παίρνοντας ἕξω καί τό σπιτάκι).
'Η ἀ'λή ἀδελφ.

Γυρίζουν. Θανάσης - Ίωσήφ.

ΙΩΣΗΦ — (Φωνή) Κυρά-συντρόφισσα! Συναγωνίστρια!

ΜΑΡΙΑ — (Βγαίνει λαχταρισμένη) Σκάσε μωρέ σπόρε!

ΙΩΣΗΦ — Γειά σου κυρά-Μάρθα!

ΜΑΡΙΑ — (Στό Θανάση, επιτίμηση) Τοῦ τὰ πρόφτασες, ἔ;

ΙΩΣΗΦ — Ἐ, δικός σας δὲν εἶμαι;

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τίς ἀφίσεις τίς τελειώσαμε.

ΙΩΣΗΦ — Μισές ὁ καθένας. Πιτσούλα ὁ κυρ-Θανάσης,
(Τὸν κοιτάζει) Καὶ δὲν μοῦ φαίνεται γιὰ πρωτάρα...
ἔχεις ξανακάνει τέτοια δουλειά;

ΘΑΝΑΣΗΣ — (ἀποφράζει) Ἐ.

ΜΑΡΙΑ — Κάτι παραπλήσιο. Χωνί. Στά σαρανταδίο.

ΙΩΣΗΦ — Ἄ, θάρχομαι νά μοῦ τὰ πéis. (Ξαφνικά κοι-
τάζοντας τὸ ξυνοικιαστήριο) Νοικιάζετε τὸ δωμάτιο αὐτό;

ΜΑΡΙΑ — Εἶναι μέ καμινέ.

ΙΩΣΗΦ — Βρέ βρέ!.. (Σηκώνεται) Εἶμαι παιδί μου τυχε-
ρός ἄνθρωπος ἐγώ... (Τῆς δίνει τὴν ταυτότητά του, ἀπ'
τὴν πᾶντα του) Ἐπειδὴ λεφτά δὲν κρατῶ, βάστα τὴν
ταυτότητά μου ἐγγύηση—

ΘΑΝΑΣΗΣ — Γιὰ τὸ δωμάτιο!

ΙΩΣΗΦ — Μωρέ λαχείο—

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ξέρεις, ἔλεγε ἡ κυρα-Μαρία ἀποδῶ...

ΜΑΡΙΑ — (Ποῦ, στό μεταξύ, ἔχει διαβάσει τὴν ταυτότητα
Γιάννη, ἔτσι ἀπὸ περιέργεια. Βαθμιαία παγώνει. Κάτι τῆς
συμβαίνει. Ἀλλὰ ἀφάνταστα ἀνίστικα νύχθραιμη) Ίωσήφ;

ΙΩΣΗΦ — (Παραξενεμένος λίγο) Ναι.

ΜΑΡΙΑ — Μαρκάκης;

ΙΩΣΗΦ — (Ξανέ φουσκός) Ἐγώ. Παρών.

ΜΑΡΙΑ — Τοῦ... Μανοῦσου;

ΙΩΣΗΦ — Μέ τ' ὄνομα. Λαχείο! Στὴ γκαρσονιέρα πού μέ-
νω πληρώνω ἓνα κάρο λεφτά — τὴν ξυνοικιάζω, καὶ
σᾶς ἔρχομαι — πόσο τὸ δίνει; κυρά-Μάρθα, ὅλο καὶ

πὺλωνα νὰ μοῖρθεῖ. ἄσπετο ἄλλο πᾶρα βαρβάτο.
ΘΑΝΑΣΗΣ — Μα, βρε παληκοῦ μου, βέρνεις τὰ τὸ δῶ-
ματιο—

ΜΑΡΙΑ — Τὸ καὶ... Τὸ κάνει.

— Σὺν Ίωσήφ. Νὰ τὸ πάρω; Ἄσπετο ἄλλο πᾶρα
βαρβάτο.

ΙΩΣΗΦ — Μπαρβὸν σε κυρα-Μαρία — κοίταξτε αὐ-
τὸν, ἔτσι ἀπὸ τὸ βουκό. Εἰδαῖνος μωσαῖο. Μὴν τὸ
ἔχῃ πᾶντα πᾶντα.

ΜΑΡΙΑ — Ἐ... ἔτσι. ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι. Τὸ πᾶν πᾶν πᾶν.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Κοιτάξτε.

ΜΑΡΙΑ — ἔτσι. Ἀστράγαλὸς, ὄλο, καμινέ. ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ὅλα τῶν ὅλων. Ἀσπὺν, σᾶς αἰνῶ. Σᾶς ἀγα-
πῶ καὶ ἀπὸ ἀφ' ὧν ὅλα τὰ ἔχουν. — ἔτσι τὸ νοῦ.
δὲν ἔχουν. — Ἀπὸ νύχθραιμη εἶναι ἔκτατος, ὅλο καὶ
τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΜΑΡΙΑ — Τοῦ Θανάση εἶναι τὸ δωμάτιο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ἀσπὺν δὲν ἔχει.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι τὸ δωμάτιο. Ἐ, βρε, ἔτσι. καὶ βρε. Μα-
ρία, ἔτσι ἀπὸ τὸ βουκό. ἔτσι ἀπὸ τὸ βουκό.

ΘΑΝΑΣΗΣ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι τὸ δωμάτιο.

ΜΑΡΙΑ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι τὸ δωμάτιο. ἔτσι τὸ δωμάτιο. ἔτσι τὸ
δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΜΑΡΙΑ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι τὸ δωμάτιο. ἔτσι τὸ δωμάτιο. ἔτσι τὸ
δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΜΑΡΙΑ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΙΩΣΗΦ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

ΜΑΡΙΑ — ἔτσι τὸ δωμάτιο καὶ δὲν εἶναι ἔτσι.

τητά σου. (Καθώς ο 'Ιωσήφ κάνει νά μιλήσει) "Αντε, άντε, θ' άργήσεις... (τόν σπρώχνει έξω)

ΙΩΣΗΦ — "Ο,τι όρίζεις καπετάν-Μάρθα. (Χειραψία μέ Θανάση) Αύριο - μεθαύριο έρχομαι. Μέ γλυκά. Περιμένετε.

ΜΑΡΙΑ — "Εννοια σου.

(Ο 'Ιωσήφ βγαίνει. Ξαναγυρίζει, ξεκολλάει τό ένοικιαστήριο, φεύγει. Παύση. Ο Θανάσης έχει από τώρα καταλάβει πώς κάτι τρέχει. Τήν κοιτάζει)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δύο χιλιάδες!!!

ΜΑΡΙΑ — (Δέν τόν κοιτάζει) Φέρε μου νερό.

ΘΑΝΑΣΗΣ — ΔΥΟ χιλιάδες!!! 'Εδω έσένα θά στ' άφίνα τρεις - βουρλίστηκες νά τό πάρεις γιά σένα, τώρα κάνεις κουμάντο καί στην τσέπη μου!..

ΜΑΡΙΑ — (Κάθεται, αούστηρή, δέν τόν κοιτάζει) Νερό.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τί έχεις; Μάρθα;

ΜΑΡΙΑ — Νερό. Σβέλτα.

(Ο Θανάσης τής φέρνει σβέλτα ποτήρι νερό, τήν παρακολουθεί καθώς αυτή τό πίνει όλο. Είναι σέ ύψιστη ταραχή. Αλλά λέγεται)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μάρθα. Τί έχεις;

ΜΑΡΙΑ — Μου πέρασε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Κάτι έχεις.

ΜΑΡΙΑ — Ναί. (Παύση) Τά λεφτά πού σουδωσα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — "Ε.

ΜΑΡΙΑ — Δώσμου τα πίσω, Δανεικά. (Τού τά παίρνει)

Φεύγω γιά Κρήτη. 'Ηράκλειο. Μέ τ' άεροπλάνο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Γιατί;

ΜΑΡΙΑ — (Πάει μέσα, γυρνάει μέ μαντήλι καί τσάντα) Γυρνάω άπόψε μέ τό βραδινό. Μήν πείς τίποτα. Ούτε στά παιδιά.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τί έγινε - τί πᾶς νά κάνεις;

ΜΑΡΙΑ — Θά σου πῶ. "Όταν γυρίσω.
(Βγαίνει άποφασισμένη. Σκοτάδι άπότομο)

"Η Αύλη. "Απόγευμα.

"Ο Θανάσης κοιτάζει γύρω, έπιστατή.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν θά βάλεις τίποτα πετσετάκι;

ΜΑΡΙΑ — (άπό μέσα) Μιά χαρά είναι.

(Βγαίνει μέ ποτηράκια λικέρ, τ' άφίνει στό τραπέζακι, ξαναπάει μέσα. Ο Θανάσης πίνει στην πόρτα του, φέρνει ένα κινητό καζιμπα τραπέζι, σηκώνει τά ποτήρια, τό στρέφει. "Η Μαρία γυρίζει μέ μπασκόλα ποτό. Έκείνη σέ ρυθμο ροκιντας, ο Θανάσης μέ χορευτικό ρυθμό. Τήν κοιτάζει.)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Νά μή στολίσου με;

ΜΑΡΙΑ — Μή φωνάζεις. (Πηγαίνοντας μέσα, άίρνει τήν πόρτα του 'Ιωσήφ) Διαβάζει. (Ο Θανάσης φέρνει από τό σπίτι του νεροπότηρο μέ λουλούδια, τό άφίνει στό τραπέζι, ή Μαρία γυρίζει αέ χαρτοπαιχτίδες, κοινές)

ΘΑΝΑΣΗΣ — (Αίρνει τήν πόρτα του 'Ιωσήφ) Άκομη; Τρεις μέρες. "Απο την ώρα πού κοιβάλησαι;

ΜΑΡΙΑ — Άστον ήσυχο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Καλά, καλά. Δέ στον πειραζοιμε... τον πήρες μονοπώλιο. Κι ήμάς μᾶς ήχεις—

ΜΑΡΙΑ — Έχουμε άλλη δουλειά. Ένα-ένα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Πηγαίνε, τό τίποτα... να ξελαχοριαστεί.

ΜΑΡΙΑ — Γού πήρα. (Πάει στην πόρτα του 'Ιωσήφ, άνοίγει — Πῶς τα πᾶς, άργάλε μου.)

ΙΩΣΗΦ — "Επο μέσαι 'Εδω, διαβασμα.

ΜΑΡΙΑ — Θεε ένα βύσκο!

ΙΩΣΗΦ — (άπο μέσα) Άν θέλω αινε! Σαν τρέκας!

("Η Μαρία πάλι στήνει τήν άποφασιστή τήν πόρτα του 'Ιωσήφ, άνοίγει τήν)

τητά σου. (Καθώς ο 'Ιωσήφ κάνει νά μιλήσει) "Αντε, άντε, θ' άργήσεις... (τόν σπρώχνει έξω)

ΙΩΣΗΦ — "Ο,τι όρίζεις καπετάν-Μάρθα. (Χειραψία μέ Θανάση) Αύριο - μεθαύριο έρχομαι. Μέ γλυκά. Περιμένετε.

ΜΑΡΙΑ — "Εννοια σου.
(Ο 'Ιωσήφ βγαίνει. Ξαναγυρίζει, ξεκολλάει τό ένοικιαστήριο, φεύγει. Παύση. Ο Θανάσης έχει από τώρα καταλάβει πώς κάτι τρέχει. Τήν κοιτάζει)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δύο χιλιάδες!!!

ΜΑΡΙΑ — (Δέν τόν κοιτάζει) Φέρε μου νερό.

ΘΑΝΑΣΗΣ — ΔΥΟ χιλιάδες!!! 'Εδω έσένα θά στ' άφίνα τρείς — βουρλίστηκες νά τό πάρεις γιά σένα, τώρα κάνεις κουμάντο καί στην τσέπη μου!..

ΜΑΡΙΑ — (Κάθεται, αούστηρή, δέν τόν κοιτάζει) Νερό.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τι έχεις; Μάρθα;

ΜΑΡΙΑ — Νερό. Σβέλτα.
(Ο Θανάσης τής φέρνει σβέλτα ποτήρι νερό, τήν παρακολουθεί καθώς αυτή τό πίνει όλο. Είναι σέ ύψιστη ταραχή. 'Αλλά έλέγχεται)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μάρθα. Τι έχεις;

ΜΑΡΙΑ — Μοϋ πέρασε.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Κάτι έχεις.

ΜΑΡΙΑ — Ναι. (Παύση) Τά λεφτά πού σοϋδωσα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — "Ε.

ΜΑΡΙΑ — Δώσμου τα πίσω. Δανεικά. (Τού τά παίρνει)

Φεύγω γιά Κρήτη. 'Ηράκλειο. Μέ τ' αεροπλάνο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Γιατί;

ΜΑΡΙΑ — (Πάει μέσα, γυρνάει μέ μαντήλι καί τσάντα) Γυρνάω άπόψε μέ τό βραδινό. Μήν πεις τίποτα. Ούτε στά παιδιά.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τι έγινε — τί πώς νά κάνεις;

ΜΑΡΙΑ — Θά σοϋ πω. "Όταν γυρίσω.
(Βγαίνει άποφασισμένη. Σκοτάδι άπότομο)

'Η Αϋλή. 'Απόγευμα.

'Ο Θανάσης κοιτάζει γύρω, έπιστατεί.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν θά βάλεις τίποτα πετσετάκι;

ΜΑΡΙΑ — (άπό μέσα) Μιά χαρά είναι.

(Βγαίνει μέ ποτηράκια λικέρ, τ' άφίνει στό τραπέζακι, ξαναπάει μέσα. Ο Θανάσης πάει στην πόρτα του, φέρνει ένα κεντητό κάλυμμα τραπέζιού, σηκώνει τά ποτήρια, τό στρώνει. 'Η Μαρία γυρίζει μέ μπουκάλια ποτό. 'Εκείνη, σέ ρυθμό ρουτίνας, ο Θανάσης μέ γιορταστικό ρυθμό. Τήν κοιτάζει.)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Νά μή στολίσουμε.

ΜΑΡΙΑ — Μή φωνάζεις. (Πηγαίνοντας μέσα, δείχνει τήν πόρτα του 'Ιωσήφ) Διαβάζει. (Ο Θανάσης φέρνει από τό σπίτι του νεροπότηρο μέ λουλούδια, τό άφίνει στό τραπέζι, ή Μαρία γυρίζει μέ γαρτοπλιστάτες, κοινές)

ΘΑΝΑΣΗΣ — (Δείχνει τήν πόρτα του 'Ιωσήφ) 'Ακόμη.

Τρείς μέρες. 'Από τήν ώρα πού κουβάλησε;

ΜΑΡΙΑ — 'Αστον ήσυχο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Καλά, καλά. Δέ στόν παράζουμε... τόν πήρες μονοπώλιο. Κι έμείς μές έχουμε—

ΜΑΡΙΑ — Έχουμε άλλη δουλειά. Ένα-ένα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Πήγαίνε του τίποτα... νά ξελιγουριαστεί.

ΜΑΡΙΑ — Τού πήγα. (Πάει στην πόρτα του 'Ιωσήφ, άνοίγει)
— Πώς τά πώς, άγγελέ μου.

ΙΩΣΗΦ — (Από μέσα) 'Εδω, διάβασμα.

ΜΑΡΙΑ — Θεέ ένα γλυκό.

ΙΩΣΗΦ — (άπό μέσα) "Αν θέλω λένε! Σαν τρελό!

('Η Μαρία πάει σπίτι της, άφίνοντας τήν πόρτα του παιδιού μισάνοιχτη)

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μαστρο-Ίωσήφ! Ἐμεῖς θάχουμε ἐπίσκεψη.
Μή... σ' ἐνοχλήσει ἡ κουβέντα;

ΙΩΣΗΦ —(Βγαίνει στό κατώφλι του) Μωρέ καί συμπάρα
παῖχτε. Ἐγώ (τίς δείχνει) ὅταν διαβάζω βάνω ὠτα-
σπίδες. Ἐχω ἀκόμη δυό ὥρες μελέτη.
(Ἐρχεται ἡ Μαρία μέ γλυκό, τοῦ τό δίνει)

—Ἄ, οἱ θερμίδες μου -- γειά σου καπετάνισσα...

MARIA —(Τόν σπρώχνει μέσα) Μέσα, μέσα. Διάβασμα ἐσύ,
ἄντε. Ὅλο ἔτοιμος γιά πάρλα εἶσαι... (τοῦ κλείνει τήν
πόρτα. Παύση)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ὁ Μίμης;

MARIA —Στή στάση. Νά τοὺς φέρει. (Παύση) Τό δικό σου;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Κάπου θάναί παγαιμένο... γήπεδο... ξέρω
γώ...

MARIA —Καλύτερα. Τά νεροπότηρα. Βγάλε τά σοκολα-
τάκια ἀπ' τήν παγωνιέρα ἐσύ. (Πᾶνε καθένας σπίτι του.
Στό παραθυράκι τοῦ πλυσταριοῦ βλέπουμε τό Νάσο.
Κρυφοκοιτάζει. Κρύβεται, καθὼς γυρίζει ὁ Θανάσης μέ
κουτί φοντάν καί δύο μαξιλαράκια, πού τά ἀφίνει σέ
καθίσματα.

Ἐρχονται ἀπό δεξιά ὁ Μίμης, μέ κοστούμι χειμωνιάτικο,
ὁ ΠΑΤΕΡΑΣ τῆς Νύφης, μικρο-νοικοκύρης, καί ἡ ΝΥΦΗ,
περασμένα τά τριάντα, τυπικό ταγιέρ, τυπικά βαμμένη,
ὑπάλλληλος Ἐφορίας ἴσως, χωρίς ἀνταπάτες, χωρίς καμιά
φιλοδοξία νά ἐρωτευτεῖ)

MIMHS — Ἐδῶ εἵμαστε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καλῶς τους, περάστε. Μαρία!

ΠΑΤΕΡΑΣ —Πῶς εἶσαι, κύριε Θανάση;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μιά χαρά. (Στήν κοπέλα, χειραψία) Τί κάνεις
παιδί μου; (Ἡ Μαρία στήν πόρτα τῆς) Μαρία!

MARIA —Περάστε, κοπιάστε. Καλῶς μᾶς ἤρθατε. (Προ-
χωρεῖ γιά χειραψίες)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Στή Νύφη) Ἀποδῶ ἡ... μητέρα.

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Τῇ χαιρετᾷ) Χαίρω. Ἡ κόρη μου.

MARIA —Ἐχω τήν εὐχαρίστηση. Καθίστε. Εἶπα νά κά-
τσουμε ἔξω. Γιά πιό δροσιά.

ΝΥΦΗ —Καλύτερα, καλύτερα. Νά μή λερώσουμε κιόλας.

MARIA —Λερώνετε -- μά τί λές παιδί μου.

ΝΥΦΗ —Ἀφίστε, ἔξω. Ἐργαζομένη εἶμαι, ἀλλά καί
νοικοκυρά. Οἰκονομία χρόνου. Καί μεῖς ἔξω δεχό-
μαστε τό καλοκαίρι. Βέβαια, ἔχουμε μπαλκόνι...

MARIA —Δέν θά καθίστε; (Πατέρας - Νύφη καθοῦνται. Μετά
κάθεται καί ὁ Θανάσης. Ἀμνηστία. Ἐξέρχεται τήν παρουσία
τοῦ Θανάσης. Ὁ Θανάσης εἶναι σον συγγενής.)

ΝΥΦΗ — Ὁ Θεός κι ὁ γείτονας.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Ἐχουμε ὑπόψιν. Ἀφοῦ... μόνος του ξεκί-
νησε τό... θέμα.

MARIA —Μίμη καθίσε. (Ὁ Μίμης καθοῦνται) Νά τρατάρω;
Τί θά...

ΠΑΤΕΡΑΣ —Ἐγώ, ἕναν καφέ θά τόν--

ΝΥΦΗ —(Ἐξέρχεται τήν πρωτοβουλία) Μετά, καλύτερα. Ἀφί-
στε.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Ξέρετε... ἐξετάσαμε οἰκογενειακῶς τήν...
πρόταση...

ΝΥΦΗ —Ἀφίσε μπαμπά. Θά μιλήσουμε ἑμεῖς, οἱ ἀμέσως
ἐνεχόμενοι. Τά συμβαλλόμενα μέρη. (Στή Μαρία) Κα-
θίστε. (Ἡ Μαρία καθοῦνται - Στό Μίμη) Δέν μοῖ εἶπες τ'
ὄνομά σου.

MARIA —Μίμης.

MIMHS —Μίμης.

ΝΥΦΗ —Μιμή. (Τοῦ ἀπλώνει τό χέρι σέ χειραψία) Σ' ἔχω
ξαναδεῖ.

MIMHS —(Σηκώνεται) Χαίρω πολύ.

ΝΥΦΗ —Καθίσε. (Ὁ Μίμης καθοῦνται) Ὅλοι γνωρίζουμε.

πρός τί μαζευτήκαμε εδώ. Οί γονείς μας έκαναν τίς πρώτες επαφές, είπαν ό,τι έπρεπε νά πούν, συμφώνησαν στά οικονομικά, στά όποία κι' εγώ συμφωνώ. Πλήν, τόν τελευταίο λόγο τόν έχουμε έμεις οί δύο.

MIMHΣ —Μάλιστα.

ΝΥΦΗ —Χαίρομαι πού έγκρίνεις. Γιατί αυτά, γιά μās τούς μοντέρνους ανθρώπους, και ρεαλιστάς, πρέπει νά κουβεντιστούν από έμάς... τά συμβαλλόμενα μέρη.

MIMHΣ —Μάλιστα.

ΝΥΦΗ —Διότι έμεις οί δύο θά ζήσουμε μαζί. Μιά ζωή.

MARIA —Δέν θά πάρτε ένα γλυκό;

ΝΥΦΗ —Μετά. (Ώστόσο ή Μαρία σηκώνεται και μοιράζει σοκολατάκια διακριτικά) Λοιπόν. Στο υλικό μέρος, οί δικοί μας είπαν τό ναί. Τώρα. Στο ψυχικό μέρος. Και στό κοινωνικό. Έμεις οί δύο πάμε νά σχηματίσουμε μία ομάδα, ν' αντιμετωπίσουμε τήν κοινωνία και νά ζήσουμε μέ τή λογική και τήν ήθική. Μέ όρους πού νά συναποδέχονται εκάτερος τών συμβαλλομένων.

MIMHΣ —Μάλιστα.

ΝΥΦΗ —Ένα κύτταρο κοινωνικώς χρήσιμο — χαίρομαι πού συμφωνείς -- δέν σ' ένοχλεϊ ό ένικός, έτσι; Για τό... στόχο μας, υπάρχουν όρισμένα έμπόδια. Άλλά, νομίζω, παραμερίζονται.

MIMHΣ —Έγώ, κανένα έμπόδιο εκ μέρους μου.

ΝΥΦΗ —Έσύ, τό ξέρω. Τό πρόβλημα είναι τό... οίκογενειακό σου παρελθόν.

MARIA —Τό παιδί δέν είχε ποτέ ανάμιξη...

ΠΑΤΕΡΑΣ —Τά φρονήματα.

ΝΥΦΗ —Άφισε μπαμπά. Έμεις, είμαστε τίμια οίκογένεια. Καθαρή. Άφορμή δέν έχουμε δώσει. Ούτε σέ γείτονα, ούτε πουθενά. Δουλειά, σπίτι, οικονομία.

Άσφάλεια και Άστυνομία δέν μās ξέρουν. Σπίτι μας, έφημερίδα δέν έχει μπει ποτέ.

MARIA —Τό παιδί μόνο τή δουλειά του κοιτάζει.

ΝΥΦΗ —Τά περασμένα είναι πεθμένα, βεβαίως, και, προσωπικώς εγώ, σέ εκτιμώ. Δουλεутής. Σοβαρός.

Ή Άσφάλεια δέν έχει τίποτα έναντίον σου.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Ρωτήσαμε.

ΝΥΦΗ —Ή... έλλειψις μορφώσεως δέν είναι θέμα. Τό καλύτερο εγώ. Πλήν, σπιτικό πάμε νά στήσουμε. Οίκογένεια. Γι' αυτό, θέλω μία απάντηση. Φρονήματα, έχεις;

MARIA —Όχι. Τή δουλειά του κοιτάει.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Έτσι. Τίμιος νάναι και φτάνει. Τά πολιτικά (στό θανάση) και χωρίς παραζήτηση, είναι γιά τούς άνεργους. Ό τίμιος άντρας έχει νά κοιτάζει γυναίκα, παιδιά, σπίτι, δουλειά... δέν εύκαιρεί γιά τά κομματικά.

MIMHΣ —Μάλιστα.

ΝΥΦΗ —Οί καιροί είναι και θά μείνουν πονηροί. Έκδηλώνισαι όπέρ τοῦ αλφα; Αὐτός, και τήν έδρα νά χάσει, εξασφαλίζει ισόβια σύνταξη. Και σ' απολύσαι. Θά σ' αῶσαι τότε ό αλφα νά φάς;

MIMHΣ —Όχι.

ΝΥΦΗ —Διότι... (κοιτάζεται μέ τόν πατέρα της) ...νομίζω έξηγησε ό μπαμπάς... αύριο άνοίγεις δουλειά σ' αὐτή σου. Ό μπαμπάς θά καταθέσει τό απαιτούμενο ποσό στήν τραπεζα, σ' όνομά σου.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Σέ διασημένο λογαριασμό.

ΝΥΦΗ —Μαζαζι και πολιτικά δέ συμβιβάζονται. Έγώ, δώδεκα χρόνια στό γραφείο μου, και κανένας δέν ξέρει τί γηρίζω. Δέν έχω εκδηλωθεί οίόσι ποτε όπέρ οί άνδρες. Διότι δέν είμαι μέ κανέναν. Έίμαι μέ όποιον μοῦ κάνει τή δουλειά μου, κάθε φορα. Έγώ, άν ή ψήφος

δέν ήταν άγγαρεία ύποχρεωτική, δέν θά ψηφίζα, ποτέ μου.

ΜΙΜΗΣ — Έγώ δέν έχω βιβλιάριο έκλογικό,

ΝΥΦΗ — Νά βγάλεις. Είναι όπλο. Έγώ, ξέρεις τί ψηφίζω πάντα; Άνεξαρτήτως τί έχω ύποσχεθεί; Πάντα λευκό.

ΜΙΜΗΣ — Μάλιστα.

ΝΥΦΗ — Τώρα. Έφόσον ή... μητέρα σου δέν έχει... δέν άναμειγνύεται πλέον...

ΜΙΜΗΣ — Πουθενά.

ΝΥΦΗ —... φόβος νά έκτεθώμε, δέν ύπάρχει. Καί, άν χρειαστεί, έμείς γνωριμία στήν Άσφάλεια διαθέτουμε,

ΜΙΜΗΣ — Εύχαριστούμε πολύ.

ΠΑΤΕΡΑΣ — Τό ζήτημα τής προίκας.

ΝΥΦΗ — (Στόν Μίμη) Σέ ενημέρωσε ή μητέρα σου;

ΜΑΡΙΑ — Πώς, πώς... είμαστε ίκανοποιημένοι.

ΝΥΦΗ — (Στόν Μίμη) Παιδιά. Θέλεις;

ΜΙΜΗΣ — Θέλω.

ΝΥΦΗ — Κάνεις; (ΈΟ Μίμης ντρέπεται)

ΜΑΡΙΑ — Πώς, πώς.

ΝΥΦΗ — (Στό Μίμη) Δέν καταλαβαίνω γιατί σοκάρεσαι — μοντέρνοι άνθρωποι είμαστε — γι' αυτό δέν παντρεύμαστε; Νά προσφέρουμε στήν Κοινωνία; Δέν είμαι ή πρώτη κοπέλα πού θά γνωρίσεις — ούτε καί σύ ό πρώτος άντρας πού θά γνωρίσω.

ΜΙΜΗΣ — Μάλιστα.

ΝΥΦΗ — Καί μένα μοι άρέσουν τά παιδιά. Τό διαμέρισμά μου είναι τριάρι. Ένα δωμάτιο δικό μας, ένα γιά τούς γονείς μου, περσεύει ένα. Άρα, θά κάνουμε ένα παιδί. Άρχικά είχα σκεφτεί δύο, αλλά τό δωμάτιο βγήκε τρία επί τρία — μάς έφαγε ένα μέτρο παραπάνω ή κουζίνα — όποτε, πού νά χωρέσουν δύο παιδιά. Καί πώς θά μελετούν μεθαύριο, πού θά πηγαίνουν γυμνά-

σιο. Άσπ τό πρόβλημα στίς ώρες κοινής ήσυχίας — έμεις δέν έχουμε δώσει ποτέ λαβή στούς άλλους ένοίκους. Όποτε, μόνο ένα παιδί.

ΜΙΜΗΣ — Μάλιστα.

ΝΥΦΗ — Χαίρομαι που συμφωνείς. Κατι άκόμη οικόσιτα ζώα άπαγορεύονται άπό τον κανονισμό τής πολυκατοικίας. Έπίσης. Τα κοινοχρήστα. Τα πρώτα πέντε χρόνια θα τα πληρώνει ό μπαμπάς. Μετα τον πέμπτο χρόνο, έπιβαρινομέθα έμείς. Έκτος, θανάτου τού μπαμπά, όποτε.

Είκοσι (Στόν πατέρα της, τού παραχωρεί τό βήμα)
Μπαμπά

ΠΑΤΕΡΑΣ — Αηλαδή, συμφωνήσαμε. Αηλαδή, κυρά-Μαρία, να σε πώ... συμπεθερά,

ΜΑΡΙΑ — Να με πεις, Σημιθερά.

(Αναστείνε Μαρίας - Πατέρα - Θανάση - Νύμφης, αί το στέρε, κοίβονται)

ΝΥΦΗ — Κυρία Θανάση, εύχαριστώ πολύ γιά τή μεσο-
λαβή σου

(Ανακινώ)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Γίνοτα. Με θέλτε και γιά κουμπάρο.

ΝΥΦΗ — Αυτό τό έχω ήδη ρυθμίσει. Τώρα τα τυπικά.
Μπαμπά.

ΠΑΤΕΡΑΣ — Μάλιστα. Που θέλετε άρρεβώνει; Έπίσημα.

ΜΑΡΙΑ — Έμείς, έτοιμοι είμαστε. Το κορίτσι.

ΝΥΦΗ — Την άλλη Κυριακή.

ΜΑΡΙΑ — Συμφωνοί.

ΜΙΜΗΣ — Μάλιστα.

ΝΥΦΗ — Ωραία. Σατί μας. Έν στενώ, φυσικά Έπίς, βε-
βαιά, κυρία Θανάση, θα μάς κάντε την εύχαριστήση

ΘΑΝΑΣΗΣ — Έφη μου, τμή μου.

ΝΥΦΗ — Ωραία. Καί τώρα να πηγαίνουμε, μπαμπά, μην

ἀργήσω. (Σταίς άλλους) Κάνω βραδινές ὑπερωρίες γραφείο, τρεῖς φορές τῇ βδομάδα.

—(Στὸ Μίμη) Γειά σου. Ἐμεῖς, θά ξαναῖδωθοῦμε στὸν ἀρρεβώνα. Μετά, ἔχεις τὸ ἐλεύθερο νᾶρχεσαι σπιτί... ὅποτε θέλεις. Ἀφοῦ τηλεφωνήσεις.

ΜΑΡΙΑ —Νά ζήσετε. (Κάνει νά τῇ φιλήσει, ἡ Νύφη ἀποφύγει)

ΝΥΦΗ —Ν' ἀρρεβωνιάσουμε πρώτα. Μπαμπά.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Ναί. Πηγαίνουμε.

ΜΑΡΙΑ —Νά σᾶς ξεπροβοδίσουμε. Μέχρι τῇ στάση.

ΝΥΦΗ —Μὴν κάνετε τὸν κόπο, ξέρουμε. (Ὡστόσο βγαίνουν ὅλοι μαζί, μιλώντας αὐτοσχεδριστικά. Βγαίνει ἀπὸ τὸ πλυσταριὸ ὁ Νάσος. Συλλογισμένος. Δέν τοῦ ἄρρεσε καθόλου αὐτὴ ἡ βαρβαρότητα. Κάτι σκέφτεται. Κλωτσάει βίαια μιά καρέκλα. Βγαίνει ὁ Ἰωσήφ)

ΙΩΣΗΦ —Νάσο, γειά.

ΝΑΣΟΣ —Γειά σας, κύριε Ἰωσήφ.

ΙΩΣΗΦ —Δέν ἦρθαν οἱ ἐπισκέψεις;

ΝΑΣΟΣ —Φύγαν. (Παύση)

ΙΩΣΗΦ —Πάω στὸ περίπτερο νά τηλεφωνήσω. (Βγαίνει. Ὁ Νάσος μόνος γιὰ λίγο. Ξανασηκώνει τὴν καρέκλα. Ξαναμπαίνουν Μαρία - Θανάσης - Μίμης. Τὸν βλέπουν)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(ἀνήσυχος) Ἐδῶ ἦσουν;

ΝΑΣΟΣ —Ὅχι. Τώρα ἦρθα. Κάτι νά... (πάει γιὰ μέσα)

ΜΑΡΙΑ —Ὁ Μίμης... δώσαμε λόγο.

ΜΙΜΗΣ —(Κάπου τὸ καμαρώνει) Μαμά... πῶς τῇ βρίσκετε;

ΜΑΡΙΑ —Ἐσύ πῶς τῇ βρίσκεις. Αὐτό ν' ἀποφασίσεις. (Ὁ Νάσος ξαναγυρίζει, κάνει νά φύγει)

ΜΙΜΗΣ —Ποῦ πᾶς;

ΝΑΣΟΣ —Γιατί;

ΜΙΜΗΣ —Δέν ἔχουμε κανονίσει σινεμά;

ΜΑΡΙΑ —Τί σινεμά!! Ἐχουμε νά μιλήσουμε.

ΜΙΜΗΣ —Τώρα νά μιλήσουμε καλὲ μαμά καὶ σεῖς!

Ἄμα χύσω τὴν ἀρχή, ποτὲ δέν καταλαβαίνω τὴν ὑπόθεση -- αὐτὸ σκεφτομουνά ὅση ὥρα μιλοῦσε ἡ τετοια... ἡ Μίμη. Εὐτυχῶς τὸ ξεμπερδέψαμε γρηγορά.

ΝΑΣΟΣ —Ἄντε, ἀργεῖς.

ΜΙΜΗΣ —Ν' ἀλλάζω! Μὲ μάλλινο κοστούμι κατακαλό-καιρο εἶμαι σά... σά σκώρος...

(Μπαίνει σπιτί Φίσεκα, ὅλη ἡ κατάσταση κριβεῖ μιὰ ἐνταση)

ΜΑΡΙΑ —Μίμη.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄστον. (Ὁ Νάσος ψάχνει γιὰ πειρατικό σταθμό στὸ ραδιόφωνο)

ΜΑΡΙΑ —(Καθεστὰι) Τσιγάρο. (Τῇς δίνει) Ἄ ρε Γιάννη...

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Τῇς ἀναβεί) Κάλμα. (Μπαίνει ὁ Ἰωσήφ)

ΙΩΣΗΦ —Ἄ! Τὸ σοὶ μου!

ΜΑΡΙΑ —(ἀέσιμα παραμυθῶν) Τι εἶπες;

ΙΩΣΗΦ —Τὸ σοὶ μου. Ἐσεῖς δέν εἰσάστε;

ΜΑΡΙΑ —Γα τελειώσαμε γιὰ τὸ Μίμη. (Ἀποτομα στὸν Ἰωσήφ) Σοὶ εἶπα, τ' ἀποτομαρά μην τ' ἀφίνεις μέσα! Πῶς θά κοιμηθεῖς; (Καὶ ὁρμίζει στὸ δωμάτιο τοῦ Ἰωσήφ, ἐκεῖ βρίσκεται ὁ Μίμης, πο καντομανέκοι)

ΙΩΣΗΦ —Γαμπρέ! Σέ κρεμάνε! Ἄντε κερνά. Πορτοκαλάδα θέλω (τοῦ δαίνει τὴν ἀποκταία) ...ἀπ' τα χερὰ σου. Ὁ Μίμης τοῦ βανε πορτοκαλάδα. Καθὼς τοῦ πρβήκει ὁ Ἰωσήφ τοῦ πίνει τοῦ δίνει ἀπρῆστο. Ὁ Μίμης ἀνταγὰ ἀπρῆστοκατὰ)

ΜΙΜΗΣ —Μη'

ΙΩΣΗΦ —Ἐχεις ἕνα σημάδι.

ΜΙΜΗΣ —(ἐχθρικός) Ἄσε με... πο διστάζω! Ἄσε με... τῇ α να χύσω τὴν πορτοκαλάδα.

ΙΩΣΗΦ —Ἐδῶ στὸν ἀνέκονα σοῦ. Σαν... ἀπο ἐχθέρηση

ΜΙΜΗΣ — Η... Ἄντε! Ἐγώ,

ΘΑΝΑΣΗΣ —Στό δεξί. Χρόνια τό βλέπω. Τί είναι;
 ΜΙΜΗΣ —Ξέρω γώ τί είναι... Νάσο, δέν άργήσαμε; *(έρχεται ή Μαρία μέ τασάκι καί σεντόνι τσαλακωμένο)*
 ΝΑΣΟΣ —Τίς διαφημίσεις τίς εχάσαμε — έλα. *(Βγαίνουν χωρίς νά χαιρετίσουν)*
 ΙΩΣΗΦ —Τί τοῦ έκανα; *(Πίνει πορτοκαλάδα)*
 ΜΑΡΙΑ —Σαστισμένος. Ἄρρεβώνας είναι αὐτός.
 ΙΩΣΗΦ —Νά πηγαίνω. Τέλειωσα διάβασμα — ἔνα ραντεβουδάκι τό δικαιούμαι. Φεύγω, καλή μου διασκέδαση, εὐχαριστῶ, καί σεῖς...
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Φρόνιμα.
 ΙΩΣΗΦ —Τό αντίθετο. Κάντε καί καμιά άταξία. Νά σᾶς στεφανώσω ἐγώ. Γεια.
 ΜΑΡΙΑ —Μή φᾶς ὅξω. Θά σοῦχω φαΐ στό τραπέζι σου. Μπακαλιάρο.
 ΙΩΣΗΦ —Θεός! Πεθαίνω γιά μπακαλιάρο! *(Βγαίνει)*
(Θανάσης - Μαρία μόνοι. Παύση. Βαριά ατμόσφαιρα.)
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Θά κάνω καφέ.
 ΜΑΡΙΑ —Ἄσε.
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄφοῦ δέ μᾶς κάνεις ἐσύ.
 ΜΑΡΙΑ —Καλά. Νά σηκωθῶ. *(Δέ σηκώνεται. Παύση)*
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἄν σέ πείραξε τόσο, διάλα τον.
 ΜΑΡΙΑ —Ποιόν.
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Τόν άρρεβώνα. Λές καί σοῦ σφάξανε τή μάνα. Μόνο μέ τόν Ἰωσήφ ἔχεις νιτερέσο. Μέχρι καί τό γιό σου ἄφισες νά λουστῇ μόνος του.
 ΜΑΡΙΑ —Ἐ. Καιρός του *(Σηκώνεται)*
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Μιά βδομάδα τώρα. Τρώγεις. Δέ μιλάς. Δέν κοιτᾶς. Κρήτη πηγες. Τίποτα δέ μοῦ εἶπες. Κάτσε.
 ΜΑΡΙΑ —Ναί. *(Κάθεται)* Τ' ἀποφάσισα.
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Τώρα κι ἀποπίσω! Ἄφοῦ τήν Κυριακή περνᾶτε βέρες.

ΜΑΡΙΑ —*(Τῷ ξιχάσει)* Τί; Ἄ. Ὁχι αὐτό. Τ' ἀποφάσισα. Νά στά πῶ. Γιατί μέ βασανίζει ἓνα ὄνειρο.
 ΘΑΝΑΣΗΣ —*(Τῇς δίνει)* Τσιγάρο. Τά πιστεύεις ἐσύ αὐτά;
 ΜΑΡΙΑ —Τό βλέπω κάθε βράδυ. 25 χρόνια τώρα. Εἰκοσιπέντε χρόνια κάθε βράδυ, τό ἴδιο ὄνειρο, τόχω μάθει ἀπόξω. Λές καί τό τράβηξα φωτογραφία. Τόσα δοξασμένα ἔζησα, ἀντάρτικο, Τρίκερι, Χίο, Μακρόνησο, Ἄβερωφ, μόνο ἓνα πράμα ὀνειρεύομαι. Μια μέρα. Μόνο.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καί τί σχέση ἔχει μέ τόν άρρεβώνα;

ΜΑΡΙΑ —Ἄνύπαντρη. Φθινόπωρο 47. Μέ τήν άμνηστία τοῦ Σοφοῦλη μᾶς ἀφίνουν, γυρίζω σπίτι μου. «Σπίτι» μου. Πού δέν εἶχα. Μάρθα, λέω, τελείωσε, μᾶς βάλανε κάτω, ὑπομονή. Κοίτα νοικοκυρέψου. Νά συγυρίσω; Νά μπάσω ποιόν; Δέ μέ χῶραγε ὁ τόπος. Πουτάνα Μάρθα, λέω, ἐδῶ θά ζήσεις. Σκάσε. Χριστούγεννα 47, ἀκούμε τήν εἶδηση; φωτιάχνεται στό βουνό ἡ Προσωρινή Δημοκρατική Κυβέρνηση. Πουτάνα Μάρθα, λέω, πάρε πάλι τά βουνά.

(Σκοτάδι)

ΦΩΝΗ ΑΝΑΚΡΙΤΗ —*(off)* Κεδρηνοῦ Μάρθα.

(Προβολία στό πρόσωπο τῆς Μαρίας. Τόν προβολία, κινητό, τόν κρατᾷ ἐπὶ σκηνῆς ατομο πού δέν βλέπουμε. Ἡ Μαρία τυφλωμένη)

ΜΑΡΙΑ —Κεδρηνοῦ Μαρία.

ΦΩΝΗ —Βουλγάρα. Πού τραβᾷ;

ΜΑΡΙΑ —Πουθενά. Δουλειά μου.

ΦΩΝΗ —Δουλειά σου; Πρῶτα θά υπογράψεις.

ΜΑΡΙΑ —Δέν ξέρω γράμματα.

ΦΩΝΗ —Μία δήλωση.

ΜΑΡΙΑ —Δέν ξέρω γράμματα.

ΦΩΝΗ —Μετανοίας.

ΜΑΡΙΑ — Δέν ξέρω γράμματα.

ΦΩΝΗ — Θα σοῦ κρατάμε τό χέρι ἐμεῖς. Μιά ὑπογραφή μόνο.

ΜΑΡΙΑ — Ἀλλιῶς;

ΦΩΝΗ — Ἐλα.

ΜΑΡΙΑ — Δέν ξέρω γραφή. Κάτι λίγα ρουμάνικα. Τά ἐλληνικά, τά μιλάω μόνο. Δέν τά γράφω.

ΦΩΝΗ — Αὐτή τή φορά θά ὑπογράψεις. Καί μετά, πηγαινέ δουλειά σου. Στό βουνό.

ΜΑΡΙΑ — Ἄκου ἀγόρι μου. Ἐδῶ δέν ὑπόγραψα πρίν, πού εἶχα καί τό φόβο μή βρεῖτε τόν ἀδερφό μου. Τόνε βρήκατε, τόν ἐσκοτώσατε, μοῦφυγε ἕνα βάρος, εἶμαι λεύτερη. Τώρα νά φοβηθῶ γιά ποιόν; Τί; Ἐξορία; Δίψα; Ἐχω πάρει τό κολαῖ.

ΦΩΝΗ — Πρόσεξε, Ἡ Ἑλλάς δέν θ' ἀνεχθεῖ—

ΜΑΡΙΑ — Ἡ Ἑλλάδα, ἀγόρι μου, βρυκολάκισσε. Καί τρώει τά παιδιά της. Ἄντε. Πήγαινε με.

(Ἡ Ἀνακριτής μέ τόν προβολέα ἀποσύρεται. Ἡ Μαρία, φωτισμένη πάντα στό πρόσωπο μόνο, τόν ἀκολουθεῖ, σά μαγνητισμένη ἀπό τό φῶς. Σκοτάδι. Ἀκούγεται ξύλο καί ἀγκομαχητό. Μόλις ξανάνψει ὁ φωτισμός τῆς αὐλῆς, πολύ σύντομα, ἡ Μαρία εἶναι πάλι στή θέση της)

ΜΑΡΙΑ — Μέ κράτησαν στήν Ἀσφάλεια λίγο, δέν εἶχαν πάτημα, μέ ἀμολᾶνε. Ἐγώ, δρόμο γιά τό βουνό. Ὁ Ἐμφύλιος. Ὁ Γιάννης. Ὁ γάμος μας. Ὁ θάνατός του. Μετά, Μακρόνησο. Ἐκεῖ βρήκα καί τό παιδί.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Γιατί τό βάφτισες Μίμη;

ΜΑΡΙΑ — Βαπτισμένο ἦταν. Ἀπό τή μάνα του. Τή βρήκαν πεθαμένη ἕνα πρωί. Γιά νά μήν τό πετάξουν σέ ἄσυλο, λέω στίς ἄλλες ἀφίστε τό μου. Οἱ φύλακες δέν κατάλαβαν, δέν ξέρανε ποτέ ποιανῆς μάνας εἶναι τό κάθε παιδί. Καί ὅλο κανόνιζα νά τό δώσω...

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ξέρεῖ πῶς δέν εἶναι παιδί σου;

ΜΑΡΙΑ — Γιατί στά εἶπα ὅλα τοῦτα; Ἀ. Τό ὄνειρο. Πού μέ ἄφισε πρίν τέσσερες μέρες. Τό βράδυ πού γύρισα ἀπό Κρήτη. Ἀχαριστία μου δέν εἶναι. Ὅλα τά μεγάλα ἔζησα, μόνο ἕνα μικρό θυμᾶμαι. Στή Μακρόνησο.

Εἶχε πιάσει Ἀνοιξη. Ἀμα εἶσαι ἐξορία, ἡ Ἀνοιξη εἶναι... προσβολή. Βλαστήματα. Δέν ἐπιτρέπεται Ἀνοιξη σέ ἐξορία — τέλος πάντων. Ἐμένα θά ρωτήσῃ ἡ Ἀνοιξη πότε θάρθει. Εἶχε ἔρθῃ. Ἐνα πρωί, μᾶς ἔβγαλαν νά ξεψυριαστοῦμε. Ἐνα τσοῦρμο γυναῖκες. Μᾶς πῆγαν κοντά στη θάλασσα, μᾶς διατάζουν γδυθεῖτε. Ἐνας μᾶς ἐπῆγε.

(Ἐνας Ἐσατζής, στολή 1947, βγαίνει ἕνα σπεισάτο ὅπου εἶναι κορμισμένες, μετωπικά, ὀλόγυμνες, βασανισμένες, ἀδύνατες, γυναῖκες. Τά γυναικα κορμιά τους εἶναι σκιπασμένα, γυῖ τήν ὄρα, μέ μία μαύρη μπόζα. Ὁ Ἐσατζής ἐκτελεῖ κατά τήν ἀσκήρηση)

ΜΑΡΙΑ — Ἐβγαλε τό μπιστόλι του.

ΕΣΑΤΖΗΣ — Γδυθεῖτε.

ΜΑΡΙΑ — Ἐμεῖς, μαρμαρωμένες.

ΕΣΑΤΖΗΣ — (Σαν γιά στρίπ-τιζ, ὁ Ἐσατζής βάζει ἀργά, προκλητικά, ἐποβλητικά τό σπασηρα του) Μιλήσα. Δε γδυνασαστε!

(Βάζει τό ποικαμισσὸ ἀπ' το παντελόνι του)

ΜΑΡΙΑ — Γδυθηκαμε. (Παίει καί ἀναγκά τή μπόζα ἀπὸ τὴν κορμισμένη. Οἱ γυναῖκες ὀλόγυμνες κάτω ἀπὸ θανάτο, ποῦ τὴν ὄρα, ὅδς)

— Βρωμικες, κοκαλιάρες. Μία προσβολή.

— Ποῦ τό πηγαινε, δέν ξέρανε. Νά πλῆθοῦνε. Νά μᾶς βασανίσῃ. Νά μᾶς λιμπιστεῖ, ἔτσι συχαμένες, ὅχι. Θα μᾶς ἐκτελεσεῖ, λέω. Ἀς κοιταζοῦ τὸν ἥλιο μπας καὶ δὲν τὸν ξαναδῶ, φῶς πνευματικό, τὴν Μαρία.

ΘΑΝΑΣΗΣ — (Πλησιάζει τη ζωγραφική) Έσύ, ποιά είσαι;
ΜΑΡΙΑ — (Καλύπτεται με τὰ χέρια της. λέει και είναι η ίδια
διότιμνη) Δέν θά σοῦ πῶ. Μία.

—Μᾶς κράτησε ἔτσι κοντά μία ὥρα.

—Μετά, (ὁ Έσατζής δειλίζει) ξεκουμπώνεται, κατε-
βάζει τὸ παντελόνι του. Ἀργά. Νά τὸ χαρεῖ. (Ὁ
Έσατζής, πλάτη στό Κοινά φάτου στη ζωγραφική) Μέχρι
τὰ γόνατα. Μετά, ἀνοίγει τὸ σῶβρακο... τὸ ἀφίνει νά
πίσει... και... κατούρησε. Μπροστά μας. Ὑστερα, δέ
σημαδεύτηκε. Δέν κοιμπώθηκε. Ἀπόμεινε ἔτσι. Σά...
νά μήν εἴμαστε. Σά νάμαστε... ξερολιθιά. Ἡ ρείκια.
Δέ σημαδεύτηκε. Ἐπίτηδες. Τή στιγμή ἐκείνη ἀποφά-
σισαι: θά ζήσω. Ἐγώ, εἶπα, θά ΖΗΣΩ. Ἐπειδὴ ὅλες
μας χρόνια δίχως ἄντρα, καὶ ξαφνικά ὁ βασανιστής
μᾶς ὑπόταξε. Τόν θελήσαμε ὅλες μας. Νέες, ἀνταρτο-
μάνες... σιωπή. Ἀκουγόταν μόνο... κάτι. Σά νά...
φούσκυνε ὁ ἥλιος. Ἦταν τὸ σάλιο στό στόμα μας. Γ'
ἀκουγα. Μᾶς ἐνίκησε — δέ μπορούσαμε νά τραβήξου-
με τή ματιά μας ἀπὸ τή γύμνια του. Δέν ἤθελα νά
τραβήξω τή ματιά μου. Τρία χρόνια μέ βασάνιζε, τρία
χρόνια τόν μισοῦσα καὶ τὸ ἤξερα... καὶ τήν ὥρα
ἐκείνη, πρώτη φορά κατὰλαβα πὺς εἶναι καὶ σερνι-
κός. Κι ἐγώ, δέν τοῦ ἀζίω. Ξέχασα τὸ βάσανο, τήν
ἀσκήμια μου, τὰ ἔμμηνα πού μοῦχαν κοπεῖ ἀπὸ τήν
ἀσιτία, καὶ εἶπα, κρίμα νά μήν τοῦ ἀζίω. Καὶ τότε
εἶπα, ὄχι: ἐγώ, θά ζήσω. Θά ζήσω νά τόν τιμωρήσω, μέ
θάνατο. Κάποτε. Ὅποτε. Ἐπειδὴ αὐτό δέν ἐπιτρέ-
πεται... (ταράζεται πρώτη φορά στό μονόλογο) Μᾶς
ἐνίκησε. Χωρίς μῆσα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Ἐλα. Πάρε τσιγάρο. Ξέχνα τα αὐτά.

(Ὁ Θανάσης βγάξει ἔξω τόν Έσατζή καὶ τὸ σπετσάτο.

Τσιγάρο. Καὶ τὸν πέτυχε τοῦ θανάτου. Μετοῖ Έμα-
θα.

ΜΑΡΙΑ — Ἄν' τὸ βράδι του γύρισα ἀπὸ Κρήτη. Δέν
ἀναδα τὸ ὄνειρό.

—Ναι, ἔμαθα. Ἀπό τὸν Μανούσο Μαρκακη.

—Ὁ Έσση εἶναι πὺς τοῦ.

—Γι' αὐτὸ τὴν Ἡσακίτο. Κι ἔμαθα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τον.

ΜΑΡΙΑ — Τον ἔβδα. Στὸ μαγαζι του — τουριστικά εἶδη
ἡ γυνίκα. Κακοτρασμένος, με ζύγκια. Με στηθαγχή
ὁ Έσση εἶναι ποναχτός τοῦ.

Θανάση. Τον Έσση — θά τὸν ἐκτελέσω.

—Τὸν ἔμαθα.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δε πῶς καλά. Τὸν ἀναπᾶς.

ΜΑΡΙΑ — Τὸν ἀναπᾶς.

ΘΑΝΑΣΗΣ — εἶναι καλὸ παιδί. Δικός μας.

ΜΑΡΙΑ — εἶναι καλὸ παιδί. Δικός μας.

—Εἶναι τὸ μόνο καλὸ τοῦ ἔκανε ὁ πατέρας τοῦ πανο-
στη... Τὴν ὥρα του θά ξενοχάει, θά προλάβει νά
ξενοχάει τι καλὸ ἔκανε, ἔκανε τίποτα καλὸ. Ναι, τὸν
Έσση. Καὶ θά πεθάνει ἀλαφομένος — ἔτσι κανο-
μικῶς. Ἀλλὰ ἔγω δέν τὸν ἀφίνο. Δέν τὸν ἀφίνο νά
πεθάνει ἀλαφομένος, θά τοῦ πάρω τὸ πασαπορτί. Θά
τοῦ ἐπιδοσῶ τὴ μοῖρα τοῦ ἄρεση. Γι' αὐτὸ θά τὸ
σκαρπῶ τὸ παιδί. Νά τὸν σκαρπῶ, τὸ ἄφινω. Ἀλλὰ
ἔπειδὴ εἶναι καλός, κι' εἶναι τὸ μόνο πασαπορτί τοῦ
θά κρατᾷ ὁ Δήμος ποῖ σα θά πεθάνει, Θανάση, θά τὸ
ἐκτελέσω τὸ παιδί.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Σὺ νερθεῖ.

ΜΑΡΙΑ — Δε θέλω νά σινερθῶ.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μαρία, γι' αὐτὸ παλέμαμε.

ΜΑΡΙΑ — Δε θέλω καθοδήγηση. Τώρα μὲθ' ἡσ, καὶ δέν.

ἀκούω πιά. Τώρα είμαι μονάχη μου. "Όταν πάρει τό χαρτί του, θά γυρίσει στόν πατέρα του, εἶπε. Νά φιλιώσουν. Τότε θά τότε σκοτώσω.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέ σέ λυγίσανε μιά ζωή. Τώρα θά παίξεις τό δικό τους παιχνίδι;

ΜΑΡΙΑ — Τώρα ἔκοψα τό σκοινί καί ταξιδεύω. Μόνη μου.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Λιποταχτεῖς.

ΜΑΡΙΑ — Τό ξέρω. Ἀλλά τό φόνο θά τόν κάνω.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τό κρίνεις δίκιο;

ΜΑΡΙΑ — "Όχι. Ἀδικο τό κρίνω. Γι' αὐτό θά τό κάνω. Νά μάθει καί κείνος τί εἶναι ἄδικο.

ΘΑΝΑΣΗΣ — "Όλοι μας ἀδικηθήκαμε—

ΜΑΡΙΑ — Αὐτό τό «ὄλοι μας» δέν τό καταλαβαίνω... πιά.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μιλάει τό ἄχτι σου. Δέν ἔχεις δικαίωμα νά ἐφαρμόσεις τή Δικαιοσύνη.

ΜΑΡΙΑ — Ποιός τῷχει; Ὁ Θεός;

— Ἐγώ ποτέ μου δέν κατάλαβα τί πάει νά πεῖ Θεός.

— Κι' ὄλοι μοῦ λένε ὅτι χρειάζεται ὁ Θεός. Νά μοιράζει δικαιοσύνη. Κι' ἐγώ τό Θεό δέν τόν ἐβρήκα. Οὔτε στό Κράτος, οὔτε στήν Ἐκκλησία, οὔτε στό κρεβάτι μου. Ὡραῖα. Ἀφοῦ χρειάζεται Θεός, Θεός θά γίνω ἐγώ. Καί θά πάρω δικαιοσύνη.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Θεός, εἴμαστε ὄλοι μας.

ΜΑΡΙΑ — Δέ φταίω. Ἀς γινόταν τό κράτος Θεός. Ἡ Κυβέρνηση. Δέν ἔγινε. Τόχω πάρει ἀπόφαση πλέον, Θανάση, πώς ὄλοι οἱ πολῖτες εἴμαστε ὀρφανοί.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μήν τό ξανασκεφτεῖς. Θά σέ διώξω ἀπ' τό σπίτι μου. Ἐχεις— (Σταματᾶνε γιατί μπαίνει ὁ Νάσος, φουρτουνιασμένος. Δέν τοῦ κοιτάζει, πάει πρὸς τό σπίτι του. Τόν κοιτάζουν λίγο, ἄπορημένοι)

ΜΑΡΙΑ — Πούναι ὁ Μίμης;

(Ὁ Νάσος δέν ἀπαντάει, πάει σπίτι του, ἀνοίγει, κοιτάζει

μέσα, μετά πάει στό σπίτι τῆς Μαρίας, ἀνοίγει, κοιτάζει μέσα καί στίς δύο πόρτες, διαδοχικά, ἐνῶ)

ΜΑΡΙΑ — Ποῖναι ὁ Μίμης;

(Ὁ Νάσος ξανά στήν ἀλλή, ἐρεθισμένος, ἐριστικός, κάνει νά ξαναβγαί)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Σοῦ μιλάνε.

ΝΑΣΟΣ — (Ἰσχυρῶς, πρώτη φορά στό ἔργο) Ἐμένα ρωτᾶτε ποῖναι ὁ Μίμης!!! Τί εἶμαι γω! Παραμάνα του εἶμαι γω!! Ἡ μαλάκα!! Στό διάλο!... (Βγαίνει. Οἱ ἄλλοι μῖνουν ξεροί)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τί πάθανε... λές νά σήκωσε μπαράκι ὁ Μίμης;

ΜΑΡΙΑ — (Τῇς ξεφυτρῶει) Μακάρι.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν τότε θές αὐτό τό γάμο.

ΜΑΡΙΑ — Τί ἐτοῦτη τί ἄλλη. Ἐτσι κι' ἄλλιως, ὁ Μίμης ἀπό τέτοιο γάμο θά πάει. Ἀς πάει μιά ὥρα ἀργότερα. Δέν ἀντέχω νά τότε μουνουχίζω ἄλλο. Ἀς τόν περιλάβει ἄλλη. Νά μείνω καί γώ μονάχη μου... δέ ζητάω πολλά, ζητάω Μιά ζωή ἀντάμα. Μὲ πολλούς. Πού δέν ἔδιαιξα. Στό βουνό, γιατί ἔπρεπε. Στό κελλί, γιατί ἔτσι θέλαν ἄλλοι. Τώρα, θά κάνω ὅπως θέλω ἐγώ. Μονη.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν τ' ἀγαπᾶς τό παιδί... σου

ΜΑΡΙΑ — Οὔτε καί σὺ τό δικό σου.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Οὔτε κι' ἐγώ. (Παύση) Μᾶς ἔγινε μιά θεορατὴ ἀδίκια, Μάρθα. Ὅταν ἀδικιέται ὁλόκληρος λαός, κάποι, μέσα σου, γίνεσαι ἀνύπνηρος. Δέν σοῦ περπατεῖ ἀγάπη ν' ἀγαπήσεις ἓνα ἄτομο... νά εὐτυχίσαι μονάχος. Ἡ εὐτυχία σου ἔξαρτάται ἀπὸ τὴν εὐτυχία τοῦ διπλανοῦ σου. Τὰ παιδιά μας κάνουν ἓνα λάθος: βάνουν τὴ ζωή τους παραπάνω ἀπὸ τὴ ζωή.

ΜΑΡΙΑ — Τρεῖς τα μάθαμε. Δέν πειράζει, ἄστα. Ἐτσι

κράτος, τέτοιοι πολίτες. Δέν είχαμε μέ τί άλλο νά πολεμήσουμε τό κράτος. Τοῦ χάρισαμε πολίτες ἀ- χρηστους.

(Μπαίνει ὁ Ἰωσήφ ὁλος χαρές)

ΜΑΡΙΑ —Τί κάνεις ἀγγελέ μου... πῶς τά πήγες;

ΙΩΣΗΦ —(Τήν κοιτάζει, τή βουτάει ἀγκαλιά) Κυρά-Μαρία, λεβεντιά μου... (τή φέρνει γύρους) ...ἔχω νέα! Βγήκαν τ' ἀποτελέσματα!

ΜΑΡΙΑ —"Άσε με κάτω μωρέ— καί;

ΙΩΣΗΦ —"Εσκισα! Παίρνω τήν ὑποτροφία! (Χορεύει)

ΜΑΡΙΑ —Μπράβο... ἄσε με κάτω μωρέ, ζαλίζομαι...

ΘΑΝΑΣΗΣ —Μπράβο ἀγόρι μου.

ΙΩΣΗΦ —(Σταματάει τό χορό) Τήν πήρα! Πρῶτος βγαίνω.

Μόλις τελειώσουν τά τυπικά, βουτάω τό χαρτί, πάω

Κρήτη, τό τρίβω στή μούρη τοῦ πατέρα μου—

ΜΑΡΙΑ —"Ε... θά χαρεῖ.

ΙΩΣΗΦ —Μόνο! Αὐτό περιμένει, ἔννοια σου, ξέρω. Θά τοῦ πῶ, τᾶβγαλα πέρα παληκάρι. Δίχως τά λεφτά σου, δίχως ὑποστήριξη ἀπό τοὺς βουλευτές σου. Μετά γυρίζω, σᾶς ἀποχαιρετάω, καί πάω Γερμανία, τρία χρόνια.

ΜΑΡΙΑ —Μπράβο.

ΙΩΣΗΦ —"Αλλά γιά τήν ὥρα — φάγατε; "Εμπρός, κερνάω, σηκωθείτε, θά σᾶς πάω σέ ταβερνάκι. Νά γιορτάσουμε τήν ὑποτροφία... καί τό προξενιό τοῦ γιοῦ σου, ἄντε... (τῆς φέρνει τή ζακέτα της) ...στολίσου, σέ θέλω κούκλα.

ΜΑΡΙΑ —"Αφοῦ θά τηγανίσω μπακαλιάρο! Κάτσε κάτω... ἄσε τά ἐξοδα!

ΙΩΣΗΦ —"Ακου δῶ! "Αντίσταση, ὄχι σέ μένα— σήκω!

ΜΑΡΙΑ —"Αφοῦ τώρα δέν θέλω...

ΙΩΣΗΦ —Δέν «θέλεις»! Τί πά νά πεῖ «δέ θέλεις» —καί πότε

ὁ Τέλην Πολίτης ἔκανε αὐτό που ἤθελε —Δημο- κρατία ἔχουμε! "Αντε.

(Γεύεται γλυκά)

ΜΑΡΙΑ —Μα... ἄν ἔρθουν τα παιδιά;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καί, θά τα βυζαῖς;

ΜΑΡΙΑ —Γέλος παντὸν... πάμε.

(Βγαίνουν κοίβονται... Μικρή παύση. Μπαίνει ὁ Μιῆς. Μοιδιασμένος. Κοιτάζει, δέν βλέπει κανέναν.)

ΜΙΜΗΣ —Νασο!

—Μαμά!

—(Παίει στό σπίτι τοῦ Νασο, κοιτάει μέσα, ζανακλίνεται στή πόρτα, κοιτάει γύρω σά να τρεῖται σιμπαριστῆς)

—Μαμά...

—Κυριε Ἰωσήφ...

(Παύση)

—Κανενας...

—(Παίει στό τραπέζι, παίρνει κάτι, το μασοῦλα, ἀσημένια)

—Τί να κανῶ...

—(Βαδίζει κοιτάζοντας. Βαθμιαία, ἡ πατρία τοῦ τρεῖται στό χεῖρ τοῦ, στήν οἰκὴ τοῦ ἀγκύνα. Τὴν τρετάζει, τὴν ζενεῖ. Μετα ἀβουζα)

—Τί ἔχει ὁ ἀγκωνας μου; Τυποτα δέν ἔχει.

(Παύση)

—Δεν ζεῖ...

(Μπαίνει στο δωμάτιο τοῦ, κοιτάζοντι)

Σκατοῦ! Τί εἶ, πρῶτος μωρὸς τοῦ ἔργου!

ΔΕΥΤΕΡΟ ΜΕΡΟΣ

Φως βραδινό.

Πίσω από τό σκηνικό, ένα φεγγάρι περπατάει. Προβολέας κρατημένος στο χέρι πάνω στο καναβάτσο, κολλητός. Μπαίνουν Θανάσης - Μάρθα - 'Ιωσήφ.

Μετά την ταβέρνα. Γυρίζουν περπατώντας και κουβεντιάζοντας. Οί δύο άντρες σάν συνεννοημένοι, ζεστοί. 'Ο 'Ιωσήφ ακούει τό Θανάση σάν μαθητής. Μπαίνουν άργά, καλοδιάθετα. 'Η Μαρία κινητική. Πάει, άνοίγει διαδοχικά, δηθεν άδιάφορα, τίς δύο πόρτες του σπιτιού της. Στην πόρτα του Μίμη, πού τή βρίσκει κλειδωμένη, καλεί σιγανά: Μίμη, Μίμη, μετά πάει στην πόρτα του Θανάση, κάνει νά τήν άνοίξει, τόν κοιτάζει, τελικά δέν τήν άνοίγει)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Πάντα όρθιοι, μέ τόν 'Ιωσήφ) ... Όχι. Μοναξιά... αυτή τή λέξη δέν τήν κατάλαβα ποτέ. Ούτε στό βουνό. Ούτε... μετά. Στά 22 χρόνια πούκανα μέσα. Μόνο, θυμάμαι, μία φορά στό άντάρτικο, φύλαγα σκοπιά, Σεπτέμβρης, απόγιομα. Δύο βήματα μπροστά μου, φαράγγι χάος. Πέρα, ή φύση. Πευκοβελόνα κάτω... κανένας ήχος... σάν νά πέταγες πάνω σέ πρόβυτα. Σέρνω τή ματιά μου στό χώμα, μία δρασκελιά μπροστά μου ένα φίδι. Φιδόπουλο. Θάταν ώρες εκεί. Μέ τό κεφάλι όρθωμένο και -- άγνάντευε; Δέν ξέρω. Κοίταγε πέρα τά βουνά. Μονάχο. Μοναχούλι. Τό μάτι του είχε μιά... θλίψη; περηφάνια; Δέν ξέρω. Όλη μου τή ζωή φοβόμουνά τά φίδια, όμως, εκείνη τήν ώρα... θέλησα νά τοῦ πιάσω κουβέντα. Κατάλαβα, κάπου κατάλαβα πώς ήθελε συντροφιά. (Γελάει ντροπαλά) 'Αλλά τόςκιαξα,

και λάκισε. Φρρσστ. Πήγα κι' άλλα βράδια σκοπιά. Δέν ξαναβγήκε.

— Αυτό είναι τό μόνο πού κατέχω από μοναξιά.

ΜΑΡΙΑ —(πού σιγάσι, μαζί τους) "Ωρα γιά ύπνο... (Στόν 'Ιωσήφ) ή γιά μελέτη.

ΙΩΣΗΦ —(Προχωρώντας πρὸς τήν πόρτα του) Δέ μούχεις μιλήσει ποτέ γιά τό άντάρτικο. Καμιά μέρα... νά μου πεις ιστορίες...

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Μαλακά) "Όχι. "Αντε. Νά μελετησεις.

ΙΩΣΗΦ —('Από τήν πόρτα του) "Α. Ξέχασα... (βγάζει δύο χαρτιά) Χτές πού γύρισα τό στρώμα βρήκα δύο χαρτιά. Πολύ παλιά. Τό ένα είναι μία κλήση από τήν 'Ασφάλεια... (τό διαβάζει) ...πρὸς τήν Γέρακα 'Ελένη... (τούς κοιτάζει)

ΜΑΡΙΑ —(Τό παίρνει, τό κοιτάζει, τής τό παίρνει ό Θανάσης)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Αναβάζει) είκοσιτέσσερες δωδεκάτου σαρανταεφτά. Έχει σημειώσει κάτι από πίσω: «νά τό φυλάξω ένθύμιον διά τόν υιό μου 'Ιάκωβον, όταν γυρίσει μέ καλό...»

ΙΩΣΗΦ —Τό άλλο είναι (παραξηνεμένος) ποίημα. "Όχι και σπουδαίο. «Πρὸς τόν υιόν μου 'Ιάκωβον, πού ίσως δέν ζει... Ποιανού είναι;

ΜΑΡΙΑ —Μιάς. Νοικάρισμας έδώ. Πρίν από σένα. (Τό παίρνει)

ΘΑΝΑΣΗΣ —...«Ίσως δέν ζει»...

ΜΑΡΙΑ —Καί σέ μίς έκανε πάντα τήν αίσιοδόξη.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Νά μή μίς στενοχωρεί.

ΙΩΣΗΦ —Πού είναι; Δέ ζει;

ΜΑΡΙΑ —Παραμονή χριστούγεννα σαρανταεφτά. Τότε τή γνώρισα. Στο κρατητήριο, νά σκεφτείς, τή φέρανε στολισμένη, λές και πήγαινε στην έκκλησία. Μί τό τυγέρ της, τσάντα, φιλέ στα μαλλιά, και μία σιγνή

στό χέρι. Βουτυράτη γυναίκα. 'Αλλά δέν υπόγραψε.
(Φωτίζεται τό παραθυράκι τοῦ πλουσταριοῦ, μέ τὰ σταυρωτά κάγκελα. Παρουσιάζεται ἡ ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ ΓΕΡΑ-
ΚΑ. Μπροστά. ἔρχονται δύο δεσμοφύλακες. 'Απάνω της
δυνατός προβολέας.

ΦΩΝΗ —(off) Καθίστε.

ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ —Εὐχαριστῶ κύριε ἀνακριτά, ἀλλά... νά
μήν καθίσω. 'Εδῶ εἶναι σκονισμένα... δέν θά καθίσω...
παρότι εἶμαι καί ταραγμένη. Δέν ἔχω ὑποστει ἄλλη
φορά... κακομεταχειρίσιν... ὁ μακαρίτης ὁ σύζυγός
μου ποτέ δέν εἶχε ἀπλώσει χέρι ἀπάνω μου.

ΦΩΝΗ —(off) Ψέματα λές. Κανείς δέν σέ πείραξε.

ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ —'Ακοῦστε παιδί μου. Εἶμαι οἰκοκυρά.
Μπορεῖ νά κατάγομαι ἐκ Καυκάσου, ἀλλά εἶμαι ἐλ-
ληνίς ἐκ βαθέων, ὀρθόδοξη γυναίκα, καί ἐθνικόφρων.
Ψέματα δέν λέω. 'Ο γιός μου εἶναι ἐπιστήμων. Γιά νά
βγεῖ ἀντάρτης, κάτι θά γνωρίζει παραπάνω ἀπό μένα...
κι ἀπό τό νέο πού μέ... ξυλοκόπησε προκειμένου νά
ὑπογράψω. Μή πρός κακοφανισμόν σας, διότι σοβαρός
νέος φαίνεσθε, ἀλλά... δέν θά ὑπογράψω. Πούλησα τό
σπίτι μας, χήρα γυναίκα, νά βγάλω τό γιό μου
ἐπιστήμονα. Καί ἡ ἐπιστήμη τόν ὁδήγησε νά βγεῖ στό
βουνό. "Αν ὑπογράψω, ντροπιάζω τά λεφτά πού ξόδεψα
νά τόν μορφώσω. "Εχω διατελέσει διδασκάλισσα...

ΜΑΡΙΑ —(ἔξω ἀπό τό παραθυράκι, ἐνῶ οἱ δύο δεσμοφύλακες
ἔχουν μπεῖ μέσα, καί ἀκούγεται ξόλο, ἐνῶ τραβοῦν βίαια τή
γυναίκα ἀπ' τό παράθυρο) "Εφαγε κάτι χαστούκια, ἢ
κλωτσιές, δέν καλοθυμᾶμαι, μέ εἶχανε στό διπλανό...
(Στό μεταξύ φέρνουν ἔξω τήν κυρία 'Ελένη, δαρμένη.
'Αγωνίζεται νά φτιάξει τό φιλέ της. Μετά πετάνε μέσα καί
δύο ΠΟΥΤΑΝΕΣ. Τίς παίξουν ἄντρες) Τή φέρνουν... ('Η
Μαρία τήν ὁδηγεῖ σέ σκαμνί, ἢ Κα 'Ελένη κάθεται, ἀφοῦ

βγάλει μαντηλάκι καί ξεσκονίσει τό σκαμνί) "Οπου, μᾶ,
πετάνε μέσα δύο πουτάνες. Πουτάνες βαρβάτες, ἀφρι-
σμένες, ἀντροῦτσοι...

1η ΠΟΥΤΑΝΑ —Τό ψωμάκι μας ἐβγάσαμε κύριε πόλισμαν
-- ἰσὺ, γιατί βγάξεις τό ψωμάκι σου, ἔ;

(Κάθονται ἀγριμμένες. 'Η Κα 'Ελένη τίς πλησιάζει)

ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ —(Σά συνάδερφος) Καί σεις ἀντίσταση;

2η ΠΟΥΤΑΝΑ —'Αντίσταση!... (Θέλει) Κάνε μου τή
χάρη κυρά μου... ἐμεῖς εἴμαστε ἱερόδουλες.

ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ —(Πρός τοὺς δεσμοφύλακες, ξαγριμένη
πλέον) 'Ορίστε! Χάλασε ὁ κόσμος!... Οὔτε τά θεῖα
σέβεσθε οὔτε τίποτα! Πιάνετε τώρα καί τίς γυναῖκες
τοῦ Θεοῦ!...

—(Στὴν 1η Πουτάνα, πού, φυσικά, ἔχει μείνει ξιρή) Δέν
σεβαστήκανε οὔτε τήν ἀποστολή σου, παιδί μου! (Τῆς
φιλάει τό χέρι) Προσκυνῶ.

1η ΠΟΥΤΑΝΑ —('Αγριμμένη) Καλέ!

('Η Μαρία κοπανιέται ἀπ' τό γέλιο, πάει δίπλα στό
Θανάση)

ΚΥΡΙΑ ΕΛΕΝΗ —Σέ ποιὰ μονή μονάζετε;

2η ΠΟΥΤΑΝΑ —(ἔξαλλη) "Ακου κυρία μου!...

—Ρε σὺ 'Αστυνόμη -- ἄκου κυρία μου -- σέβομαι τήν
ἡλικία σου εἰδαλλιώς -- τέτοια προσβολή ἐμένα δέ
μοῦ τὴν ἔχουν ξανακάνει.

1η ΠΟΥΤΑΝΑ —(Στὴν δεύτερη) Ρίτα! Μᾶς βάλαν μέ ἀρι-
στεροῦς!... Καλέ!!! Βγάλτε μας ἀποδῶ, θά μᾶς βγεῖ τ' ὀ-
νομα!

(Οἱ πουτάνες ἀγριεύουν, θέλουν νά φύγουν, οἱ δεσμοφύ-
λακες τίς ἐμποδίζουν, τελικά βγαίνουν ἕνα κοίβαρι,
πουτάνες, δεσμοφύλακες, καί κυρία 'Ελένη. 'Ο Θανάσης
γελᾷ μέ τό ἐπιστάδιο, καθῶς κι' ὁ 'Ιωσήφ)

ΙΩΣΗΦ —'Αντι, νά πηγαινῶ... (Παίει πρὸς τό δωμάτιό του)

"Έχει μπει ο Νάσος. Δεν χαιρετάει. Μιά σαστισμάρα)
 ΝΑΣΟΣ — Γύρισε ο Μίμης;
 ΜΑΡΙΑ — Δεν ...όχι. (Πιο σίγουρη) "Όχι. Κλειδωμένα έχει.
 (Πάει στην πόρτα, την κουνάει) Δέ γύρισε. "Έλα κάτσε...
 Νάσο.
 ("Ο Νάσος ξαναφύγει δίχως ν' απαντήσει)
 ΙΩΣΗΦ — Καληνύχτα. (Δέν του απαντάνε, μπαίνει μέσα.
 Παύση)
 ΜΑΡΙΑ — "Αχ ρέ Γιάννη, ρέ Γιάννη... "Έχεις ένα τσιγάρο;
 ΘΑΝΑΣΗΣ — "Έλα. ("Η Μαρία πλησιάζει, κάθεται) Χρειά-
 ζεσαι παρέα... απόψε.
 ΜΑΡΙΑ — Τά παιδιά μας, βλέπεις, δέν κάθονται νά μās
 κάνουν παρέα.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — (Μαλακά) "Αφού δέν τή θέλεις... τήν παρέα
 τους.
 ΜΑΡΙΑ — Μή μου τό χτυπάς. "Όχι. Δέν τή θέλω. Μέ
 δικάζεις. Κι εγώ θέλω φίλο. Γι' αυτό είπα νάταν ο
 Γιάννης έδω.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — "Ο Γιάννης, ό,τι έπρεπε νά κάνει τό έκανε.
 ΜΑΡΙΑ — Δέν έπρεπε νά τόν άφίσω νά ξαναβγεί στό
 βουνό. Τή δεύτερη φορά.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — "Εσένα θ' άκουγε.
 ΜΑΡΙΑ — "Ο άγώνας ήταν καταδικασμένος. Πιά.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — "Επρεπε νά ξαναβγοῦμε.
 ΜΑΡΙΑ — Για νά μήν πω... πουλημένος.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Σκάσε. Σου ξεριζώσανε τή μήτρα καί βγήκες
 μέ δρεπάνι νά μās θερίσεις όλους.
 ΜΑΡΙΑ — "Ηταν μεγαλωμένος πιά. Σακατεμένος. Μέ παν-
 τρεύτηκε, μέ τά πλεμόνια του σακατεμένα. Μήν πās,
 του λέω. Μαζί θά πāμε, μου κάνει. "Αν σ' άφίσω πίσω,
 θά σέ περιλάβουν πάλι. Φορτώθηκα δυό ρουχαλάκια,
 βγήκαμε. Στο τέλος, όταν μās είχαν δεκατίσει... στό

τελικό κυνηγητό... είχαμε ξεμείνει δέκα, δεκαπέντε.
 Μετά, μείναμε οί δυό μας. Κουράστηκα νά θάβω.
 "Έναν, δύο τήν ήμέρα. Πήραμε τό δρόμο — για πού; Τά
 σύνορα κλεισμένα. "Ο Γιάννης νά φτύνει αίμα. Οί
 κυβερνητικοί από κοντά μας. Σέ μία στιγμή μέ βα-
 στάει: Μάρθα, μου κάνει, βάστα τό πολυβόλο — τί τό
 θέλαμε, δίχως μία σφαίρα... βάστα, μου κάνει. Κάτσε.
 Προχώρα, Γιάννη, θά κοπούμε άπ' τούς δικούς μας.
 Σταματήσαμε. Κάτω στή δημοσιά, ανέβαιναν οί κυ-
 βερνητικοί, τούς άκουγα.
 — Μάρθα, μου κάνει, σ' εύχαρίστησα; "Όσο προφτά-
 σαμε νά ζήσουμε μαζί; Σ' εύχαρίστησα; Κατάλαβα.
 — Ναι Γιάννη, του λέω. Μ' εύχαρίστησες.
 — Καί σύ μ' εύχαρίστησες Μάρθα, μου λέει.
 — Γυρνάει πλευρό καί πέθανε.
 — Λέω, νά τόν θάψω. "Αρχισα νά σκάβω μέ τό πολυ-
 βόλο. Μέ προλαβαίνει ο Στρατός. Τούς έβλεπα, αλλά
 έσκαβα. Χύνεται ένας βαράει τό Γιάννη μέ τόν
 υποκόπανο — μή, άδικο, του κάνω. Είναι πεθαμένος.
 Πεθαμένος; Μου κάνει... Πού τό ξέρω γώ; Βγάζει
 περιστροφo καί του ρίχνει δυό. Πεθαμένο.
 — Μετά, δέ θυμάμαι. Ούτε τό κουφάρι του. Ούτε πώς μέ
 πήρανε. Τό μόνο πού θυμάμαι... πού μου έδωσαν κι
 έφαγα. Μιά χωριάτισσα. Ψωμί καί μανέστρα. Μετά,
 περιπλάνηση. "Όσπου κατάληξα Μακρονήσι. "Απο-
 κεί, έφυγα μέ τό παιδί τριώ χρονών.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Θυμάται τίποτα ο Μίμης; "Απ' όλα...
 ΜΑΡΙΑ — Δέ μούχει πεί ποτέ.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν θυμάται τίποτα;
 ΜΑΡΙΑ — Μωρό βλέπεις. Θάταν τριώ; Πέντε; Κοκαλιάρι-
 κο, μέ τήν κοιλιά πρησμένη, άντε νά καταλάβεις ή-
 λικία...

ΘΑΝΑΣΗΣ — Δέν τόν ἔχεις ρωτήσει ποτέ; "Αν θυμάται;

ΜΑΡΙΑ — Κάθε βράδι σταυρώνει τό μαξιλάρι του.

ΘΑΝΑΣΗΣ — Σταυρώνει;

ΜΑΡΙΑ — Δέν τοῦ τόχω μάθει ἐγώ. Τότε στή σκηνή μου, στό Μακρονήσι, σταύρωνε τό μαξιλαράκι του, κι ἔλεγε μιά προσευχή:

τοῦ Χριστοῦ μου τό ραβδάκι
τόχω γιά μαξιλαράκι
κι ὁποιος πάει νά μέ πειράξει
ὁ Χριστός θά τότε σφάζει

—κάθε βράδυ. Τότε στήν "Εξορία. Καμιά φορά σταύρωνε καί τό δικό μου. Δέν εἶπα τίποτα — μικρό παιδάκι λέω, θά ξεχάσει. Μιά νύχτα ἐδῶ, πᾶνε 10 χρόνια κοντά, ξυπνάω, κάτι ἀκούω, στήνω αὐτί: ἔλεγε τήν προσευχή. Τό μόνο πού ξέρω γιά τήν καταγωγή του.

ΘΑΝΑΣΗΣ — (ἐπιμένει) Δέν τόν ἔχεις ρωτήσει; "Αν θυμάται;

ΜΑΡΙΑ — Δέν τόν ἐρώτησα ποτέ. "Από φόβο. Μήπως θυμάται. (Παύση) Μπά, δέ θυμάται. "Ενα μῆνα πρὶν ἀπολυθῶ, μ' ἔδειραν... ἓνας "Εσατζῆς, μπροστά στό παιδί. Βγήκαμε νά μαζέψουμε λάχανα χωρίς ἔγκριση. Μέ ἀρχίζει τίς κλωτσιές αὐτός, μή τή μαμά μου, ἄρχισε νά σκούζει τό παιδάκι... τή μαμά μου... ἐκείνη τή στιγμή ἀποφάσισα νά τό κρατήσω. "Ο "Εσατζῆς τραβάει μιά κλωτσιά στό παιδί, τό πῆρε ξώφαρτσα ἢ ἀρβύλα... τοῦσκισε τόν ἀγκώνα. "Ακόμα ἔχει τό σημάδι. (Παύση)

—Μπά. Δέν θά θυμάται.

(Σκοτάδι. Μετά, τό φεγγάρι πού ξαναβγαίνει στό σκηνικό)

(Νύχτα προχωρημένη. Φῶς στοῦ "Ιωσήφ. "Από ἀριστερά μπαίνει κλεφτά ὁ Νάσος. Κοιτάζει. Διστάζει. Φωνάζει μουντά)

ΝΑΣΟΣ — Μίμη... Μίμη... (ἀναποφάσιστος)

("Ανοίγει τό παράθυρο τοῦ "Ιωσήφ, φανερώνεται)

ΙΩΣΗΦ — (Σιγά) Ποιός εἶναι; (Βλέπει) Νάσο.

ΝΑΣΟΣ — "Εγώ, κύριε "Ιωσήφ. Σᾶς ἐξύπνησα;

ΙΩΣΗΦ — Διαβάζω. "Εχεις κᾶνα τσιγάρο — ξέμεινα.

ΝΑΣΟΣ — (Πλησιάζει, τοῦ δίνει) Μὴν εἶδατε, ἀν... γύρισε ὁ Μίμης;

ΙΩΣΗΦ — Μπά. Θά τόν ἄκουγα. (Παύση)

ΝΑΣΟΣ — Μάλιστα. (Ξιμακραίνει) "Η μάνα του θ' ἀνησυχεί.

ΙΩΣΗΦ — (Κουνώντας τό τσιγάρο γιά «εὐχαριστώ», μπαίνει, κλείνει τό παράθυρο "Ο Νάσος σφουρίζει σιγανὰ, σάν συνθηματικά, δέν παίρνει ἀπάντηση, βγαίνει πάλι ἀπὸ δεξιά. "Ανοίγει ἡ πόρτα τῆς Μαρίας, παρουσιάζεται στό κατώφλι ἡ Μαρία μέ νυχτικό)

ΜΑΡΙΑ — Ποιός εἶναι; (Παύση) Εἶναι κανείς;

ΙΩΣΗΦ — (Ξανανοίγει τό παράθυρο) Κανείς, κυρά-Μαρία. "Εγώ ἀνοιξα τό παράθυρο.

ΜΑΡΙΑ — Τί ὥρα νάναι;

ΙΩΣΗΦ — Κοντά ξημέρωμα. (Μπαίνει μέσα)

ΜΑΡΙΑ — ("Ετοιμάζεται νά μπαίῃ ἀπὸ τὴν "Εξορία, ἀκούγεται μοιρομνητό. Στέκει. "Απὸ τό δεξιό τοῦ Μίμη ἀκούγεται σάν παραμυθιό, τὴν προσοχὴ τοῦ ἀνδρὸς πρὶν ἡ Μαρία Μονιτῇ. "Η Μαρία ἀκούει πετρεμένη)

ΣΚΟΤΑΣΙ

Αἴζη, ἡμέρα, προῖ.

"Ετοιμασία γιά τό γάμο.

"Ο Θανάσης μὲ τὰ κακά του. "Ο Μίμης ντι μίνος γαμπρός.

"Ο Νάσος μὲ τὰ κακά του, κρατῖα λαμπάδες. Περιμένει

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μαρία. Ἀργοῦμε.

ΜΑΡΙΑ — Ἐφτασα. (Βγαίνει στην πόρτα της. Καλοντυμένη.
ἀλλὰ μέ παντόφλες. Βάζει μιὰ μπροστέλα)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Μά τί φτιάχνεις — έλα.

ΜΑΡΙΑ — Νάσο, πάρε παιδί μου και τὰ στέφανα (τοῦ τὰ φέρνει). Προχωρᾶτε κι' ἔφτασα.

ΜΙΜΗΣ —Θ' ἀργήσουμε καλὲ.

ΘΑΝΑΣΗΣ — (Χάνει την υπομονή του) Μαρία...

ΜΑΡΙΑ —(ἀγριεύει) Νά έτοιμάσω κάτι, γιά μετά! Δέν θά περάσουν οί άνθρωποι νά πάρουν ένα νερό; Προχωράτε σεις, έχουμє μισή ώρα άκόμη μπροστά μας άντε... (Οί άλλοι φεύγουν άμύχανοι, μουντρωμένοι)
(Βάζει, πυρετικά, στό τραπεζάκι της αλλής, ποτήρια. Ένα ταψί με γλυκό, τά σκεπάζει μ' Ένα διάφανο πλαστικό τραπεζομάνηλο. Φέρνει ένα πολύ μικρό ταψάκι, κόβει άπ' αυτό δύο κομάτια γλυκό, τά βάζει σέ πιατελάκι, τ' άφίνει στό κατωφλι τοῦ 'Ιωσήφ, άδειάζει τό ύπόλοιπο γλυκό τοῦ μικροῦ ταψιοῦ σ' Ένα χαρτί, πάει στό πλυσταριό; άκούει κανάνακι τουαλέτας. Ξαναβγαίνει, παίρνει τό πιατελάκι άπ' τό κατωφλι, τό πάει μέσα στό δωμάτιο τοῦ 'Ιωσήφ, ξανάρχεται. Φέρνει άπ' τό σπίτι της τά καλά της παπούτσια, κάτι άκούει; χώνεται στό πλυσταριό, 'Ερχεται ό 'Ιωσήφ)

ΙΩΣΗΦ — Κυρά-Μάρθα!

—Νοικοκυραίοι... (στρέφει, βλέπει τὸ γλυκό στὸ τραπέζι, κάνει νά τὸ περιεργαστεῖ, μετανιώνει)

—Τὸ δικό μου;

—Ποῦ πήγατε: (Θυμᾶται) "Αχ... πᾶνε γιὰ τὸ γάμο, γαμῶτο, ἄργησα...

—Βάνω τὰ καλά μου κι' ἔρχομαι. (Χάνεται στὸ δωμάτιό του, ξαναβγαίνει κρατώντας τὸ πινατέλακι, ἀπ' ὅπου τρώει ὀρεξάτα)

—Νὰ μᾶς ξήσουνε.

—(Στόν Ιασό του) Τώρα, φτάνω να γεμίσω τό ποικι-
μισό μου σορόπια, κυρα-Μάρθα! Ποίνουν τό κουταλάκι
μου; "Α. (Βρίσκει πίνω στο τραπέζι, παίρνει, ξαναπίν-
μύσα. Στο παραθεράκι του πλασταριού άκίνητη ή Μαρία.
Ξαφνικά, μετά άπό άναμονή, άκούεται άπό τό δωμάτιο
του "Ίωση κρυφή δυνατή "Η Μαρία κρυφτείται
Παύση

Ανοίγει βίαια ή πόρτα του Ίουσηρ. Στο κατώφλι το παιδί, με το προσέσωπα παραμορφωμένο από σπασμό)

 $102.11\Phi - \text{Ma}_p^{\text{pola}}$

(Αντιπαιστήριον) Ἡ Μαρία ἔρχεται ἔξω, παίζει βουβόνα, καὶ τὸν ἀντιπαιστήριον μαστὶ Πιτὴν Νικόλ, ὁ Ἰωσήφ, προσέρχεται σπαρασσέντας πρὸς τὴν αὐτὴν Ἡ Μαρία τὸν ἀγκυλιώνει καθὼς αὐτὸς βουβάζει ἑλπίσιν θανάτου Ἡ Μαρία, ἀλλὰ ἀπὸ τὸν βουβόνα ἀφαινοῦνται καὶ τὸν παιδὶ μαστὶ Νικόλ, ὁ Νικόλ ἀφαινοῦνται καὶ μαστὶ ἔξω, καὶ ἀπαινοῦνται.

$$\Omega\Sigma\Pi\Phi = \sum_{i=1}^n \lambda_i p_{ii} - \alpha_1 p_{11}$$

ΜΑΡΙΑ —Τὴν τράβηξε σφοδρῶς, τὸν πατέρα μου, μὴ ἀπαρηγό-
ριζομαι. Μετὰ... μετὰ πατέρα μου... μετὰ κυρίου μου...
μετὰ στήθεά μου... δὲν πρέπει ἰσά ἴσα. Ἴσα
κοιτάω... λίγο θὰ κριτάρω ἄκορη πατέρα μου. Ἰσα
παρὰ... πέρα ἀπὸ πᾶντα ἐγώ μου.

ε Ο Ήρωας είν' άρνας να πορεύει. Η Μαρία του
 κοιτάζει μέσα τη βίβρα να κρύβει φιλικά το
 παρθενικό της να βάλει ίσως, να κρατήσει από τον ποτα-
 μισμό, από αίσθημα. Κρατεί την πόρτα. Ήρωας το
 ριχνάει στο άκουσμα των αυδών. Ξαφικά η πόρτα
 άνοιξε διπλωμένη από κλειστά, ο Ήρωας άρπας, να
 δει το κλειδί. Η Μαρία άρπας να του απρεθεί μέσα
 Ήρωας άκουσε. Το κλειδί να πέσει, το άκουσε
 να πέσει. Ήρωας του απρεθεί μέσα. Κλειδώνει την πόρτα

ΜΑΡΙΑ —Τό γιό μου, στήν ἐκκλησία θά τόν βρείτε.
ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Ποιά ἐκκλησία κυρά μου! Ἐάν ἔρ-
θουν καί δέν εἰδοποιήσετε τό Τμήμα, θεωρεῖστε συν-
ένοχοι... (Ὁρᾷναι)

ΘΑΝΑΣΗΣ — Στδλεγα ἐγώ...

ΜΑΡΙΑ — Δὲ θά γίνει γάμος;... (Λυμένη, ἐξαιτίας τοῦ νόμου
...γιατί μ' ἔφερες πίσω — τί ἔκανα—

ΘΑΝΑΣΗΣ — Σοῦ πῶλεγα γώ... ἔλα κοντά! Λές καὶ εἶχα
παρητισθήκη.

ΜΑΡΙΑ —Γιατί τὴ βάρεσαι;

ΘΑΝΑΣΗΣ — Τη «βάρσο»: Τη μαύρισε. Δέν κατάλαβα ...
 ούτε και γώ κατάλαβα. Ούτε καλοσίδα. Μπήκαμε στην
 εκκλησία, τό κορίτσι μέ τόν πέπλο του, Νάσο τοῦ λέω,
 δῶσε τίς λαμπάδες παιδί μου στόν ιερέα — ὄχι, μοῦ
 κάνει. Ὁ Μίμης νά κοιτάζει τήν πόρτα...

MAPIA —Να λαικίσει;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Γιὰ σένα. (Τὸ λυγνίσκειται) Λέε; Γιὰ νὰ
 ληξίσω; (Τὸ ἀποκλείει) Μπᾶ. Νάσο παιδί μου, τοῦ λέει
 ἄντε στὸ παγκάρη κανόνισε γιὰ τίς μπομπονιέρες — δέν
 πῶς μοῦ κάνει. Προχωρεῖστε, λέει ὁ παπὰς... ὅπου,
 γίνεται ὁ δικός μου, τῆς βουτάει τὸ πέπλο, τῆ
 σκουρμαδάει, τῆς δίνει μιὰ μπουνιὰ στὴν κοιλιά, ξερὴ
 ἢ κοπέλα. Ἡ μάνα της χύνεται σὲ μένα, κερατὰ, ποῦ
 μὰς ἔμπλεζες, παλιοσυμπορίτες — ἐγὼ νὰ κοιτᾶω νὰ
 συννεφεῖω τὴ νύξη, ὁ πατέρας της νὰ δέρνει ἐσένα...

ΜΑΡΙΑ —Μέ... Σείνουν; Δεν κυτάλαβα...

ΘΑΝΑΣΗΣ — κοίτω, θάνατοι οἱ δύο τους. "Αφαντοι.
 Ὁ παπῆς κάλεσε ἀσθενοφόρο, ὁ πεθερός ἔφερε τὸ
 ἑκατό, ἐνὶ μῆκα μπροστά νά σέ γλιτώσω — μετῶ.

ΜΑΡΙΑ — Ποιός με χτύπησε;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Κάτι γυναίκες... μέ τό πού μπήκες...είδα κι' ἑπαθα νά σέ βγάλω ἀπ' τά χέρια τους... Πονῶ;

ΜΙΑΡΙΑ — Στην κοιλία μοναχά... ἔρε σκανδαλό... Ἡ πε-
θερά, φονάζει: «ὄχι τὸ Ἑκάτο; τὸ Ἡθῶν νὰ τοὺς φέ-
ρεται»... γιατί τὸ Ἡθῶν;

ΘΑΝΑΣΗΣ — Άστους. Πρέπει να βρούμε τρόπο να τα είδοποιησουμε... μην περσούν από δω...

ΜΑΡΙΑ — Δεν θα περάσουν... Τη βάρεσε πολύ την κοπέλα.

ο ΧΑΛΣΙΗΣ — Ποί να ξερω, αϊ τέ ξεράθηκε άμεισος, μπορέ
κι' άπο την ταραχη της. Τη βαλανε στο άσθενοφορο
αϊ τα πι πλά, η μαντα της αρπαζε τις λαμπαδες, φερτε τις
ιδδ, να' άποσημωση, φοναζε — ο παπας να φοναζει
άπο τον τον θε πληρωθεί — άκου να φερτε το 'Ηθών- η
τοι τανα (Havon)

MATTA — Άνα στο παρ. Κι ἂν μιν οὕτως κι ἂν δὲ γινώσκων· ὅτι κατὰ τὸ ἐκείνου· Ἀλλ' ὑπετάσσῃς τοῦτο· ὁ τοῦ σου ἑαυτοῦ το γιο μου.

© 1992 by The American Psychological Association or one of its allied publishers. This article is intended solely for the personal use of the individual user and is not to be disseminated broadly.

ΜΑΡΙΑ Άντι δὲ τὸ ἴδιον τοῦ ἀντιπροσώπου ἀποφασίζει
ὅτι ἔστιν ἀντιπρόσωπος καὶ ἔχοντα τοιαῦτα

ΟΧΛΟΝ ΑΣΤΗΕ. Τα παιδιά να βρεθούν πρώτο να ελεγχουν
οτιδήποτε. Μην περνάτε απόδω. Να βρεθούν πρώτο -
"Εστέρι" (Εστέρι - Εστέρι)

N. A. P. A. 1. 1888. 1889.

ON THE $\mathbb{A}^1$ -homotopy of the real projective space

NAME	ADDRESS
W. A. A.	ALBANY

CONCLUSION: No differences in the external 'force'.

[illegible]
$$\begin{aligned} \text{EXAMPLE 1} \quad & \text{Kilobytes per second} = \text{Kbps} = \frac{\text{bits per second}}{8} = \frac{10^6 \text{ bits per second}}{8} = 125,000 \text{ bytes per second} \\ & \quad = 125 \text{ Kbytes per second} \end{aligned}$$

Abstract

ANAL. Calcd. for $\text{C}_{10}\text{H}_{10}\text{N}_2\text{O}_2$: C, 74.1%; H, 4.4%; N, 11.5%. Found: C, 74.0%; H, 4.5%; N, 11.5%.

ΜΑΡΙΑ —Μή!
 ΘΑΝΑΣΗΣ —Γιατί;
 ΜΑΡΙΑ —(Στήν πόρτα, με την πλάτη κολλημένη στην πόρτα)
 Μη!
 ΘΑΝΑΣΗΣ —(Έχει καταλάβει) Μάρθα!
 ΜΑΡΙΑ —Μή!

(Σκοτάδι)

Ο ΕΡΧΟΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΕΡΑ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ

Σκοτάδι. Σειρήνα νοσοκομειακού που πλησιάζει. Φως.
 Μπαίνει Ο ΠΑΤΕΡΑΣ ΤΟΥ ΙΩΣΗΦ. Με χαρτί στο χέρι.
 Κοιτάζει γύρω. Ζαλισμένος. Πάει στην πόρτα του 'Ιωσήφ, που είναι μπάνοιχτη, αλλά δεν αποφασίζει να μπει.
 Πάει στην πόρτα του Θανάση. Δεν χτυπάει. Στέκει σάν κατατονικός, σάν τό μυαλό του ξαφνικά νά πήγε άλλο.
 Στο παράθυρο του πλυσταριού τό κεφάλι της Μαρίας.
 'Ο πατέρας αρχίζει, αναπάντεχα, νά κλαίει: σιγανά, μονότονα, σά ζώο.

Βγαίνει ο Θανάσης. Πάιση.

ΠΑΤΕΡΑΣ —'Εδώ είναι... (κοιτάζει τό χαρτί) τό 42;

ΘΑΝΑΣΗΣ —'Εδώ.

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Στρέφει, σάν γιά νά φύγει. Μετά κοιτάζει γύρω.
 Τελικά κάνει νά τό σκάσει. 'Ο Θανάσης, τόν εμποδίζει, τόν συγκρατεί)

ΘΑΝΑΣΗΣ —Είσαι... ο πατέρας του; (Καταρέει. 'Ο Θανάσης τόν βαστάει, τόν καθίζει) Νερό... (Φέρνει ποτήρι με νερό τού δίνει, ο άλλος αρνιέται πεισματικά νά ξεσφίξει τά δόντια του, δεν καταλαβαίνει τίποτα) Πιές το. ('Ο άλλος κατατονικός. 'Ο Θανάσης τού φέρνει τό ποτήρι στό στόμα, ο άλλος κρατεί τά δόντια σφιγμένα, τρέμει)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Διατηρή) Πιές το. (Τού τό ρώνει σιγδόν στό στόμα. Μετά.)

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Αν ξέρει σέ ποιά πόρτα) ...Πού;...

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Τόν οδηγεί πρός την πόρτα τού 'Ιωσήφ. 'Ο άλλος μπαίνει μέσα. 'Η Μαρία κάνει νά βγει από τό πλυσταριό, ο Θανάσης τήν ξαναπετάει, σιγδόν, μέσα. Μετά κάθεται, περιμένει.

'Ο Πατέρας ξαναβγαίνει από κατώφλι. Στην όψη του θάμβος. Σάν ευχαριστημένος. Σά νά είδε όπτασία.

Μπαίνει διακριτικά ένας 'Αστυφύλακας. 'Ακολουθούν δύο νοσοκόμοι μί φορείο)

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Στήν πόρτα πάντα, μί κάτι σάν γέλιο. Μετά, σάν ν' απολογείται, αλλά μέ καμάρι) 'Έγινε κοτζάμ παληκάρι...

(Πάιση. Έρχεται μπροστά, κάθεται άργά δίπλα στό Θανάση. Παίρνει τό χέρι τού Θανάση)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —(Τόν πλησιάζει) Μία υπογραφή, παρακαλώ. Τα τυπικά.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Είχα... να τον ιδώ... έξι χρόνια...

—Είχαμε... τσακωθεί... έφυγε άπ' τό σπίτι... τό παλιό-παιδί. Κάποτε τώδεκα. Τώρα (Στό Θανάση) πού ν' απλώσω χέρι... τόσος πούγινε...

—(Στόν Θανάση) 'Ητανε... καλό παιδί;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καλό. Καλό.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Σά... χρωστάει κανένα νοίκι;

ΘΑΝΑΣΗΣ —'Όχι. Τιποτά.

ΠΑΤΕΡΑΣ — Ολοκληρω' παληκάρι έγινε. (Τό έγκρινε) Μπραβο.

—Τώρα;

ΘΑΝΑΣΗΣ —Παρε τσιγαρό. (Τού τό βάνει στό δαχτυλά, ο άλλος δεν το άναβει. Οί νοσοκόμοι με τό φορείο περνούν μέσα)

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Τόν κρατάει) Μήν πᾶς μέσα.

ΠΑΤΕΡΑΣ —Δέν ἔπρεπε νά τό κάνει αὐτό. Δέ ντράπηκε νά τό κάνει αὐτό; 'Ολόκληρος ἄντρας!... Γιατί... νά πάρει φαρμάκι;

—Θά... βασανίστηκε μέχρι...

ΘΑΝΑΣΗΣ —'Εμεῖς ἐλείπαμε.

ΠΑΤΕΡΑΣ —('Ο νοῦς του ἄλλου) "Α.

(Βγαίνουν οἱ νοσοκόμοι μέ τό φορεῖο σκεπασμένο. 'Ο Θανάσης συγκρατεῖ τόν πατέρα, ἀλλά μάταια. 'Ο Πατέρας σά νά μή βρίσκεται ἐδῶ. Βγάζουν τό φορεῖο. 'Ο 'Αστυφύλακας πλησιάζει τόν πατέρα)

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —'Ελάτε.

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Χαμένα) Ποῦ; Μάλιστα. (Προχωράει, ξαναγυρίζει, ἀφίνει μέ ἐπιμέλεια τό τσιγάρο) Μάλιστα.

ΑΣΤΥΦΥΛΑΚΑΣ —Πηγαίνουμε. Γιά τίς διατυπώσεις... (τόν κρατάει εὐγενικά, ἀρχίζουν νά βγαίνουν;)

ΠΑΤΕΡΑΣ —(Στηνᾶ) Τώρα;

(Δέν τοῦ ἀπαντᾷ κανεῖς. 'Ο 'Αστυφύλακας τόν βγάζει ἔξω. Μεγάλη παύση.)

'Ερχεται ἡ Μαρία. Κάθεται στή θέση τοῦ πατέρα. 'Ακούγεται σειρήνα νοσοκομειακοῦ πού ἀπομακρύνεται. 'Η Μαρία ψάχνει γιά τσιγάρο, βλέπει αὐτό πού ἄφισε ὁ πατέρας, τό βάνει στό στόμα της)

ΜΑΡΙΑ —Φωτιά. ('Ο Θανάσης τῆς ἀνάβει) Δέ φοβᾶμαι.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Τό ἄχτι σου ἔβγαλες. Μόνο.

ΜΑΡΙΑ —Δέ φταίω. "Ας γινόταν Θεός ἡ πατρίδα. Δέν πήρε τήν εὐθύνη, τή φορτώθηκε ἐγώ. Κατά πού μοῦ βαρέσανε, χόρεψα.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Τό ἄχτι σου ἔβγαλες. Μόνο.

ΜΑΡΙΑ —Γέρασα.

—Τώρα... δέν θέλω τίποτα. Τίποτ' ἄλλο.

—Θέλω... θάθελα... νά γυρίσω στήν πατρίδα.

ΣΥΝΤΕΡΙΝΗ ΣΚΗΝΗ ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ

Μπαίνουν ὁ Μίμης καί ὁ Νάσος τραβώντας τό σπτεστό τῆς ἀμμοθιάς, κι ἔναν τηλεφωνικό θάλαμο.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: στή διάρκεια τῆς σκηνῆς αὐτῆς, στήν αὐλή ἡ Μαρία θά φέρνει ἔξω ἄργα διάφορους μπόγους καί κουτιά. 'Ο Θανάσης θά καθέται, χωρίς νά τήν κοιτάζει, οὔτε νά τῆς δίνει χέρι

ΝΑΣΟΣ —Δέν καταλαβαίνω τί μέ κουβαλᾷς ἐδῶ... νά πλευριτώσω.

ΜΙΜΗΣ —'Εδῶ δέν ἐρχόμαστε πάντα; Σκασιαρχεῖο; 'Οταν εἶχαμε τά ναῦλα;

ΝΑΣΟΣ —'Οχι φθινόπωρο!.. Τώρα κάνει ψόφος...

ΜΙΜΗΣ —'Ωραία εἶναι... κάνει καί κρυάκι.

—Νά μή μ' ἐκλεβες.

ΝΑΣΟΣ —'Αντε μή σέ πνίξω ζῶον εἶπα! Τέσσερις μέρες τώρα μοῦ τό λές. Ποῦ ἤθελες νά πάμε;

ΜΙΜΗΣ —Πουθενά. 'Εδῶ. Νά ξευχητήσουμε στή θάλασσα. Εἶχαμε ξευχητήσει ἄλλη μιὰ φορά δίπλα στή θάλασσα μαζί.

ΝΑΣΟΣ —(Θυμωμένος) Σέ ποτάμι.

ΜΙΜΗΣ —Φαντάροι. Στά Τρίκαλα. Πήραμε ἄδεια διανυκτερεύσεως... καί κοιμηθήκαμε στό ποτάμι. 'Ακούγαμε τή νύχτα τά πουλιά.

ΝΑΣΟΣ —Κουκουβάγιες ἦτανε.

ΜΙΜΗΣ —Καί; Πουλιά εἶναι κι οἱ κουκουβάγιες.

ΝΑΣΟΣ —'Ηταν... φίνα. Σά... σά νά μήν εἶχαμε πάει ποτέ φαντάροι. Καί τριζόνια!

ΜΙΜΗΣ —Ποῦ τό ξέρεις — ἐσύ κοιμόσουνα.

ΝΑΣΟΣ —'Αραγε, σπίτι μας τί νά γίνεται...

ΜΙΜΗΣ —'Ε... καλά θά εἶναι.

ΝΑΣΟΣ —Μήπως έπρεπε νά τούς πάρουμε ένα τηλέφωνο... τόσες μέρες... (Παύση) Καί καθόλου δέν κοιμόμουν... τότε στό ποτάμι.

MIMΗΣ —Θανάση;

ΝΑΣΟΣ —(Νυστάζει) Ναι Δημήτρη μου.

MIMΗΣ —'Αναζητάς εκείνα τά χρόνια;

ΝΑΣΟΣ —'Όλοι τ' αναζητάνε... δέν ξέρω. Τό φυσικό, είναι νά τ' αναζητάς. 'Εγώ... τά ξέχασα... Βέβαια, δέν έχω καί τίποτα νά θυμάμαι...

MIMΗΣ —Ούτ' εγώ. 'Αλλά... τ' αναζητούσα. Μέχρι... μέχρι τή στιγμή πού πήγα νά παντρευτώ. Μετά... κάτι μου έφτιαξε. Δηλαδή, μόλις έδειρες τή νύφη καί μέ τράβηξες... δέν ξέρω.

ΝΑΣΟΣ —Σκιάχηκες.

MIMΗΣ —Ναι. Τόσο... μεγάλη πράξη... δέν είχα κάνει.

ΝΑΣΟΣ —'Εγώ τήν έκανα.

MIMΗΣ —Τόσο μεγάλη πράξη δέν... είχα πάθει. Τώρα... μοῦρχεται νά γελάω δυνατά. Καί φοβᾶμαι νά γελάσω.

ΝΑΣΟΣ —'Η μάνα σου θά σέ σφάζει.

MIMΗΣ —'Όχι — πλέον. (Παύση)

—Δηλαδή, ὅχι πῶς δέν μ' ἄρεσαν τά παιδικά μας χρόνια. 'Ημουν καί νόστιμο παιδί.

ΝΑΣΟΣ —Πρώτη φορά τό παραδέχεσαι.

MIMΗΣ —'Αλλά μιὰ μέρα σέ κρυφοκοίταξα... τώρα κοντά... πού πλενόσουν. Στομάχι... τά νεφρά σου ξεχειλωμένα...

ΝΑΣΟΣ —Καί τά δικά σου είναι ξεχειλωμένα.

MIMΗΣ —Αὐτό τό ἤξερα. Καί τότε τ' ἀποφάσισα: καιρός. Τερματίζουμε τά μπάνια, τούς κεφτέδες... ἀλλά δέ στό εἶπα. Περίμενα νά τό καταλάβεις ἐσύ. Προχτές... μόλις έδειρες τή νύφη, λέω: τό κατάλαβε ὁ Νάσος. Καί... σάν ἐκείνη τή στιγμή νά βγήκα ἀπό τήν κοιλιά τῆς μάνας

μου. "Ανοιξα τά μάτια μου... τά νεφρά μου θά κοιτάζω τώρα! Θανάση...

ΝΑΣΟΣ —Μημημ...

MIMΗΣ —Ροχαλίζεις.

ΝΑΣΟΣ —Νυστάζω.

MIMΗΣ —Κοιμήσου. Αὔριο βλέπουμε.

—(Κοιτάζει μπροστά) Πρώτη φορά βλέπω τή θάλασσα μονάχη της. (Παύση)

—Γιατί ν' αναζητάω ἐκείνα τά χρόνια; Πάω νά τά θυμηθῶ... καί δέ βρίσκω τίποτα καλό.

—Στήν ἐκκλησία, ξέρεις, ὁ παπᾶς ἔψελνε, ἡ νύφη — ἡ τίς νύφη δέν κοιτάζε τίποτε... ἐσύ ἀγριοκοίταζες παντοῦ... ἐγώ ἔλεγα ἔχε γιὰ καημένη κόσμε... καί... ξαναβλέπω σέ σβέλλτο δράμα ὅλη μου τή ζωή... δέ βρήκα τίποτα καλό παιδί. Τίποτα... γεμάτο. 'Η ζωή μου, σά φούσκα μισοφουσκωμένη. Καί λέω «γιατί ἔχε γιὰ καημένη κόσμε» ρέ. Τι χάρηκες; Μιά ζωή κυριακές μέ κεφτεδάκια... τήν ἄλλη νά μου λέει πότε ν' ἀλλαξω σωβρακο... σχεδόν νά μου τ' ἀλλάζει μόνη της... ἀντρας μέ τρία κιλά τρίχα... Θυμήθηκα μιὰ κουβέντα τοῦ πατέρα σου, «ἐσύ μορφέ οὔτε σ' ἔνα συλλαλητήριο δέν ἔχεις πάει»... Καί ξαφνικά μ' ἔπιασε ποθος νά ζήσω. Πολύ ἄργα: ὁ παπᾶς προχώραγε μέ τα στεφάνια, πού νά σταματάω τόν ξένο γάμο, λέω, ἄσε, παντρεύου καί σβήσε. Γι «σβήσε»... πάντα σβηστός ἦσουν.

—Καί τότε, ἔκανες τή βουτία ἐσύ.

(Παύση)

—Καλά ἔκανες.

ΝΑΣΟΣ —Τό ξέρω. Γώρα τί γίνεται.

MIMΗΣ —Γώρα τί γίνεται; Τίποτα. Ζωή γίνεται. 'Εχεις λεφτά.

ΝΑΣΟΣ — "Όχι.
 ΜΙΜΗΣ — "Όχι!! Δέν πήρες, από τό σπίτι;
 ΝΑΣΟΣ — Έξι χιλιάρικα ήτανε. Μέ τί θά ζήσουνε... τώρα
 πού έμεις φεύγουμε.
 ΜΙΜΗΣ — Φεύγουμε; (άμφιβάλλει)
 ΝΑΣΟΣ — Φύγαμε.
 ΜΙΜΗΣ — Φύγαμε. Καί ξέρεις κάτι; Δέ μέ νοιάζει. Ούτε
 πού θά πάμε. Ούτε τί θά γίνουμε... Ούτε...
 ΝΑΣΟΣ — ...άν θά συνεχίσουμε μαζί.
 ΜΙΜΗΣ — Ούτε. (Σηκώνεται, ψάχνεται)
 — Έχεις ένα δίφραγκο;
 (Ο άλλος του δίνει, ο Μίμης πάει στον τηλεφωνικό θά-
 λαμο, παίρνει νούμερο, τόν άκούμε καθώς μιλάει άπαλά,
 τρυφερά)
 ΜΙΜΗΣ — Έμπρός... Γειά σας...
 ΦΩΝΗ ΓΥΝΑΙΚΑΣ — (στό τηλέφωνο, έκνευρισμένη) Ναί;
 Ποιός είναι;
 ΜΙΜΗΣ — Έγώ είμαι. Γειά σας.
 ΦΩΝΗ — Ποιός είναι νυχτιάτικο — δέ ντρεπόσατε νά —
 ΜΙΜΗΣ — Νά σās χαιρετίσω. Καί... νάσατε καλά. "Όλος
 ό κόσμος. Πάντα.
 (Κλείνει. Γυρίζει κοντά στό Νάσο)
 ΝΑΣΟΣ — Ποιόν πήρες;
 ΜΙΜΗΣ — Δέν ξέρω. (Ο Νάσος τόν κοιτάζει) Κανέναν.
 Πήρα στην τύχη. "Ηθελα νά εύχηθώ κάποιον. Έπειδή
 είμαι καλά. Πρώτη φορά στη ζωή μου.
 ΝΑΣΟΣ — Κάνει ψύχρα.
 ΜΙΜΗΣ — ...τή ζωή μου...
 — Πρώτη φορά θά κοιμηθείς κάτω άπ' τ' άστρα.
 ΝΑΣΟΣ — Καί σύ. Τότε στό ποτάμι είχαμε τ' αντίσκηνο.
 ΜΙΜΗΣ — Έγώ, όχι. Έχω ξανακοιμηθεί κάτω άπ' τ'
 άστρα. Τότε. Τότε πού... δίπλα σέ μία παγωμένη

γυναίκα. Τότε πού... μου κάνανε τή γρατζουνιά... στον
 άγκώνα μου τό δεξή...

(Σκοτάδι στην άμμουδιά)

ΣΤΗΝ ΑΥΛΗ

ΜΑΡΙΑ — "Όχι έτούτη τήν πατρίδα: τήν πατρίδα πού
 μέ γέννησε, τή Ρουμανία. Έτούτη, μόνο θανάτους
 μοῦδωσε. Ντουφεκιές. Έξορίες. Άδικίες.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Αὐτή είναι -- τί νά κάνουμε. Άπ' δ,τι έχει,
 μάς θρέφει.
 ΜΑΡΙΑ — Νά γυρίσω στό χωριό πού άναστήθηκα θέλω
 πιά. Μόνο. Φεύγοντας, ό πατέρας μου πήρε μιά στάμνα
 μέ νερό, μιά πετσέτα μέ ψωμί καί παστό, έμās τά δύο...
 περάσαμε άπ' τό νεκροταφείο, άποχαιρετίσαμε τή
 μάνα... άφισα τήν κούκλα μου στό παραθύρι μιάς
 φιλενάδας πού είχα, μετά, πήγαμε στό σταθμό. Μετά,
 φτάσαμε στην Έλλάδα. Μετά χτυπήσανε τόν πατέρα
 μου.
 — Τώρα, θέλω νά γινόταν νά γυρίσω. Έχει καί δέντρα.
 Νά προσκυνήσω τή μητέρα μου... νά βρώ καί τή
 φιλενάδα μου... άν ξεί... ν' άνεβοῦμε πάλι μέ τη βάρκα
 τό ποτάμι -- έχει όλο πλατάνια... νά φάμε ψωμοτύρι
 κάτω από τά δέντρα... μετά... δέν θέλω τίποτα άλλο.
 — Δέν θυμάμαι πιά τ' όνομα του χωριού μου...
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Αφού έδω θά μείνεις. Στην Έλλάδα.
 ΜΑΡΙΑ — Άλλο αὐτό. Λέω τί θέλω. Για... σύνταξη.
 Για παράσημο. Στην Έλλάδα θά μείνω. Τό ξέρω.
 (Κλαίει άθόρυβα)
 — Έπαιξα τό παιχνίδι τους.
 ΘΑΝΑΣΗΣ — Αὐτή είναι ή τιμωρία σου -- πού τό ξέρεις.

ΜΑΡΙΑ —Βλέπεις, τό ξέρω πώς μιά μέρα θά δοῦμε δικιο. Σέ πενήντα, εκατό χρόνια. Ἀλλά ἐγώ δέ θά ζῶ.
Ἦθελα... θέλησα νά δῶ τό δικιο μου τώρα.
—Ἐπρεπε νάχω φέρει καί τό Γιάννη ἐδῶ.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ἀσε νά φαριστηθοῦμε τόν τελευταῖο μας καφέ. Ὁ Γιάννης, πεθαμένος εἶναι. Τί ἐδῶ θαμένος, τί στά βουνά...

ΜΑΡΙΑ —Ἐχω πού ἔχω ἀγορασμένο τόν τάφο τοῦ ἀδερφοῦ μου — ἡ μόνη μου περιουσία. Γιατί νά μήν ἔχω καί τό Γιάννη μαζί. Βασανίζεται ἡ ψυχή μου.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ξέρεις... τόσα χρόνια βασανιστήρια, ἓνα πράμα κατάλαβα: τό κορμί μου βασανιζόταν. Δηλαδή, μόνο τό κορμί μου ὑπάρχει. Ψυχή; Ποιά εἶναι αὐτή; Τήν εἶδα ποτέ; Τήν εἶδες ποτέ; Ψυχή, μπορεῖ, εἶναι ὁ πόνος τοῦ κορμιοῦ. Πεθαίνεις. Γίνεσαι πράμα. Χῶμα. Καί τό χῶμα γίνεται χορτάρι... καί δώστου νάχει. Δηλαδή, ἓνα πράμα καταλαβαίνω: ἡ ὕλη εἶναι ἀθάνατη, δέ χάνεται. Ἀλλάζει σουλούπι, ἀλλάζει χρήση. Τήν ψυχή μου δέν τήν ἀπάντησα πουθενά. Τό κορμί μου, τό ἀπάντησα. Γι' αὐτό, μήν ξαναρχίζεις τήν κλάψα γιά τό Γιάννη. Ἐσύ ἔχεις μπροστά σου ζωή.

ΜΑΡΙΑ —Ζωή...

ΘΑΝΑΣΗΣ —Καλή ἢ κακή. Ἄντε. Νά σοῦ κάνω κείνον τόν καφέ...

ΜΑΡΙΑ —Γεράσαμε.

ΘΑΝΑΣΗΣ —(Παύση) Δέν ξέρω. Δέν τόχω σκεφτεῖ. Κάποτε, μιά μέρα, κοιτάχτηκα στόν καθρέφτη, ἔφτιαξα τά μαλλιά μου νά βγῶ συνάντηση μέ μία νέα. Ἦμουν δεκαοχτώ χρονῶ. Μετά, ἀντάρτικο, φυλακές, ἐξορία... Σέ καθρέφτη, ξανακοιτάχτηκα προχτές. Νά χτενιστῶ γιά τό γάμο τοῦ Μίμη. Κι' εἶδα πώς ἔχω περάσει τά

ἐξήντα. Ἀπό τότε εἶχα νά κοιταχτῶ. Καλῶς, εἶπα. Σ' αὐτή τή ζωῇ δούλεψες, ἔπραξες. Ὑπάρχεις.
(Παύση)

ΜΑΡΙΑ —Ἀσε. Νά τόν φτιάξω ἐγώ τόν καφέ.

ΘΑΝΑΣΗΣ —Ναί. (Ἡ Μαρία πάει μέσα)

—Δέ μοῦ λές... (αὐτή κοντοστέκει) Νά πῶ τίποτα τοῦ Μίμη; Ἄν γυρίσει; Τί νά τοῦ πῶ;

ΜΑΡΙΑ —Τίποτα. (Μετά) Ὁ,τι θές. (Μπαίνει μέσα)
(Ὁ Θανάσης μόνος)

ΣΤΗΝ ΑΜΜΟΥΔΙΑ. ΝΥΧΤΑ.

Ὁ Μίμης καί ὁ Νάσος κοιμούνται

ΜΙΜΗΣ —(Ξυπνάει) Ὅχι, ὄχι «κυρά-Μάρθα»...

ΝΑΣΟΣ —(Ξυπνάει) Μίλησες;

ΜΙΜΗΣ —«Κυρά-Μάρθα»... τή μάνα μου δέν τήν ἔλεγαν «κυρά-Μάρθα».

ΝΑΣΟΣ —...ἤξερες;

ΜΙΜΗΣ —Ἦξερα... ἓνα ἄλλο ὄνομα.

(Στήν αὐλή, ἡ Μαρία ἔχει φέρει τοῦς καφέδες, πίνουν ἀμίλητοι. Αὐτή ὄρθει. Παύση)

ΜΙΜΗΣ —Μικρός... ἔκανες ποτέ σου προσευχή; Προτοῦ κοιμηθεῖς;

ΝΑΣΟΣ —Ἐγώ!!!

ΜΙΜΗΣ —Σταύρωνες τό μαξιλάρι σου;

ΝΑΣΟΣ —Ὅχι. Ποτέ. (Μαζεύεται πάλι νά ξανακοιμηθεῖ)

ΜΙΜΗΣ —Ἐγώ ἔκανα. Κάποτε.

(Παύση)

Μέ τά παρακάτω λόγια, ὁ Μίμης φέρνει διαδοχικά στή σκηνή τά δύο σπιτάκια α-τό «νεκροτομεῖο» β-τίς «γυμνές γυναῖκες» ἔτσι πού νά κρύψει ὁλόκληρά τήν αὐλή μέ τό Θανάση καί τή Μαρία)

ΜΙΜΗΣ. — 'Ο πρώτος ήχος πού θυμάμαι... είναι μία
ντουφεκιά...
— 'Ο πρώτος πόνος πού θυμάμαι, είναι μία κλωτσιά...
από αρβύλα... στον αγκώνα μου...
— Τό πρώτο όνομα πού θυμάμαι, είναι τ' όνομα της
μητέρας μου. Τήν έλεγαν... Τασία.

(Μία ντουφεκιά μέ echo)

Τώρα έχει φράξει τήν αϋλή, μέ τά σπετσάτα. Κοιτάζει
μπροστά. Ήρεμος. 'Ο Νάσος αποκοιμισμένος. 'Η Μα-
ρία, μέ δέμα στό ένα χέρι καί πακέτο στό άλλο, περνάει
ανάμεσα από τά σπετσάτα. Φεύγει ανάμεσα στό Κοινό.
Δίχως νά κοιτάζει πίσω.

ΤΕΛΟΣ ΤΟΥ ΕΡΓΟΥ

23 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1981